

flacăra

ANUL XXVII - NR. 6 (1183) - 9 FEBRUARIE 1978

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

CORNELIU BABA — Femeie tăind piine (desen)

CORNELIU BABA — Odihnă pe cimp (ulei)

O făclie de belșug

Intră-n griu azi voievodul
Cu-ai săi sfetnici din divan.
Și cu seceri tot norodul
Îl salută de pe lan.
Secerile ard în soare
Sclipind dinții lor mărunți
Snopii-s galbeni în picioare
Ginditori ca niște frunți.
Voievodu-i fără spadă,
N-are pinteni nici topuz.
Vrea cu ochii lui să vadă
Și s-audă-al său auz.
Smulge spice din țărână
Pe cind vinturi calde fug
Și parc-ar purta în mină
O făclie de belșug.
Mișcă fruntea către lume
Scoțind cușma lui de domn,
Cere-o secere anume,
Pe cind griul copt e-n somn.
Cu-ai săi sfetnici laolaltă,
Împart holda și piepțiș
Toți se mișcă și tresaltă
În puternic seceriș.
Hohote se-aud departe,
Veselia curge riu,
Că nu-i seceriș de moarte,
Ci-i un seceriș de griu.
Dar în iulie fierbinte
Stînd pe piepturi de voinici
Ține coarnele-nainte
Bourul de pe tunici.
Cînd în jar de ziuă trează
La umbrar de codru-adinc
Caii înșeuatî nechegază
Sunînd spade la oblinec.

GEORGE LESNEA ■

BILANȚ RODNIC '77

Un an care a avut de înfruntat în primele luni, sub multiple aspecte, un mare și implacabil handicap — catastrofalul cutremur din 4 martie 1977, cu tot cortegiul de distrugerii materiale și suferințe umane — iată, își prezintă, într-un bilanț impresionant, roadele. Unii comentatori străini, martori ai dezastrelor din acele zile — de proporții într-adevăr uriașe, echivalînd pe plan material cu pierderi de peste 2 miliarde dolari, cu 763 unități productive din sectoare de bază ale economiei avariate, unele putînd fi repuse în funcțiune abia după 3—4 luni — se arătau sceptici în posibilitatea de a ne menține la nivelul planificărilor noastre atât de temerare. Unit mai mult ca oricînd în jurul partidului, dînd încă o dată dovadă de capacitatea sa istorică de a depăși momentele de cumpănă, poporul român, prin conducătorul său atât de încercat, de iubit și de stimat, făgăduia cu hotărîre nestrămutată, cu dirzenie de-a dreptul legendară: „Sîntem ferm hotărîți să nu schimbăm cu nimic nici programul de dezvoltare, nici programul de ridicare a nivelului de trai al poporului, care va începe să fie aplicat din acest an“.

Sîntem în măsură acum să probăm forța acestui mare adevăr cu datele statistice din recentul Comunicat cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economico-

(Continuare în pagina 2)

NICULAE STOIAN ■

Agricultura într-o etapă decisivă

Cu acea clară, explicită și fermă revelație a adevărilor fundamentale, a ideilor-forță care ne luminează și trebuie să ne lumineze munca și existența, caracteristice întâlnirilor prezidate de secretarul general al partidului, dinamizate de prezența sa, de gîndirea sa, de intervențiile sale, recenta Consfătuire de lucru consacrată problemelor agriculturii a pus în dezbatere cîteva aspre, stringente, presante chestiuni, decisive pentru prezentul și viitorul acestei ramuri, ale economiei noastre, ale bunăstării poporului. Examinarea atentă, lucidă și responsabilă a rezultatelor cucerite în primii doi ani ai cincinalului, a succeselor ca și a lipsurilor, și, în chip expres, examinarea măsurilor destinate integralei îndepliniri a hotărîrilor Congresului al XI-lea și ale Conferinței Naționale al partidului privind dezvoltarea, modernizarea, perfecționarea organizării, a conducerii agriculturii, pentru sporirea producției agricole vegetale și animale, s-au constituit ca un veritabil moment de răscurce, de cotitură, de angajare îndrăzneată și fermă a noi perspective, vizînd ceea ce secretarul general al partidului, în ampla sa cuvîntare, numea „o schimbare radicală“ a activității acestei ramuri.

Prin profunzimea analizei, prin limpezimea cu care au fost relevate direcțiile în care trebuie acționat, prin cuprinderea multilaterală, largă, de perspectivă, a măsurilor ce se impun pentru ridicarea pe o treaptă superioară a activității desfășurate în agricultura noastră socialistă, cuvîntarea rostită de secretarul

general al partidului, Președintele Republicii, se constituie ca un prețios îndreptar, ca o carte de căpătîi pentru toți lucrătorii ogoarelor, pentru toți cei implicați în destinele pîinii, îmbogățind un inestimabil tezaur — de idei, de experiență, de învățăminte, de fapte — ce rodește înalt în holdele țării, în viața noastră, în bunăstarea noastră, subliniînd, o dată mai mult, rolul hotărîtor al partidului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, în procesul revoluționar de transformare socialistă a agriculturii românești, în îndeplinirea unei politici agrare care să ducă la o valorificare plenară a potențialului creator — material și uman — al acestui pămînt. Ca urmare a acestei politici, agricultura noastră se afirmă tot mai puternic în viața economiei, a țării, caracterizîndu-se printr-o bază materială în continuă dezvoltare, cu un grad corespunzător de mecanizare, printr-o utilizare pe scară largă a chimizării, a irigațiilor, a științei și tehnicii, prin condiții de muncă mereu mai bune, prin largul acces al oamenilor cîmpiei la o pregătire tot mai înaltă, în consens cu marile sarcini, cu marile exigențe pe care partidul — și viața însăși — le pun în fața acestei ramuri de vitală însemnătate a progresului național.

Sarcinile și exigențele, așa cum au fost formulate la tribuna recentei consfătuiri, nu sînt, desigur, noi, chiar dacă unghiul de abordare prezintă o mobilizatoare deschidere novatoare, ele decurg din istoricele obiective trasate de Congresul al XI-lea, de Conferința Na-

țională a partidului, ele înseamnă, pentru lucrătorii ogoarelor, efortul creșterii substanțiale a producției, prin valorificarea deplină a tuturor posibilităților, a tuturor disponibilităților și resurselor, prin asimilarea și aplicarea largă a științei și a tehnologiei moderne, prin pasiunea și dăruirea muncii de zi cu zi, astfel încît în fiecare județ, în fiecare unitate agricolă, realizările să se situeze la pragul maxim, la nivelul cooperativelor și întreprinderilor de stat fruntașe.

„Am elaborat în amănunțime — arăta secretarul general al partidului — programe concrete pentru toate sectoarele agricole, inclusiv pe plan județean, în cadrul tuturor unităților de stat și cooperatiste, al comunelor. Nu este nevoie de noi programe și noi planuri de dezvoltare a agriculturii. Ceea ce se impune acum este adoptarea măsurilor practice pentru realizarea în viață a programelor existente“. „Aceasta presupune — sublinia mai departe tovarășul Nicolae Ceaușescu — transformarea într-o nouă calitate a muncii tuturor oamenilor care se ocupă de agricultură, a organelor agricole, a organelor de partid, a cooperativelor și celorlalte unități agricole. Aceasta trebuie să se oglindescă într-o nouă atitudine față de muncă a tuturor celor ce lucrează în agricultură, atât în întreprinderile de stat, cît și în cooperative, precum și a țărănilor cu gospodărie individuală. Trebuie să facem totul ca, începînd de anul acesta, să obținem o schimbare radicală a activității din agricultură, să realizăm un spor substanțial al produc-

(Continuare în pagina 3)

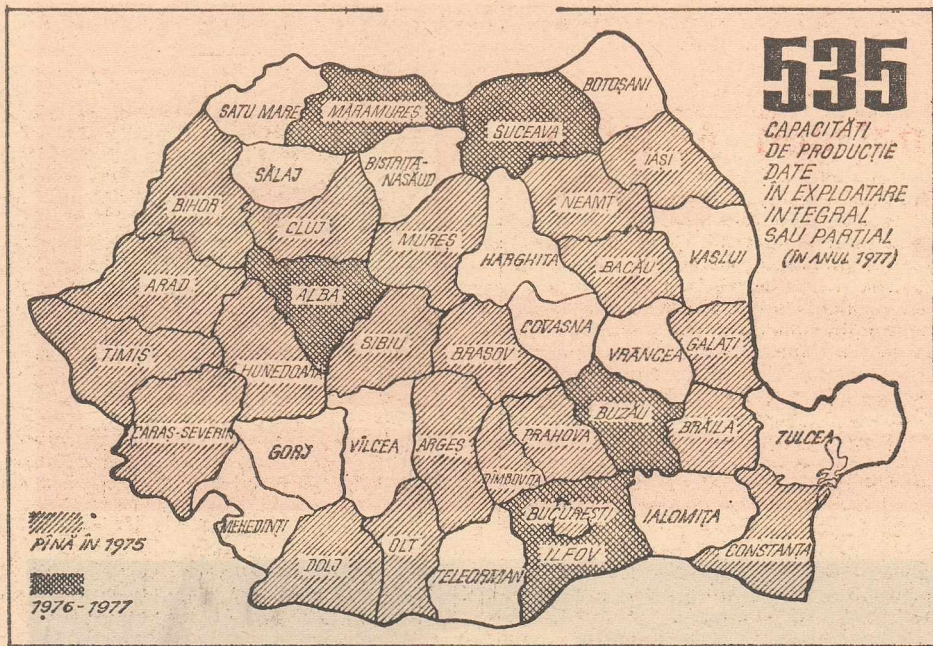
ILIE PURCARU ■

(Urmare din pag. 1)

socială a Republicii Socialiste România pe anul 1977. Cursul ferm ascendent al înaintării țării noastre pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, linia strategică stabilită de Congresul al XI-lea al partidului prin însăși Carta politică și ideologică a comuniștilor, a întregii noastre națiuni, este urmat cu consecvență și abnegație. Dezvoltarea economico-socială a țării noastre — după cum au apreciat în recenta Ședință comună a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Biroul Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și Consiliul de Miniștri al Republicii Socialiste România — a fost echilibrată și s-a menținut în ritmuri înalte, relevându-se cu pregnanță accelerarea modernizării proceselor sale, preponderente fiind laturile calitative, extinzându-se schimburile comerciale, cooperarea economică și tehnico-științifică pe plan extern. Citiți parametri sint concludenți: producția industrială a crescut într-un ritm superior celui stabilit la Congresul al XI-lea, respectiv cu 12,5 la sută față de 1976, ceea ce se concretizează în realizarea prevederilor planului într-o proporție de 102,6 la sută și într-un spor al producției de 84 miliarde lei; valoarea producției globale industriale a fost de 753,8 miliarde lei; în pofida unor dificultăți climatice producția agricolă s-a ridicat și ea ca valoare la 285,8 miliarde lei; venitul național a atins suma de 431,4 miliarde lei, adică, în comparație cu cel realizat în 1976 și 1975, crescând cu 108,6 la sută și, respectiv, 121,6 la sută.

Dacă rezultanta tuturor acestor linii de forță ale dezvoltării economico-sociale, finalitatea cea mai de preț constă în permanenta ridicare a calității vieții, sub diferitele ei laturi — de la creșterea veniturilor bănești, a fondurilor destinate satisfacerii nevoilor social-culturale, a pensiilor și alocațiilor de stat pentru copii la condițiile de locuit, învățământ, odihnă, ocrotirea sănătății, asigurarea unei bune aprovizionări cu produse industriale și agroalimentare — trebuie spus că anul 1977 prezintă din acest punct de vedere procente extrem de semnificative, ale căror temeieri se află în măsurile înscrise în Programul partidului de ridicare continuă a nivelului de trai: veniturile bănești ale populației sînt mai mari cu 8,2 la sută în condițiile în care indicele prețurilor s-a menținut sub cel planificat. Veniturile din retribuție au sporit cu 9,6 la sută ca urmare a aplicării majorării acesteia începînd de la 1 iulie 1977, nu-

Creșterea numărului de județe cu o producție globală industrială de peste 10 miliarde lei

mărul persoanelor care au beneficiat de această majorare ridicîndu-se pînă la sfîrșitul anului la 3,7 milioane. Această etapă se va încheia, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, la 1 iunie al acestui an, în loc de 1 septembrie.

Tot tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut propunerea ca în vederea perfecționării continue a relațiilor socialiste de producție, în conformitate cu noua calitate de proprietari ai mijloacelor de producție pe care o au oamnei muncii, cu principiile de repartitie a venitului național, să se introducă sistemul participării celor ce muncesc la beneficiile întreprinderilor, inclusiv în domeniul cercetării științifice cu bune rezultate în aplicare. O asemenea măsură, potrivit aprobării Comitetului Politic Executiv, se va aplica și în domeniul beneficiilor la export. Acestea, ca și alte modificări la Legea retribuției urmează să fie supuse dezbaterii publice.

O parcurs atentă a Comunicatului ne dezvăluie capitol de capitol realizări de o importanță covârșitoare pentru toate sectoarele economiei naționale, pentru dezvoltarea armonioasă a tuturor zonelor țării. Unul din obiectivele primordiale ale cincinalului — obținerea de către fiecare județ a unei producții globale industriale de 10 miliarde lei — a fost atins în încă 5 județe, numărul acestora ajungînd acum la 26. Desigur, la realizarea acestui

progres, ca și a faptului că noi județe depășesc o producție globală industrială de peste 20 de miliarde a contribuit la intrarea în funcțiune, integral sau parțial, a celor 535 capacități de producție, din care 491 industriale și 44 agrozootehnice. Dincolo de mutațiile semnificative intervenite în structura producției industriale, respectiv creșterea ponderii unor ramuri de vîrf precum construcția de mașini și chimia de la 43,7 la sută la 45,1 la sută, de faptul că productivitatea muncii a însumat 285,8 miliarde lei în industria republicană, se remarcă amplificarea laturilor calitative prin depășirile mari, în raport cu anul precedent (de la 110 pînă la chiar 150 la sută) în industrii de avangardă precum cele electrotehnice și electronice, mecanică fină, mașini-unelte, nave maritime etc. Tot în această perspectivă trebuie privite contribuțiile tot mai substanțiale ale cercetării științifice și dezvoltării tehnologice la afirmarea reală a cincinalului revoluției tehnico-științifice, la trecerea de la acumulări cantitative la o nouă calitate, obiectiv cardinal al planului unic de dezvoltare pe anul în curs și în viitor.

Succesele mari înregistrate de dezvoltarea țării în anul 1977 au drept corolar pe planul perfecționării cadrului organizatoric de participare a maselor la conducerea vieții economice și sociale, al adîncirii democrației socialiste, desfășurarea unor forumuri de

importanță Congresului consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi, a Congresului consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărăni și constituirea organismelor reprezentative ale acestora la nivel național. Munca depusă pentru repurtarea acestor victorii a decurs sub semnul unor mari momente din istoria mai veche sau mai recentă a patriei — Centenarul Independenței de Stat a României, trei decenii de la proclamarea Republicii — culminînd cu Conferința Națională a partidului ale cărei documente și hotărîri au dat un nou impuls operei grandioase configurate de cel de-al XI-lea Congres al P.C.R.

Analiza acestor rezultate în cadrul amintitei ședințe comune a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., a Biroului Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, a Consiliului de Miniștri, desfășurată sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, a reliefat totodată, cu o înaltă responsabilitate față de destinele propășirii României, și o seamă de aspecte deficitare, de neajunsuri, respectiv nerealizarea unor prevederi de plan privind producția fizică industrială, inclusiv la unele sortimente de cea mai mare importanță pentru economia națională, pentru comerțul nostru exterior, precum și neîndeplinirea planului la producția agricolă, îndeosebi la cereale. Unele din aceste rămăneri în urmă s-au constatat în domeniul investițiilor, în special în industria chimică, energia electrică, agricultură, construcția de locuințe în carei plan a fost suplimentat datorită distrugerilor pricinuite de cutremur. Comitetul Politic Executiv a criticat și alte aspecte, unele referitoare la lipsurile manifestate în activitatea Ministerului Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale.

Cu acea exigență comunistă proprie stilului de muncă statornicit de tovarășul Nicolae Ceaușescu s-au relevat pe lîngă înfăptuirile de importanță cu adevărat națională și toate acele fenomene care ne-ar putea împiedica să realizăm marile comandanamente ale saltului revoluționar calitativ în acest ancheie de boltă al cincinalului, în efortul nostru de a deveni pînă la jumătatea deceniului următor țară cu o dezvoltare economică-socială medie. Este și acesta încă un semn că stă în puterile noastre, ale tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani și alte naționalități — ca sub conducerea clarvăzătoare a partidului comunist și gloriosului său purtător de steag, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să făurim o Românie socialistă tot mai prosperă, un adevărat leagăn de civilizație și cultură, aici, pe străvechea vale a Dunării și Carpați.

4000 de zîmbete într-o luni la orele 7, după două zile libere consecutiv

Luni dimineața, la Întreprinderea de medicamente București, de pe Bulevardul Ion Șulea, intrarea muncitorilor la lucru a constituit un moment deosebit de ceea ce înseamnă, de obicei, acest început al unei noi zile și săptămîni de lucru. Efectiv ceva aparte se întimplase și nu era greu de ghicit: muncitorii reveneau la fabrică după două zile și jumătate de odihnă. Discuțiile erau animate și, oricum, mai bogate în evenimente decît altă dată. Următoarele ore pe care le-am petrecut printre acești oameni, vorbind cu ei, dialogurile pe care le-am surprins, totul dovedea buna lor dispoziție. Elementul cel mai pregnant, așa zice tipic, care explica starea de spirit a muncitorilor a fost noutatea. Într-adevăr, pentru acești oameni, obișnuiți cu un anumit ritm de lucru, de ani și ani de zile reducerea unei zile a constituit o noutate majoră, demnă de comentariile fiecărui om în parte, de atenția tuturor.

Nu-mi puteam imagina secția în nemiscare. Știam că schimbul doi lucrase în continuare după plecarea noastră, îmi spune operatoarea chimistă Elena Pencu, dar ce se întimplase după aceea, nu îndrăzneau să-mi imaginez. Sigur, știam că va veni această zi, dar, cu toate acestea, vă rog să mă credeți, m-am tot gîndit acolo. Asta nu m-a obsedat, cum ați putea crede, astfel încît să nu-mi pot organiza acest interval de timp pe care l-am avut la dispoziție. Nici vorbă! Dar, sufletește, am continuat să fiu și la fabrică. Altfel, ce să vă spun? Mă așteptau două teze, azi una, mîine alta, pentru că urmez cursurile unui liceu seral, astfel că mi-am petrecut, chiar vineri după-amiază,

4 ore în biblioteca „Liviu Rebreanu” — asta pentru că mi-ați cerut detalii — și mi-am consolidat încrederea în cunoștințele mele. Sîmbătă mi-am mai revăzut notițele de la alte cursuri, instrucțiunile privind activitatea din secția unde lucrez, pentru că mă aflu în perioada de calificare la locul de producție și mai am de trecut și aici niște hopuri.

Safta Simion, din aceeași secție, povestește rîzînd, rușinată de pățania ei și roșind toată, deși nu mai este un copil, are 27 de ani.

Sîmbătă m-am sculat ca de obicei la orele 5 dimineața, deși nu mai pusesem ceasul să sune. M-am trezit pur și simplu din obișnuință și-mi începusem pregătirile de plecare la fabrică pînă să-mi amintesc că, de fapt, sînt liberă. M-am apucat un ris, ca acum, de una singură, că soțul meu, care lucrează la C.E.T. Sud, era plecat, și o făcuse tîptil să mă lase să dorm mai mult. Cînd m-am trezit de-a binelea, am realizat că nu trebuie să merg la fabrică și, nu după mult timp, am adormit din nou. Spre prînz, după ce am făcut o curățenie strașnică, am pregătit masa și mi-am așteptat soțul, ca într-o zi de sîrbătoare. Dar și el a fost atent. Seara m-a invitat la Teatrul satiric „C. Tănase” unde ne-am amuzat din plin la spectacolul „Salutări de la Vasile”. Duminică ne-am odihnit, iar astăzi parcă am alt spor la treabă.

Discutînd cu președinta comitetului sindical, Lucia Ionescu, am aflat că pentru a se asigura această nouă înlesnire înscrisă în programul de reducere a săptămîinii de lucru adoptat de partid, a trebuit să se ia mai întîi, măsuri pentru îndeplinirea sarcinilor de producție în mod exemplar. Preocupări există, de asemenea, pentru o cit

mai plăcută petrecere a acestei zile libere.

— În ceea ce vă privește, cum ați folosit această sîmbătă?

— Tovarășe dragă, hai să fiu sinceră: m-am dus, pentru prima oară, la școală, la fiică-mea, să-i cunosc profesoarele, să-i văd cu ochii mei notele. Acum, ce să zic, va trebui să ne planificăm mai bine, să stăm mai mult printre oameni și mai puțin prin birouri... Revenind la problemele uzinei, am organizat în această sîmbătă o excursie pe Valea Prahovei, la care au participat 250 de tineri. Pentru următoarea zi liberă vom pune la punct și un spectacol. Unii nefamiliști au plecat din București, pe la casele lor.

Ion Mitrea, șef de echipă lăcătușimecanici a fost, pare-se, mai fericit ca alții. Lucrînd în aceeași întreprindere cu soția, operatoare la laboratorul de cercetări, au avut împreună... 5 zile libere, căci, așa cum socotea cu umor el, „două zile jumătate cu două și jumătate, cit fac, pe familie, hai?”

— Am mers cu un prieten, care are mașină personală, să-mi văd părinții, în comuna Patrufrăți, undeva pe lîngă Urziceni. Tata, om la 75 de ani, fost ciferist, nu mă credea. „Cum să ai tu, mă, zi liberă? Ce-i duminică? Hai, spune, ce drăcie ai făcut?” Pînă la urmă ne-am lămurit și am petrecut ca-n familie, cu tot ce se cere în astfel de situații, dar a doua zi mi-am adus aminte că și el și mama sînt bătrîni, că gardul stătea cam... scutit și l-am reparat, le-am spart lemne să aibă pentru cîteva zile. Ne-am privit așa, ca oamenii care nu se mai văzuseră de o jumătate de an. Păcat că cei doi copii, care sînt elevi la liceul

de chimie de lîngă uzină, n-au putut merge și ei cu noi.

Am discutat și cu alți oameni ai muncii de la I.M.B., cu Anica Ortansa Constantin, de pildă, care din cei 28 de ani ai săi și-a petrecut 11 în întreprinderea aceasta și care, rememorînd evenimentele primei sîmbete libere, a remarcat că tîrgurile în magazine se fac mai lesne dimineața decît după-amiază, iar, în altă ordine de idei, povestea colegelor cit de emoționat fusesse fiul ei, Mihăiță, cînd a văzut venind să-l ia de la școală, în locul buncii. De mult dorea să-și recomande colegii și prietenii cei mai buni mamei sale. În plus, luase în un 9 și un 10!

Silviu Popescu, șeful serviciului plan, este unul dintre acei oameni care s-au ocupat de pregătirea tuturor condițiilor necesare aplicării prevederilor intrate acum în vigoare. Întreprinderea a funcționat doar cu sectoarele calde, cele două secții de sinteză, care nu se pot opri, și unde muncitorii își vor lua ziua liberă prin rotație. În celelalte secții, profitîndu-se de „inactivitate” s-au făcut lucrări de reparații, întreținere și verificări.

— Desigur, adaugă tovarășul Silviu Popescu, bucuria celor aproape 4000 de oameni care au beneficiat de o zi liberă a fost evidentă și am simțit-o și noi, cei de la serviciul plan, în mod foarte concret, înregistrînd cifrele producției realizate. Cred însă că, într-un viitor nu prea îndepărtat, toți cei ce muncesc în întreprinderea noastră vor face și mai mult, pentru că au simțit bucuria unui sfîrșit de săptămîină prelungit, cu totul neobișnuit pentru ei pînă acum și, nu mă îndoiesc, vor ști să și-l organizeze și mai eficient atît pentru rezolvarea unor probleme personale cit și de familie, repaosul cîștigat, prin muncă, adăugîndu-se nu doar bugetului lor de timp dar și unui microunivers afectiv și intelectual, unor activități care vor deveni curente, cum sînt cele sportive sau culturale, în fine, o viață ordonată de jaloanele unor noi satisfacții, posibile în noile condiții.

EMIL LEONARD ■

Omagiu cirmaciului națiunii noastre

În întreaga țară, în aceste zile oamenii muncii, români, maghiari, germani și de alte naționalități, au continuat să cinstească prin vibrante manifestări sărbătorirea a 60 de ani de viață și a peste 45 de ani de activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Republicii Socialiste România, ele constituind o grandioasă și entuziastă sărbătoare a unității partidului, poporului, patriei.

Prețutindeni pe cuprinsul țării, în zilele care au urmat, oamenii muncii au organizat ample și diverse acțiuni, ca un omagiu adus tovarășului Nicolae Ceaușescu: simpozioane, montaje-muzicale, spectacole, expoziții, recitaluri de poezie, șezători literare dedicate personalității și activității sale. La Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie a avut loc un simpozion omagial cu tema „Cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și progresul tehnic în concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România”. Cu acest prilej a fost inaugurată și expoziția „Orientări și realizări ale cercetării științifice și ingineriei tehnologice rezultate din indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu”. Timp de o săptămână specialiști din unitățile de cercetare, inginerie și producție au evidențiat excepționala valoare științifică și contribuția hotărâtoare pe care concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu a adus-o la definirea și dezvoltarea sensurilor sociale ale cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și progresului tehnic din țara noastră.

Totodată, din întreaga țară au continuat să sosească pe adresa Comitetului Central, a tovarășului Nicolae Ceaușescu mesaje de aleasă cinstită, devotament și adâncă recunoștință din partea a numeroase colective de muncă, urări de sănătate, viață lungă și fericire spre binele și prosperitatea

României socialiste, angajamente de a munci cu însuflețire pentru înflorirea scumpei noastre patrii. Ele sînt vibrante dovezi ale stimei și prețuirii de care se bucură secretarul general al partidului, președintele republicii, o înaltă apreciere a activității prodigioase desfășurate în fruntea partidului și a țării. Mesajele de felicitare adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu de oamenii muncii din întreaga țară constituie, de asemenea, angajamente ferme de a transforma cantitatea într-o nouă calitate, de a face totul pentru ca hotărârile Congresului al XI-lea și sarcinile Conferinței Naționale a partidului să devină fapte, să se îndeplinească pentru ca România să pășească într-o nouă etapă a dezvoltării sale social-istorice.

În seara zilei de 26 ianuarie, Televiziunea română a prezentat un remarcabil film: **O viață închinată fericirii poporului**. Scenariul este semnat de Nicolae Dragoș și Dinu Săraru iar regia aparține lui Virgil Calotescu și Pantelie Tuțuleasa. În imagini sobre dar pline de căldură, cu un comentariu firesc, emoționant, acest film a reconstituit cei peste 45 de ani de activitate revoluționară a secretarului general al partidului nostru care și-a identificat viața cu cea a poporului.

Același vibrant omagiu răzbate și din numeroasele poezii publicate în aceste zile în presa noastră. Atît poeți consacrați cît și oameni cu alte meserii au ținut să-și înaripeze versul pentru a cînta pe cel care se află la cirna destinului nostru național.

Ziarele au publicat numeroase mesaje omagiale venite de peste hotare, adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, o recunoaștere firească a prestigiului de care se bucură pe alte meridiane personalitatea președintelui României, un semn de prețuire pentru ceea ce înseamnă în lumea contemporană România.

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

I-a primit pe primul ministru angolez, tovarășul Lopo do Nascimento

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit, luni, 6 februarie, pe tovarășul Lopo do Nascimento, prim-ministru al Guvernului Republicii Populare Angola, care a făcut o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

La întrevvedere a participat tovarășul Manea Mănescu, prim-ministru al guvernului.

Primul ministru angolez a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu, din partea tovarășului Agostinho Neto, președintele Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei — Partidul Muncii, președintele Republicii Populare Angola, un mesaj prietenesc și un salut călduros.

Premierul Lopo do Nascimento a exprimat — și cu acest prilej — sentimente de recunoștință profundă pentru sprijinul politic, diplomatic și material acordat de Partidul Comunist Român, de poporul român, atît luptei desfășurate de poporul angolez, sub conducerea MPLA, pentru cîștigarea independenței naționale, cît și eforturilor lui actuale de dezvoltare economică și socială de sine stătătoare a R.P. Angola.

Mulțumind, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rugat să se transmită tovarășului Agostinho Neto un mesaj de prietenie, un salut călduros și cele mai bune urări de succes în întreaga sa activitate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a transmis, de asemenea, un cald salut conducerii partidului, guvernului angolez din partea Comitetului Central al P.C.R. Șeful statului român a arătat că poporul nostru urmărește cu deosebită simpatie și satisfacție activitatea poporului angolez consacrată consolidării cuceririlor revoluționare, edificării noii societăți și este pe deplin solidar cu cauza sa dreaptă.

În timpul întrevederii s-a relevat cursul pozitiv și rodnic al colaborării dintre țările, partidele și popoarele noastre, pe plan politic, economic, tehnic, cultural, în alte domenii de activitate, subliniindu-se însemnătatea hotărâtoare pe care au avut-o pentru evoluția ascendentă a relațiilor româno-angoleze întîlnirile și convorbirile dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Agostinho Neto, la București sau pe pămîntul Africii, care au deschis noi orizonturi amplificării și diversificării acestor bune raporturi, în condițiile create de eliberarea Angolei.

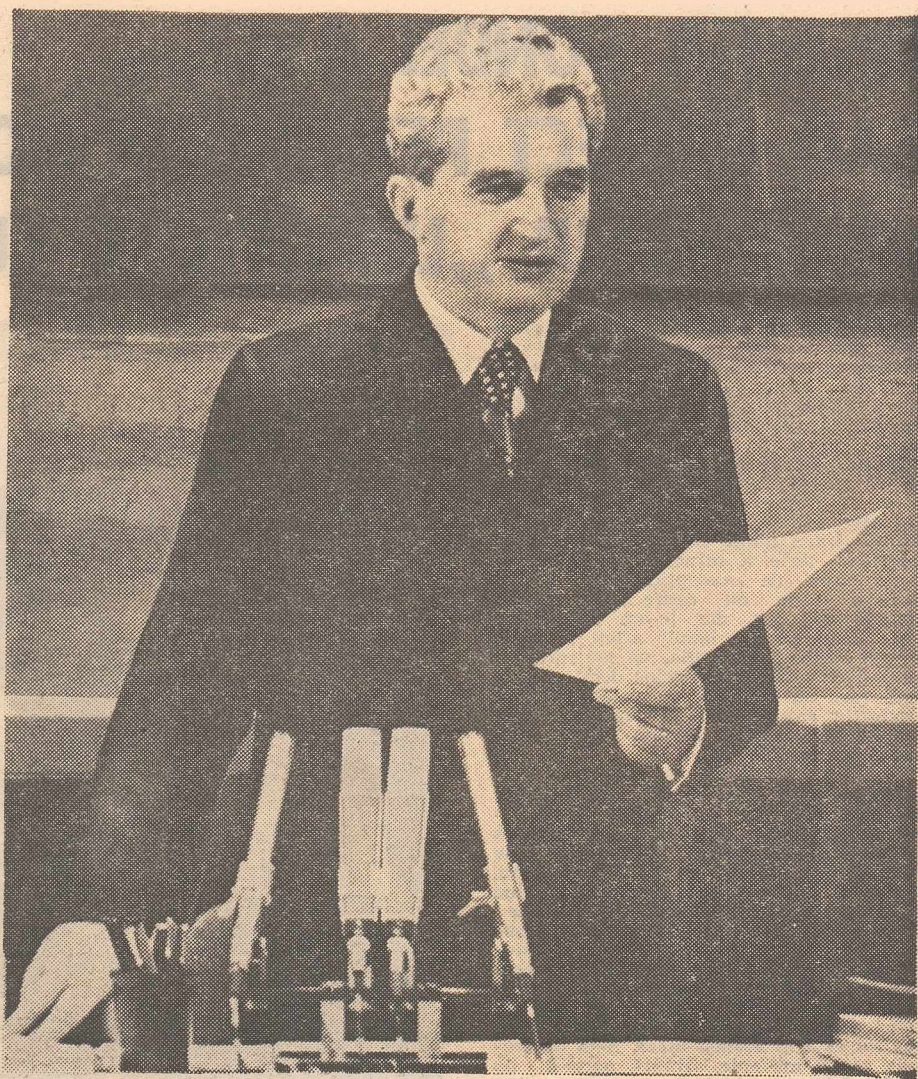
A fost manifestată dorința ca, în spiritul documentelor, al înțelegerilor convenite cu ocazia dialogului la nivel înalt, relațiile de prietenie, colaborare și solidaritate militantă statornicite între România și Angola, între Partidul Comunist Român și Mișcarea Populară pentru Eliberarea Angolei — Partidul Muncii să se extindă și să se aprofundeze continuu, în folosul și spre binele ambelor popoare, în interesul unității forțelor antiimperialiste, al cauzei păcii și cooperării internaționale.

În cadrul schimbului de vederi consacrat unor probleme actuale ale vieții internaționale au fost evidențiate ample transformări revoluționare, naționale și sociale, care au loc pe plan mondial, apreciindu-se că țările și popoarele africane, Organizația Unității Africane se afirmă ca o forță dinamică a progresului economic și social contemporan, în lupta pentru eliminarea vechii politici imperialiste, de dominație, inechitate, forță și dictat, pentru dreptul popoarelor de a-și hotărî singure soarta.

În acest context, s-a subliniat că, atașate idealurilor justiției, libertății și progresului social, România și Angola își manifestă constant solidaritatea lor activă cu lupta legitimă a popoarelor din Zimbabwe și Namibia pentru independență, se pronunță cu hotărîre împotriva politicii de apartheid a regimului din Africa de Sud, pentru victoria deplină a cauzei drepte a popoarelor din Africa australă ca și a tuturor popoarelor oprimate.

În același timp a fost reafirmată voința celor două țări de a întări colaborarea dintre ele în cadrul Organizației Națiunilor Unite, al mișcării de nealiniere, în viața internațională, de a-și aduce împreună contribuția la înfăptuirea securității în Europa și în lume, la realizarea dezarmării, rezolvarea pe cale pașnică, prin tratative, a litigiilor interstatale, la lichidarea focarelor de încordare și conflict, statornicirea unor relații cu adevărat democratice între state, la instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, bazată pe echitate, care să asigure lichidarea subdezvoltării și progresului economico-social mai rapid al țărilor rămase în urmă, la făurirea unei lumi mai drepte și mai bune.

Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă cordială, de caldă prietenie.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbind la Consfătuirea de lucru consacrată problemelor agriculturii

Agricultura într-o etapă decisivă

(Urmare din pagina 1)

ției agricole, atît vegetale, cît și animale”.

În vederea acestei schimbări radicale, a acestei noi calități a muncii, implicat a roadelor ei, a eficienței ei, se impune soluționarea imediată a unor probleme cheie, vitale pentru viitorul agriculturii, în rîndul cărora — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — „pe primul plan trebuie să punem folosirea judicioasă a fondului funciar”, a pămîntului, principala forță de producție, de a cărei bună utilizare depind, în ultimă analiză, recolta, piinea. Cu natura — ne reaminteste secretarul general al partidului — socotelile sînt limpezi: nu-i dai, nu-ți dă. Dacă lași pămîntul nefolosit — sau dacă-i ignori cerințele — pămîntul, pînă la urmă, devine indiferent, uituc, zgîrcit, ca și un om hrănit doar cu promisiuni sau iluzii. Astfel de lucruri s-au întîmplat nu o dată („Din păcate, sub diferite forme, se lasă anual nefolosite sute de mii de hectare”, atrăgea atenția secretarului general al partidului) și e bine că azi, luînd act de niște adevăruri, procedăm în consecință, prin niște măsuri ce se întrevăd radicale. Din acest punct de vedere, al stimulentei destinate naturii, pentru a-i întei zelul de a produce, orientările formulate la tribuna consfătuirii — privind folosirea judicioasă, pînă la ultimul metru parat, a solului, sporirea potențialului lui productiv prin îmbunătățiri funciare și irigații, realizarea unor soiuri și hibrizi cu o productivitate înaltă, respectarea strictă a tehnologiilor de lucru, o mai mare atenție acordată timpului optim al semănăturii, cum și densității superioare a plantelor la hectar — se înscriu ca tot atîtea condiții hotărâtoare pentru obținerea unor mari recolte, în special la porumb, cultură de o mare însemnătate atît pentru necesitățile de consum, cum și pentru dezvoltarea zootehniei. Subliniată pregnant, cu forța marilor adevăruri impuse de viață, pentru binele vieții, necesitatea de a se acționa hotărît, cu pasiune și dăruire, pentru obținerea unor producții mari, stabile, la toate culturile, pentru realizarea programelor stabilite în legumicultură, viticultură, pomicultură, pentru integrala înfăptuire a sarcinilor privind creșterea efectivelor de animale și a producției animale, pentru livrarea în întregime a produselor contractate la fondul de stat, pentru îndeplinirea riguroasă a sarcinilor exportului, obligă, arăta secretarul general al partidului, la o înfinită grijă, la o chibzuită politică a eforturilor și investițiilor, la lichidarea birocrăției, la mai multă activitate vie, la un răspuns înțelept la somația: cui și cît dăm, cum și cînd investim? Trebuie să procedăm economic. Econo-

mic trebuie să procedeze toți cei ce minuesc avuția poporului, toți cei implicați în făurirea ei, dîndu-i cele mai judicioase și fertile destinații, potrivit nevoilor reale, urgențelor stabilite temeinic, priorităților la nivel național, după ce, mai întîi, au fost cuprinse în raza prospecției, au fost depistate, fructificate, puse în slujba producției toate rezervele, toate resursele. Sînt încă — arăta secretarul general al partidului — mari resurse care-și așteaptă fructificarea, de la lucrări de ameliorare și irigații suplimentare, realizabile cu mijloace locale, de la construcțiile agricole, realizabile cu brigăzi de constructori ai satelor, de la obținerea culturilor duble, atît la porumb, cît și la alte plante furajere, la folosirea parcului de mașini agricole, la folosirea cercirilor științei, chemată să se implice mai adecvat, asimilînd noutățile mondiale ale domeniului necesităților vieții, cerințelor ei. În acest context — sublinia secretarul general — trebuie dusă, așa cum s-a dus dealtfel într-o seamă de unități fruntașe, lupta cu condițiile climaterice vitrege, cu împotrivițiile vremii, cu calamitățile naturale. Nu prin scuza fatalității, ci prin acțiune energică și tenace, săvîrșită cu arma muncii, cu arma științei.

Înscrinduse practicii statornice a conducerii partidului, a secretarului său general, de a se consulta cu cadrele de bază, cu masele largi de oameni ai muncii, în problemele cruciale ale progresului țării, recenta Consfătuire de lucru a trasat sarcini și răspunderi precise tuturor lucrătorilor din agricultură, care — de sus pînă jos, de la Consiliul Național al Agriculturii, de la ministrul de resort și cele ale construcției de mașini și industriei chimice, de la Academia de științe agricole, pînă la fiecare unitate și formație de lucru — sînt chemați să-și reevalueze atent, responsabil, critic, forțele și resursele, să-și clarifice cu fermitate îndatoririle, să-și întoneze ordinea, disciplina în toate sectoarele și la toate nivelurile. Măsurile preconizate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la tribuna consfătuirii, pentru îmbunătățirea condițiilor de cointeresare materială a lucrătorilor din agricultură, inclusiv a specialiștilor, a cercetătorilor științifici, scurtînd distanța dintre efort și răsplată, sînt menite să le stimuleze munca. O muncă ce se cere a fi — începînd chiar din aceste zile, marcînd începutul unui nou an agricol, marcînd simbolic, deschiderea unui nou și dinamic ciclu al muncii și creației românești — la înălțimea acestui timp, a comandamentelor lui, a grandioaselor planuri ale partidului menite înfloririi continue a pămîntului românesc și a vieții noastre.

ERUPȚIA SONDEI 4512 — SAU PROIECT PENTRU UN NOU SCENARIU AL FILMULUI „LUPTĂTORII CU IADUL”!

Am văzut nu demult un film al cărui titlu original era „The Hellfighters” — „Luptătorii cu iadul”. Filmul a rulat la televiziune, fiind axat pe activitatea adeoseori extrem de periculoasă a unei echipe de oameni specialiști în stingerea incendiilor petroliere. Chiar dacă subiectul acestui reportaj nu este identic, autorul lui vă mărturisește că a trăit preț de o zi într-o atmosferă foarte asemănătoare dar care, văzută pe viu fiind, nu se deosebește întru nimic în eroism, spirit de sacrificiu, tărie a caracterelor și amănunțite stări de excepție. Am re-trăit deci o serie de cadre din filmul amintit mai sus, dar le-am trăit între niște „luptători cu iadul” aflați în perimetrul românesc, aceștia, vă mărturisesc, nefiind cu nimic mai prejos decât specialiștii care au inspirat un lung-metraj de producție americană! Ce am putut vedea cu ochii noștri, la fața locului, veți citi în continuare.

★
„Ceasul să fi fost înspre un noaptea din ziua de 4 spre 5 ianuarie. De serviciu la sondă era echipa mea, formată din doi sondori, un podar, un mecanic de pompe, un ajutor de șef de echipă și eu, Bădiță N. Ilie, sondor șef. Și atunci vine la mine unul din sondori și-mi spune: „Nea Bădiță, nu prea e-n regulă cu noroiul la batal, că nu scade aproape deloc din habă.” Noi atunci tocmai scoteam sapa din puț, pentru înlocuire, dar văzurăm că deși ieșiseră vreo două mii de metri de prăjini, noroiul din habă rămânea tot cam la același nivel. Asta nu trebuie să se întâmple, fiindcă noroiul de sondă de asta e folosit, ca să mențină un echilibru. Adică, presiunea coloanei de noroi de la prăjina din gaura de sondă să fie cel puțin egală cu presiunea fluidelor de zăcămint. Iar noi scosesem două mii de metri de prăjini din dispozitivul de forare, dar noroiul rămânea pe loc! Asta însemna că e pe dedesubt o forță care împinge noroiul afară, fiind mai mare decât ne așteptam noi. Ca să văd cum se întâmplă am oprit motorul sondei, am pus podarul de-a mai scos încă un pas, adică încă trei prăjini cum spunem noi, apoi încă unul — și atunci am observat că sonda a început să debiteze singură noroiul. Oprește!, am strigat; ne-am dat seama de erupție. Am oprit extragerea, am agățat în cirlișul macaralei tija pătrată, fiindcă asta ne putea ajuta să oprim, dacă am fi avut timp, erupția la gura sondei. Dar nici n-am apucat bine să luăm garnitura din pene că sonda a început să se manifeste puternic și atunci am lăsat-o baltă și am fugit să închidem prevenitorul de erupție. Am închis bacurile prevenitorului pe prăjinitele de foraj și haidrului, care e un alt sistem de siguranță. Ne-am dat la o parte și după numai vreo zece minute am auzit o bubuitură — se smulsesse o parte a instalației de prevenire de sub bacurile strinse de noi, așa că nu mai aveam ce să-i facem! Puțin mai târziu s-au dat peste cap și bacurile și erupția a fișnit drept în sus, la vreo 50 de metri”.

De jur-împrejur e o activitate febrilă — oameni, mașini, camioane grele, două mașini de pompieri cu tunuri de apă, macarale, agregate de cimentare, cisterne, habe și tot felul de alte dispozitive specializate aduse la fața locului cu maximum de rapiditate, din mai toate colțurile țării. S-a acționat astfel cu maximum de promptitudine pentru asigurarea cu materie primă necesară fabricării acestui prețios produs care se numește în limbajul specializat, oarecum diminuindu-i-se importanța, „noroi de sondă”: barită, ferocromlignosulfonat, carbune activ, hematită, magnetită și așa mai departe. La numai o sută-două de metri sondă suflă ca turbată, aruncând un jet înalt cât turia care o înconjoară și ridicând aburi calzi până la aproape 100 de metri. Plouă, sau mai curînd parcă ningea cu o pulbere fină de culoare galbenă, un galben violent de parcă ar fi gălbenuș de ou pulverizat ce se depune peste tot pe o rază destul de întinsă. Împrejurul sondei s-a format astfel un strat de aproape un metru de „zăpadă”, dar o zăpadă avînd galbenul agresiv amintit, prin care se zbat, înoată oamenii îmbrăcați, parcă pentru un contrast și mai izbitor, în niște mantale protectoare de culoare albastră, violent de albastră, precum cerul într-o zi de vară. Cizmele de cauciuc clipecesc prin galbenul strident, dar cei mai expuși sint oamenii cățărați chiar pe podul sondei, la numai cîteva pași de centrul jetului, acolo unde „zăpada” nu trebuie lăsată să se acumuleze, fiind împinsă jos, cu simple lopeți, ca într-o ninsoare fabuloasă ce nu se mai termină.

„Presiunea de zăcămint — ne spunea inginerul Alexandru Ermacov, de la Institutul de cercetări și proiectări pentru petrol și gaze din Cimpina — este estimată la aproape 800 de atmosfere. O atmosferă, dacă nu știți, înseamnă presiunea unei coloane de apă înaltă de zece metri. Erupția este formată din apă sărată, aflată la o temperatură ce depășește o sută de grade, amestecată cu gaze naturale, din care o parte sint hidrocarburi,

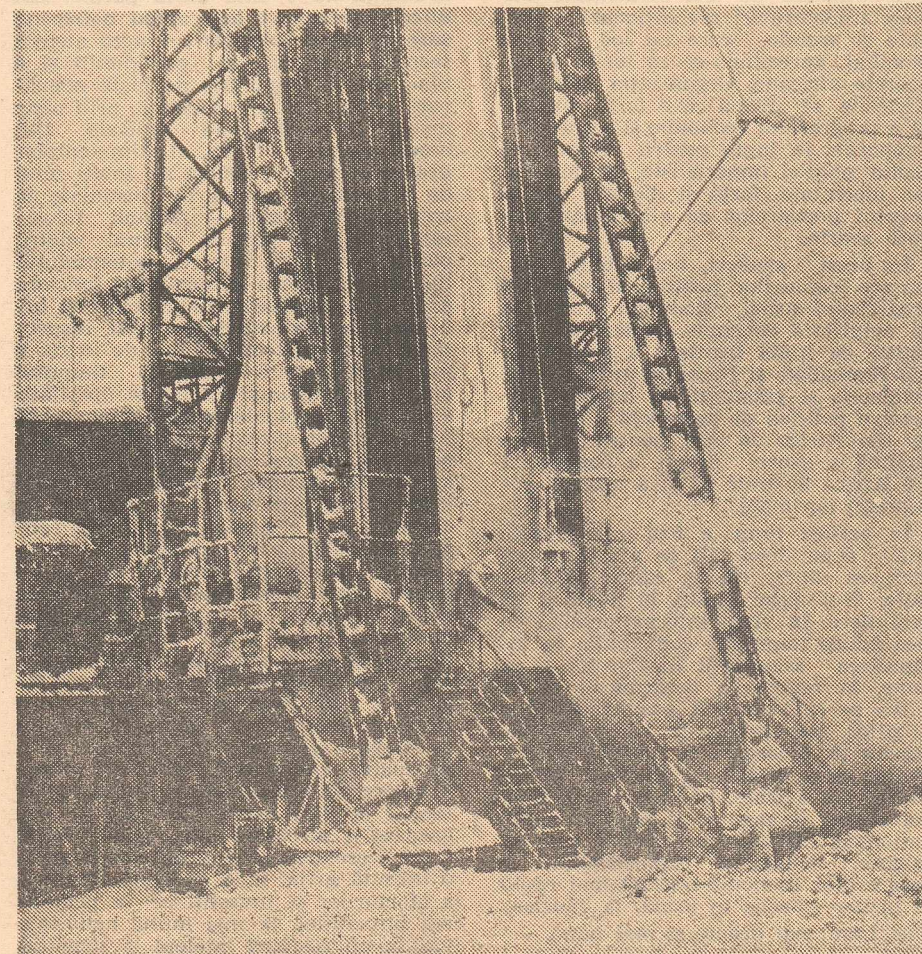
„Luptătorii cu iadul”

Fotografii de EMANUEL TÂNJALĂ

dar există și bioxid de carbon, și azot, și sulf, săruri minerale, hidrogen sulfurat și așa mai departe. Din cauza apei fierbinți este imposibilă atingerea corpurilor metalice direct cu mina, lucru care creează desigur alte probleme. În contact cu aerul rece de afară, condensatul din zăcămint al hidrocarburilor ia aspectul „zăpezii”, care se depune sub forma unei ploii marunte, ca o pastă unsuroasă, sau ca o parafină dacă vreți. În rest, erupția este la fel ca multe altele, care necesită desigur eforturi însemnate pentru a fi stăvilită, cu singura deosebire că posedă o presiune mai mare decât cea întâlnită în erupțiile de la sondele de mică adîncime.”

Un străin — așa cum sintem noi înșine — venit în perimetrul straniu al sondei care erupe nu poate să facă dintr-un început vreo deosebire între sondori și ingineri, între directori, chimiști și muncitori, plecînd cu impresia că toată această aglo-

merare de oameni este cit se poate de uniformă, o armată fără generali ci numai cu soldați. Cu toții, cei mai bine de o sută de oameni, sint îmbrăcați aproape la fel, aceleași cizme de cauciuc, aceleași mantale de plastic albastre precum cerul sau aceleași pufoaice îngălbenite de-acum de „ninsuroa” unsuroasă, aceiași pantalonii minjiți de noroi și de apă, căciuli peste urechi, citeodată glugi trase pînă peste ochi, fețe obosite, ochi încercănați, bărbi nerase. Au trecut de acum cîteva zile și cîteva nopți de cînd s-a lansat apelul pentru acești oameni, apel la care au alergat cu primul tren, cu prima mașină, spre locul intervenției. Efortul a început să-i marcheze, dar ochii le-au rămas la fel de strălucitori, încordarea nervoasă neschimbată, hotărîrea de necîlînt. Inceț, inceț, și pentru noi, cei veniți mai la urmă, aceste straniu personaje ale muncii au început să prindă personalitate, arătîndu-se a fi care un sondor,

Deși incolțit din toate părțile, balaurul nu s-a predat încă!

care un director, care cine știe ce inginer specialist în petrol, foraj, gaze naturale, cimentare și așa mai departe... Cu toții s-au străduit, fiecare în domeniul în care se pricepea, să înțeleagă cit mai bine și să descifreze surpriza pe care subsoletul le-a pregătit-o la sonda 4512, să înțeleagă și să analizeze tocmai pentru a putea fi luate măsurile necesare pentru oprirea erupției. Niciodată dealtfel, am aflat, o erupție nu seamănă cu alta. Virgil Popovici, directorul Centralei de gaz metan de la Medias, unul din oamenii care au văzut pînă acum zece de asemenea erupții, ne-a spus următoarele, într-un scurt moment de răgaz, folosit pentru a sorbi un ceai cald: „A zis odată un mare specialist, unul Bingham, că forajul pentru a deveni o știință ar trebui să știm ce se întâmplă acolo jos, la cîteva mii de metri sub pămînt, ce face sapa pe talpa rocii; pînă atunci, forajul rămîne artă! Avea totuși dreptate, Bingham asta nu era deloc fraier!” Lucru la care noi n-am mai putut adăuga decît o foarte veche zicală românească, atît de bine aplicabilă și în industria petrolieră, unde omul trebuie să aibă capacitatea de a preveni toate surprizele: Nu se știe ca pămîntul!

„În situația actuală trebuie să nu precepeșim nici un efort pentru a ne crea toate condițiile, în scopul montării unui nou prevenitor, capabil să asigure captarea acestei cantități imense de apă sărată și gaze. Din păcate temperatura apei din erupție pune probleme pentru instalația de prevenire pe care vrem să o montăm, în sensul că garniturile de cauciuc pe care le are nu rezistă în mod obișnuit decît pînă la 80 de grade — și deci trebuie să vedem cum vom putea face ca ele să reziste la temperatura mai ridicată, plus presiunea de peste o sută de atmosfere existentă la gura sondei. Toate acestea sint probleme pe care trebuie să le rezolvăm cit mai rapid, pentru a reuși montarea garniturii și a unui dispozitiv special, capabil să „omoare” sonda, adică să oprească erupția” (Inginer Gheorghe Vlad, director adjunct al Trustului de petrol Pitești).

Mai mult de patru, cinci minute n-am putut rezista sub jetul uriaș de apă și hidrocarburi care cădea pe podul sondei. Ne aflam toți, directorul Petre Popescu, inginerii Ghiță Nichita, Titi Mihăescu și Vasile Florea, la numai cîteva metri de gura iadului, pe unde clocotul de apă fierbinte șuiera, gemea, urla precum un balaur incolțit din toate părțile. De sus parcă cineva ne turna o uriașă găleată cu apă în cap, iar spuma aceea galbenă ne intra în ochi, în gură, în cizme, ne uda ciuculete, făcîndu-ne să căutăm cit mai repede, pe bijbiite, scara de inapoierie.

Dar exact în acest infern de apă și gaze aveau să lucreze, ore în șir, schimbați din cînd în cînd între ei, atunci cînd deveneau complet epuizați, cîteva oameni despre care n-am apucat să aflăm decît că-i cheamă Dumitru Anghel, mecanic lăcătuș, Olan Dumitru și Olan Ilie, Grigore Crăciun, Dumitru, Popa, sondori, Luca Găman, podar, Romeo Stoian și Ilie Mărășescu, maștrii de foraj, alături de care trebuie înscrși și inginerii Ion Anghel și Leonida Predescu, ultimul însuși inginerul-șef al Schelei de foraj. Atunci cînd a venit momentul, podarul Luca Găman n-a ezitat să se cațere — după cum îi este meseria — pînă la „geamlacul” sondei, adică în virful ei, pentru a agăța cablul de tracțiune care urma să ridice dispozitivul special de oprire a erupției.

Mai întii, de fapt, s-a demontat din ansamblul turlei dispozitivul care transformă mișcarea liniară în mișcare circulară, de foraj, apoi s-a demontat și s-a scos de la gura puțului vechea instalație de prevenire, acum avariată — dar toate aceste lucruri sint prea simple în cuvînt, fiindcă au trebuit ore întregi de muncă-luptă în acest infern, sub ploaia de apă clocotită, gaze, abur și hidrocarburi, pentru ca totul să fie împlinit. Apoi, vreme cam de vreo trei ore, aceiași oameni au tot căutat să dirijeze noul dispozitiv (format din 3 prevenitoare montate unul deasupra celuilalt) spre gura puțului. Intensitatea erupției, aburul dimprejur au făcut imposibilă dirijarea dispozitivului, dar oamenii ar fi încercat și mai departe, dacă nu s-ar fi lăsat între timp noaptea. A doua zi, după o noapte de sfat, specialiștii au gîndit un nou sistem de ghidare a dispozitivului, pînă acum niciodată folosit la vreo erupție. Cablurile au fost strecurate prin flanșele de la gura sondei, apoi ele s-au legat de dispozitiv, care astfel s-a așezat cuminte peste gura șuierătoare a puțului. A fost deci o premieră. Acum erupția fișnea la fel de sus, dar ea trecea prin noul prevenitor, care, nefiind avariata, a putut fi închis încet, încet — jetul de apă sărată și gaze lăsîndu-se dirijat prin 4 ieșiri laterale, la mai bine de 150 de metri, într-un colector special amenajat. S-a putut lucra în fine, după zile și nopți de luptă cu forțele naturii, în voie pe podul sondei.

Din adîncurile pămîntului, într-o noapte de ianuarie, a izvorit o pală de balaur. Oamenii despre care am scris aici, adevărați luptători cu iadul, s-au adunat și și-au adunat puterile pentru a-i răpune răsufliarea. Cu eforturi uriașe, cu o exemplară dăruire de sine, dar și cu cunoștințe dintr-o meserie căreia îi cunosc fiecare ascunziș, ei au reușit. Nu ne rămîne decît să-i felicităm cit se poate de călduros!

DUMITRU GRAUR

Oameni și arbori pe drumurile inzăpezite ale Țibleșului

La Tîrgu Lăpuș e vreme primăvărată. Dar plouă. O ploaie rece, care spală străzile și trotuarele. Dintr-o parte, cerul se limpește și el, adînc, senin. Urcăm pe firul apei Lăpușului, către izvoare. Prin satul Rogoz, către comuna Strîmbu-Băiuț. Și parcă ne întorcem iarăși în iarnă. O iarnă deplină, adevărată, covârșitoare. La sediul unității forestiere din comună îl cunoaștem pe Miț Ionel, care se oferă să ne fie călăuză, alături de Ion Buda, tehnician principal la U.F.E.T. Tg. Lăpuș, cu care plecaserăm la drum. Ne îndreptăm către valea Vezuinei, prin ninsoare. Ninge bogat, liniștit, cu fulgi mari. Prin valea îngustă, cu întortocheri abrupte, pare că ninge de foarte departe, de sus de tot. Și mergem de parcă ne-am înfășura în pinze moi, albe. O oră de drum, undeva în inima muntelui Țibleș. O oră de drum, la capătul căreia ninsoarea dispare în urmă ca o umbră albă, lăsînd loc, din spre înălțime, doar gerului care poleiește trunchiurile și rămurișul gol, fără podoabă, al fagilor. De pretutindeni urcă și coboară, în jurul nostru, păduri de fag. Specialiștii afirmă, ne spuse inginerul Filip Moisei, directorul întreprinderii forestiere de exploatare și transport Baia Mare, că fagul a apărut pentru înția oară, ca specie, în Europa, în două locuri, unul fiind chiar ținutul Maramureșului. Forestierii lucrează aici, deseori, în păduri seculare. Păduri care, dacă oamenii nu ar intra în ele, se distrug și se regenerează singure. Fiindcă un fag nu trăiește mai mult de două sute de ani. În acest fel, viața pădurilor Lăpușului s-a asemuit cu aceea a satelor și oamenilor. Un copac putea să cadă, dar pădurea a rămas întotdeauna. Precum ne mărturisește maistrul Florea Ilieș de la punctele de lucru Vezuina 1 și 2, el așa își învață copiii. Și crede că le spune o lecție cinstită, dreaptă și pilduitoare. Asta, bineînțeles, cînd are și el mai mult timp, cînd se simte mai despovărat de griji, fiindcă cele două parchete ale lui, unde lucrează 28 de muncitori, avînd plan, de exemplu, pe acest an să dea 14 000 metri cubi, îi dau destulă osteneală zilnică. Noroc doar că oamenii sînt buni, adică harnici, ascultători și pricepuți. Oameni care au cel puțin două calități: că își cunosc bine meseria și că nu trebuie să le spui de două ori același lucru. Știe, fiecare, ce are de făcut. Nicolae Todoran, de pildă, își croiește mai întîi cu lopata pîrtie prin stratul de zăpadă mai veche, înalt cam de 60 de centimetri. Dezvelește pînă jos trunchiul cenușiu, lucios, al unui fag și își croiește apoi calea de refugiu. Taie pana pe partea pe care arborele urmează să cadă, și timp de cîteva minute peste valea Vezuinei răsună sunetul strident al ferăstrăului mecanic, al „Retezat-ului, urmat de zgomotul uscat, sec, metalic cu care fagul se întinde, cît este de lung, înspre vale, căzînd pe coroană ca pe un resort elastic ce amortizează parcă zdruncinătura și dă impresia ultimelor mișcări, atît de pline de viață încă, înainte ca fagul să rămînă neclintit. O stare neprelungită mult. Legătorii îl suspendă de firul telefericului și copacul dezrădăcinat alunecă încet pînă la capăt, jos, de unde, dezlegat de teleferic, este trecut pe mîinile lui Ion Pop, Nicolae Filip și Ion Buda, care-l dezrămează și îl

secționează, remorcîndu-l apoi la tractorul care-l duce pe serpentine pînă jos, la drumul din vatra văii, unde este sortat pe bucăți — asta pentru furnire, asta pentru celuloză, asta pentru cherestea — săltat pe mașini cu autotrol și dus departe în sate, în orașe, la depozite, în întreprinderi. Aceleași operații de o sută, de o mie, de zeci și de sute de mii de ori. Întîmplările neprevăzute sînt mai rare aici. Dar sînt, totuși. Tehnicianul Miț Ionel, om de 40 de ani dintre care 21 muncitori ca forestier, își amintește și azi cu oarecare neliniște de ursoaica cu pui care l-a făcut să afle instantaneu fagul cel mai înalt dimprejur și să se urce în el pînă spre vîrf, situație cam delicată, de bună seamă, din care l-a scos, destul de repede, ceata tovarășilor lui de lucru înarmați cu pari cît se poate de virtuși și cu securi bine ascuțite. Lumea n-a avut un om mai pușin, atunci, dar nici pădurea un urs mai pușin, fiindcă ostilitățile s-au încheiat doar cu hăulituri și cu ceva spaimă de o parte și de alta. Altfel, zilnic, urmele oamenilor se încruciează cu ale vietăților pădurii, urși, mistreți, cerbi, dar cele două tabere nici nu prea se bagă în seamă. Deprindere a muncitorilor nu numai ca forestieri, ci și ca oameni ai locului, trăiți în satele apropiate, în case pînă la geamul cărora vine pădurea. Poiana Botizei, de pildă, sau satul Ungureni, aparținător de comuna Cupșeni, de unde este și Ion Buda, 48 de ani, muncitor vechi și harnic și om așezat și cuminte, care știe repede și exact ce și cît a făcut el în viață, căci, întrebîndu-l ce a realizat cu banii, destul de frumoși, pe care i-a cîștigat cu munca lui, ne-a răspuns fără a sta pe gînduri că trei sînt acele lucruri: și-a crescut băiatul pînă a ajuns să aibă o meserie într-o întreprindere la Baia Mare, și-a crescut fata pînă la anii mărțișului și și-a înălțat o casă frumoasă. Ce mai rămîne de făcut, spune, e o șură nouă. Dar asta nu-i necaz, este numai o ambiție a lui de a avea gospodărie de frunte. Necazuri, dacă e să le spunem, zice el, și parcă abia acum pare că stă mai mult pe gînduri, ar fi altele. Că a dat, din munca lui, aproape șase mii de lei, și i-a dat degeaba. Fuseseră bani pentru electrificare. De ani de zile însă, el, în casă nouă, stă tot cu lampă. Și nu stă pe la margine, ci chiar în vatra și în centrul satului! A mers la consiliul popular și-a întrebat, dar, zice, mai-mai că n-a fost scos pe ușă afară. S-a întors în pădure, la lucru, fără să știe ce să înțeleagă din această pătanie. Așa cum n-a știut, dintr-o alta, ce să priceapă nici Gheorghe Miț, de 54 de ani, cel mai vechi muncitor din valea Vezuinei. Și-a pus mînușile la uscat într-o latură a focului aprins acum, în pauza de o oră, pentru masă, și pe o nuia de fag cîoplită de coajă și-a înșirat cîteva bucăți de slănină pe care le „frigărește“ deasupra flăcării.

Și lumina zilei reci, de februarie, hrănită cu zăpezile Țibleșului, le desenează chipurile pe pinza aurie a focului — chiar și acum, cînd ei mîncă încet, cu grijă să nu scape nici o fărîmă de piine — ca pe o mare certitudine și ca pe cea mai pură făgăduință de viață aici, în pădurile seculare, de fag, ale Lăpușului...

DUMITRU ELIADE ■
Fotografii de ELENA GHERA ■

Există nervi!

Oameni cu nervii greu încercați la capătul de linie al autobuzului 40 de lângă Piața Cosmonauților

Miercuri, întâi februarie, în jurul orelor 15, în piața rotundă și aglomerată de la bariera Vergului, pe unde se scurge în sens giratoriu nenumerate tramvaie și autobuze, și oamenii se amestecă în mod bizar cu mașinile, într-un nor de smog, am asistat la o scenă incredibilă. Plouase torențial, în plină iarnă. Cerul era întunecat. Pavajul încărcat de mizgă. Citeva sute de oameni înghesuți în stația tramvaielor 23 și 24 de pe Bulevardul Muncii, risipiți pe trotuar și pe partea carosabilă, așteptau de peste o jumătate de oră un mijloc de transport spre marile întreprinderi „23 August” și „Republica”. Sute de oameni cu fața întoarsă spre stînga, spre intersecție, scrutînd prin aglomerarea de vehicule un tramvai cu numărul 23 sau 24, ofînd, blestemînd, injurînd. Oamenii întirziau de la muncă și pe nici o fișă de pontaj din lumea largă nu există motivare pentru întirzieri de tramvai! Uneori, într-o stație de tramvai din această iarnă zbuciumată a Bucureștiului, îți vine să ridici ochii pe cer și să răsfoiești întreaga bibliografie de sfînti. Și iată, din mulțime se desprinde un tinăr care înaintează în mijlocul străzii, îngenunchează, spre stupefacția oamenilor, îngenunchează în noroi, își scoate pălăria și așteaptă să-l calce autobuzul 79 R, un autobuz enorm, ca un pachetbot hodoroșii, zdrăngănînd pe asfalt și aproape gol. Șoferul oprește descumpănit vehiculul la un metru de... sinucigaș! Acesta zimbeste, se inclină, își pune pălăria înapoi pe cap, se ridică mulțumînd, și se îndreaptă, împreună cu oamenii care așteaptă tramvaiul 23 sau 24, spre ușile deschise ale autobuzului. Șoferul a priceput... aluzia. Nu avea stație acolo, dar a înțeles că oamenii aglomerați în bulevard trebuie să ajungă neapărat undeva și a deschis larg ușile vrajste ale pachetbotului antediluvian. La plecare, autobuzul s-a înclinat într-o parte și a lăsat o diră enormă de fum negru și gros.

L-am regăsit pe teribilul cascador la intrarea în întreprindere. Întirziasse mai bine de 10 minute. Era eroul zilei. Oamenii rîdeau și-l băteau pe umăr. Îl cheamă Alexandru I. Alexandru, are 28 de ani și pălăria cărunt. „Simțeam că inebunesc. Nici un tramvai și plin de autobuze goale! E a nu știu cîta oară că întirzii, nevinovat. Măcar să le desființeze dracului, tramvaiele. Plec pe jos cu 2 ore mai devreme de acasă și știu că ajung la timp. Că nouă ne place mișcarea în aer liber”.

Ce se întimplase pe traseul tramvaiului 23? Autorul acestor rînduri se urcase împreună cu alți pasageri într-un tramvai cu numărul 23, cu mult timp în urmă, în Piața Unirii, bucuros că nu e aglomerat. După cincizeci de metri ne-am oprit. Am rămas calmi citeva minute. Apoi ne-am aplecat spre ferestre să vedem de ce ne-am oprit. Am coborît în stradă și aici am înregistrat ofînd, injurînd, că s-a produs o nouă blocare de linie și am mers înainte, vreme de o jumătate de oră, trecînd în revistă peste 30 de tramvaie aliniate pe stradă, pînă la Hala Traian. Defecțiunile de cablu! Am parcurs apoi drumul pînă la bariera Vergului, tot pe jos, așteptînd din urmă un tramvai, cu bilețul în buzunar și cu un nod în gît de indignare. Pentru că nu e prima oară cînd sînt victima unei defecțiuni pe cablu, nu e prima oară cînd mi se fură o jumătate, trei sferturi de oră din viață, cu nepăsarea sau nesimțirea echipelor de depanare care nu ajung niciodată la timp. Un scurtcircuit pe traseu care se consumă prin nervii noștri arși ca sigurantele de wolfram. 30 de tramvaie abandonate și citeva sute de oameni exasperați pînă în clipa în care tinărul Alexandru I. Alexandru a îngenuncheat în fața autobuzului 79 Rapid!

Dar asta nu înseamnă nimic față de gestul disperat al cetățenei Anisia Stan, din Bulevardul Muncii nr. 224 care, după o așteptare de o oră și jumătate în ultima stație a autobuzului 102, a făcut o criză de nervi și a fost internată de urgență în Spitalul nr. 9. Noroc că în stație se aflau alte citeva sute de oameni pradă aceleiași așteptări și că o mașină particulară a oprit la timp ca să o transporte pentru a primi imediat îngrijirile medicale de rigoare. Anisia Stan e una din victimele mișcării de-a dreptul halucinante a autobuzelor cu

nr. 102 care — culmea ironiei — face leagătura dintre Balta Albă și Spitalul nr. 9! Cealaltă victimă a fost un impiegat de mișcare, mai puțin abil, care, într-una din serile trecute, „scos din sărite” de cetățeni din stație, a făcut imprudenta să răspundă în doi peri și s-a trezit luat cu asalt de citeva oameni mai puțin duși la biserică și fără îndoială huligani. Stă mărțurie și astăzi cabina de la cap de linie spartă în tîndări și mirosînd, de multă vreme, puternic a motorină și a latină. Cetățeanul Romulus Varodi din strada Linăriei nr. 8 îmi spune: „Mă vezi pe mine? Eu, dragă tovarășe, am îmbătrînit prin stații de tramvai, de autobuz și de troleibuz. He, hei, de cînd tot aștept eu prin stații și cite tramvaie și autobuze și troleibuze au trecut pe lângă mine, cu oameni pe scară, și nu le-am putut lua. Acum sînt pensionar și am timp să aștept. Nu mă plîng de nimic. Și apoi, vine el metroul, și nu-mi mai fac griji”. Și așteaptă autobuzul 102 unde, de data aceasta, visează un loc să pună piciorul pe scară. Măcar un picior.

Trece pe lângă noi o mașină cu număr urgent, cineva ne privește din dreapta șoferului, preț de citeva clipe, apoi întoarce jenat capul spre stop, unde s-a aprins culoarea roșie. Cînd se face verde răsufliă ușurat și mașina demarează prin intersecție cu miros de benzină și de lavandă triplă. Peste citeva minute își parchează mașina vizavi, elegant și bine dispus, omul care vinde gogoși și merdenele la colțul străzii, iar undeva, mai departe, își parchează Mercedesul alb responsabilul cofetăriei de alături iar măcelarul de la etajul 4 ne umilește cu un Ford Mustang. Autobuzul ce vine în urma sa ne stropeste de jos pînă sus cu noroi: 34-B-189. Este într-adevăr un autobuz 102 dar oare vom mai ieși vii din acest asediu prelungit pe scările sale? (Ca să nu spună nimănui că nu avem și noi, pasagerii de rînd, mașina la scară!)

Cetățeanul Radu Anatol Avram din Bulevardul Leontin Sălăjan nr. 2, ne declară următoarele: „Doctorul îmi recomandă calm și liniște și plimbări. De aceea fac piața în fiecare dimineață, fac tot felul de cumpărături, chiar și pentru vecini, și port cu mine, în permanență, o cutie de diazepam. Cînd sînt că mi se urcă tensiunea iau cite o pilulă și mă liniștesc”. Metodă extraordinară, dar ce te faci dacă trebuie să iei cite un diazepam ori de cite ori se ridică tensiunea arterială într-o zi? Și apoi, nu credem că tranchilizantele pot rezolva problema autobuzului 102!

La colțul unei străzi se află o pinză enormă, pietată, pe care scrie „Iosefini și arena magică”, drept invitație la ultimul spectacol de circ al sezonului. Mergeți la spectacolul lui Iosefini cu condiția să-l rugați să rezolve și dilemele rețelei de telefoane din București sau ale telefoanelor publice la care se întimplă să formeze numărul dorit și-ți răspunde uneori serviciul de pompe funebre de pe Splaiul Independenței unde am văzut cu ochii noștri, miercuri, 1 februarie, dimineața, oameni sînd la coadă pentru sicrie! Dar, ca să revenim la telefoane, nu formați următoarele numere ale Casei de comenzi: 14 18 60, 44 34 20, 14 09 74, 46 50 44, 47 68 70 etc. că nici din greșeală nu veți primi legătura. Și e inutil să vă faceți nervi și pentru asta! Sau, dacă sunați, folosiți metoda brevetată a tovarășului Radu Anatol Avram citat mai sus: o pastilă de diazepam!

Ne aflăm în stația autobuzului 40 din Piața Cosmonauților. Așteptăm din nou, răbdători și civilizați. Într-o tăcere sumbră și nordică. Evident, la ora prînzului nu vine nici o mașină. Strada îngustă care duce spre Grădina Icoanei e aglomerată ca și cum ar fi ieșit tocmai spectatorii de la „Întoarcerea din singurătate” de Paul Cornel Chitic, piesă jucată la Teatrul „Ion Vasilieșu” de vizavi. Unii bărbați fumează, alții citesc ziare, unii se plimbă, alții urmăresc mai mult sau mai puțin discret femeile care trec prin fața lor. Un bărbat și o femeie se ceartă. E îngrozitor de urît să vezi un bărbat și o femeie certîndu-se, vorbindu-și cu adrenalina revărsată în sânge. Așcutăm fără să vrem conversația acestora, ca un spectacol gratuit oferit de

I.T.B. în stație, ca să ne fie așteptarea (50 de minute) mai plăcută. Bărbatul tace apoi. A oboșit. Dar femeia vorbește, vorbește... E una din acele femei care ating desigur baremul celor 12 000 000 de cuvinte rostite pe an de o femeie, după statisticele medicale. 12 milioane de cuvinte care s-ar putea publica în 450 de volume, dacă aceste cuvinte ar avea vreo valoare. Nu vine autobuzul 40! Ne îndreptăm în grup spre autobuzul 79 (simplu) care trece prin Piața Romană. Pleacă din stație, doidora, cu oameni atîrnînd miraculos pe scări, exact în clipa în care ajungem acolo. Și acum așteptăm la 79, zece minute, douăzeci de minute...

Și așa, sînd în Piața Romană, ni se mai smulg 30 de minute din viață și nu știu pe cine trebuie să tragem la răspundere. Pe șofer? Pe șoferul acesta oboșit și nebărbierit, ocupat cu nenumeratele „ranfortări”, care se trezește dimineața la ora 4 și vine mai mulți kilometri pe jos pînă la depou, sau pe caserita care adoarme între stații, sau pe...? „Ce bine ar fi, spune cineva, ca toată lumea să circule numai cu mijloacele de transport în comun cînd se duce și cînd vine la slujbă, fără excepții. Ca să vadă frații în ce condiții circulăm noi,ăștia de la Mașini grele, de la „23 August”, de la „Confecția”.

În acest timp, la magazinul „Unirea” se produce un nou scurtcircuit. De data aceasta în „rețeaua” sistemului nervos al caseritei Giurea Maria care, exasperată de insistențele unei cumpărătoare, o jigănește și o trimite nici mai mult și nici mai puțin decît „să facă bulevardul”. Paralel, la raionul de tutungerie, vinzătoarea Andreescu Lucia vinde citeva săpunuri străine numai pe sub mină și numai la cunoștințe personale. Și tovarășa Lucia Andreescu are foarte multe cunoștințe personale! Fapt ce se regăsește într-o reclamație scrisă de cetățeană Magdalena Petcu aflată în vîdit dezavantaj pentru că nu se numără printre vecinele de bloc și de tramvai cu vinzătoarea.

În magazinul care te trimite cu gîndul la minarete și prinți arabi, adică în magazinul „1001 de articole” de pe Bulevardul 1848, din cinci în cinci minute cumpărători migratori și nemulțumiți întrecă dacă se află în inventar citeva lucruri fundamentale pentru o gospodărie: armături de robinet de 9,50 lei (nu se găsesc decît de 22 lei!), „Yale brute galbene” care poartă inscripția URBIS, soinițe, ceainice, oale de 20 și de 25 de kilograme, fașunguri pentru becuri, piese de schimb pentru autosfoane etc. Vinzătorii răspund invariabil că nu se află în inventar dar se găsesc în schimb din abundență flori de plastic și bibelouri de porțelan! Sînt unele magazine la care vinzătorii ar trebui să aibă asupra lor și paștile de diazepam ca să le ofere cumpărătorilor dezolați sau colerici. Dar se mai întimplă și altfel: cumperi praf de gîndaci și te trezești în pungă cu tix sau cumperi ceai de tei și te trezești cu mătrăgună!

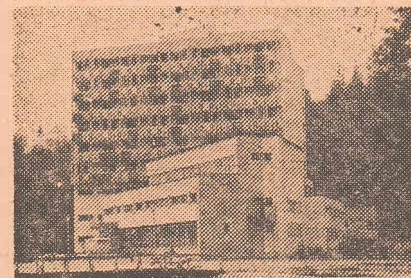
În Gara de Nord 8 cetățeni pașnici, de obicei echilibrați și calmi, constată în trenul rapid 25 că biletele lor coincid cu biletele altor 8 cetățeni pașnici și echilibrați care, pe bună dreptate, nu vor să stea pînă la Cluj-Napoca unii în brațele celorlalți. Și pe măsură ce trenul rapid 25 se îndepărtează de București gîndurile lor o frecventează tot mai insistenț pe casieria Maria Vizireanu din Gara de Nord, autoarea coincidentelor din bugetul călătorilor de rînd.

În sfîrșit, ultima noastră șansă, a celor aflați la intersecția din Piața Romană, este un taximetru. Năvălim pe rînd în bulevard încercînd să acroșăm o limuzină cu pătrățele. Inutil. Toate taximetrele care trec pe lângă noi sînt pline și goneșc harnice spre cele mai paradoxale destinații. Nu ne rămîne altceva mai bun de făcut decît să ne oprim la o farmacie, să cumpărăm un flacon de diazepam și să o luăm metodic spre casele noastre sau spre locurile noastre de muncă, pe jos, pentru că ne place mișcarea în aer liber! Dar rămin citeva întrebări fără răspuns: cine ne plătește nouă timpul prețios din viață pe care-l pierdem așteptînd prin stații de tramvai, de autobuz, de troleibuz, prin magazine sau policlinici, cine ne vindecă de rănile invizibile — deocamdată — ale nervilor scurtcircuitați pe trasee și ce trebuie să facem ca să ne păstrăm cumpătul? Ce păcat că nu găsim prin stații condici de sugestii și reclamații! Prin stațiile vieții noastre cotidiene de bucureșteni convinsi.

N. R. Lăsînd la o parte „nervii”, trebuie să luăm foarte în serios problema transportului în comun. E adevărat că sînt mașini puține, că nu se găsesc piese de schimb, că se lucrează cu foarte puțini șoferi și condițiile de muncă sînt foarte grele, e adevărat că nivelul de educație al unor lucrători din I.T.B. nu este ideal, pe măsura exigențelor noastre, dar toate aceste probleme trebuie dezbătute în mod responsabil și hotărîrile privind remedierea lor să fie comunicate opiniei publice. Știm că oamenii care răspund de destinele I.T.B. sînt competenți și preocupați să rezolve în mod real problemele transportului în comun, dar tot atît de bine știm că nu au deocamdată posibilități tehnice obiective de soluționare pentru aceste anomalii ale vieții noastre citadine. Cu atît mai mult cu cît în acest domeniu nu se poate lucra cu improvizatii multă vreme!

A. DOHOTARU

„Fratele mai mic” al Băilor Felix

Poate că onora titlul de mai sus li se va părea ciudat. Numai că el corespunde unei situații de fapt, sub timpla împădurită a Carpaților sudici, în județul Argeș și pe valea întortocheată a Vilsanului, funcționînd — de exact doi ani — un modern spital pentru tratamentul afecțiunilor reumatismale, al bolilor aparatului locomotor și digestiv.

Firește, plasarea lui cam peste mină, în ciuda cadrului pitoresc și al cursei de autobuz care leagă, de mai multe ori pe zi, autogara bucureșteană „Grivița” de Curtea de Argeș și, respectiv, de satul Brădetu, pe teritoriul căruia se află așezat spitalul, n-a contribuit la cunoașterea lui mai amplă. Dar asta nu înseamnă că aici, prin locuri unde a poposit și cîtorit Mircea cel Bătrîn, nu se găsește un așezămînt spitalicesc dintre cele mai moderne și dotate, pe care mulți foști pacienți, astăzi întorși la sănătate, la familii și la locurile de muncă, l-au numit „fratele mai mic” al Băilor Felix. Amplasat la nici o oră de mers, pe șosea, de Pitești, spitalul din Brădetu asigură o gamă variată a serviciilor medicale, oferînd întregul avantaj al procedeei terapeutice de la Felix, de la dușuri subacvale și scoțiene la împachetări cu parafină, băi de lumină, masașe uscate și umede, băi Kinedo și curenți exponențiali. Spitalul, numărînd două sute cincizeci de paturi etajate pe nouă niveluri, dispune de o sală de gimnastică prevăzută cu aparatul complet, cu biciclete ergometrice și așa mai departe, de buna lor funcționare și, implicit, de refacerea bolnavilor răspunzînd în acest perimetru profesorul de educație fizică Rinu Plăiașu.

După cum spun oamenii locului și după cum se poate constata, de ani și ani din adîncul pămîntului țîșnesc la Brădetu ape minerale cu puteri terapeutice, după spusele doctorului Mihai Bugeanu, directorul spitalului, uimitoare. Nu toate izvoarele din zonă sînt captate (despre exploatarea parțială și păgubitoare a acestei inepuizabile surse de sănătate, „Flacăra” a mai scris, nu insistăm acum), dar cele două folosite, după ce construcția unui drum forestier le-a pus în evidență, furnizează cantități suficiente pentru tratamentul practicat în spital, sub formă de cură internă și externă, cu excelente rezultate în ameliorarea sau vindecarea gastroduodenitelor, a dischineziilor biliare etc.

Mai există ceva ce impresionează în mod deosebit pe cel ce ajunge, de nevoie, la Brădetu. Tineretea cadrelor. La nici patruzeci de ani, doctorul Traian Gherghescu ne mărturisea, cu nostalgie, că e cel mai bătrîn din spital, media de vîrstă a personalului variînd în jurul a douăzeci și cinci de ani, fără ca fireasca lipsă de experiență a cadrelor sanitare de aici să afecteze calitatea serviciilor, promptitudinea și ordinea din incinta așezămîntului. Doctorița Daniela Montanu, ca să dăm un exemplu concret, lucrează aici de la terminarea facultății, adică de doi ani, de cînd s-a inaugurat spitalul. Secretar al organizației de partid, dînsa a trăit devenirea spitalului, care a început cu secția de reumatologie, a continuat cu ortopedia și traumatologia, unde lucrează, va continua cu neurologia și pneumologia, extinzîndu-se necontenit, ca o mină de ajutor întînsă oamenilor aflați la durere, ca o nouă dovadă, grațioasă, a preocupării pe care statul nostru o acordă sănătății cetățenilor.

Acestea fiind zise, credem că titlul de mai sus n-are de ce să pară cuiva curios. La Brădetu, pe apa limpede a Vilsanului, se află cu adevărat, n-o spunem doar noi, ci o spun bolnavii tratați și vindecați acolo, „fratele mai mic” al cunoscutelor Băi Felix. Aviz amatorilor.

EMIL NEGOIȚĂ

Un sfat de gospodari

Intinzându-se pe vreo șapte kilometri, de-a lungul drumului ce duce la Tg. Secuiesc, la stațiunea balneoclimaterică Balványos, numărând aproape 5.000 de locuitori, Turia este una din comunele mari ale județului Covasna. 7 școli, un complex comercial și alte cinci asemenea unități, trei cămine culturale și trei cluburi ale tineretului, unități pentru prestări de servicii către populație, câteva sute de case construite în ultimele două decenii sînt repere care-i pot oferi cititorului o imagine a acestei așezări adumbrite de Carpați.

Am poposit la Turia într-o zi de iarnă. Cîmpul era acoperit de zăpadă brăzdată de urmele săniilor ce transportau pe semănături îngrășăminte. La sediul cooperativei agricole de producție zarvă mare. A doua zi urma să aibă loc adunarea generală a cooperativelor. Și mulți țărani își făceau drum la sediul cooperativei lor să mai afle o noutate, să mai schimbe o vorbă, să fie mai din timp la curent cu ceea ce se va discuta, cu angajamentele, să-și poată pregăti „cuvîntul”. Calm, Peci Anton, președintele cooperativei, își făcea timp să discute cu fiecare. Și oamenii erau bucușori. Pentru că toți nutresc speranța unor recolte bogate în acest an 1978, pentru că toți vor să răspundă prin fapte chemării adresate lor de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul recentei Consfătuiri de lucru consacrată agriculturii. Pentru că stă în puterea lor. Pentru că, bine lucrat, pămîntul este darnic. Despre aceste lucruri, despre preocupările țăranilor cooperatori în acest început de an am discutat în ajunul adunării generale cu președintele cooperativei, tehnicianul agronom Peci Anton. Răsfoiește darea de seamă ca pentru a verifica cifrele scrise pe care el, dealtfel, le ține bine minte.

„În luna martie se împlineste un an de cînd cooperativei m-au ales președinte. Că pînă atunci le-am fost primar, vreo patru ani, după ce muncisem la un I.A.S. vreme de 18 ani. M-am bucurat. Țineam mult, ca om al locului, să muncesc în meserie. De altfel și în timpul cît am fost primar, în 1975 și 1976, comuna Turia a ocupat locul II pe țară și a primit Ordinul Muncii clasa a II-a în întrecerea socialistă pentru înfrumusețare și bună gospodărire. Cînd am venit la C.A.P. am început cu disciplina și organizarea muncii. Că prea făcea fiecare ce voia, sau cum credea el că e mai bine, și treburile nu mergeau cum ar fi trebuit. Am cerut aprobarea și am obținut-o să mărim numărul fermelor de la 5 la 8. Pentru ca șeful de fermă să-și poată face mai bine datoria. Două fete, absolvente ale liceului agricol din Tg. Secuiesc, întorceau la birou hîrtiile de pe o parte pe alta. Le-am pus cîteva luni ajutoare de șefi de fermă și apoi le-am încredințat cîte o fermă. Să-și facă meseria pe care au învățat-o. Și n-am greșit. Și pentru că la cîmp nu prea sînt probleme iarna, specialiste mele, Feteș Terezia și Fodor Ecaterina, îi ajută pe cei din sectorul zootehnic. Nepoată-mea, Bartha Enikő, din Miercurea Ciuc, studentă la Facultatea de agronomie din Cluj, alegîndu-și ca lucrare de diplomă cultura orzoaicei, ne-a ajutat în timpul vacanței să facem cercetări în această privință pe cîteva loturi experimentale cu diferite soiuri de orzoaică. Și se pare că am reușit să descoperim soiul cărui îi place mai mult de pămîntul nostru. Suprafața agricolă fusese lăsată cam în părăsire. Culmea, am găsit aici, într-un fel de depozit, o însemnată cantitate de îngrășăminte chimice nefolosite ani de zile. Mai mult, îngrășămintele naturale — și avem cantități mari — nu erau nici ele duse

la cîmp. Nu m-am mai întrebat care au fost cauzele acestei indiferențe față de pămînt și am început să acționăm. Ne-am sfătuit în consiliul de conducere și-n vară, după campania de recoltare a păioaselor, am aplicat îngrășăminte naturale pe o suprafață de 300 hectare și chimice pe întreaga suprafață arabilă. Am aplicat, de asemenea, amendamente pe 200 hectare teren acid și ne-au rămas îngrășăminte chimice și pentru 900 hectare de pășune și 600 hectare de fîneață”.

Aflăm în continuare, din discuția cu cooperativei, că stilul de muncă al președintelui este pe placul lor, c-a fost acceptat și aprobat de consiliul de conducere, că C.A.P.-ul din Turia a început să cunoască revirimentul așteptat, că la baza fiecărei decizii a stat experiența și chibzuința colectivă. Fiecare a primit sarcini concrete. Astfel, spre exemplu, Raduly Bela, contabilul șef, fiu de țaran dintr-o comună învecinată, a primit sarcina ca în afara scriptelor contabile să se ocupe și să răspundă de transporturile efectuate în cadrul cooperativei, cu precădere în timpul campaniilor de recoltare, cînd produsele trebuie să ajungă cît mai repede din cîmp în depozit. A fost organizată corespunzător munca mecanizatorilor, toți fiind din Turia, astfel ca lucrările agricole executate să fie de cea mai bună calitate. În această iarnă s-a hotărît ca îngrășămintele să fie transportate la cîmp cu mijloace proprii, cooperativa avînd suficiente atelaje și un număr de 180 de cai care, vorba președintelui, „tot cer de mîncare”. În sectorul zootehnic a fost interzisă folosirea altor atelaje și mijloace de transport în afara celor aflate în proprietatea C.A.P.-ului. Pentru reparațiile ce trebuie efectuate la clădirile fermelor, precum și pentru activitățile anexe ale atelierelor de tîmplărie și rotărie, prin grija consiliului de conducere au fost procurate 1.800 mc de lemn, „să aibă toată lumea de lucru”.

Adunarea generală a fost bine pre-

gătită, planul de măsuri referindu-se la cele mai stringente probleme ale C.A.P.-ului. Pentru folosirea rațională a pămîntului — s-a consfințit printre altele în planul de măsuri — se vor inventaria toate parcelele cu categorie mai slabă de folosință, care, după unele măsuri agrotehnice, vor fi redatelor culturilor agricole. Drumurile și suprafețele inutile din incintele fermelor zootehnice vor fi cultivate cu plante de nutreț. La amplasarea culturilor, dat fiind faptul că aici se produc și cartofi de sămîntă, se va ține seama de distanța de izolare și de planta premergătoare. „Ne-am propus — adăuga inginerul Fazekas Andrei — în ce privește zootehnia, să realizăm în acest an efectivul de animale-matăcă prevăzut în plan, să urmărim planul de montă și de fătări, să depășim cu 150 litri pe cap de vacă producția de lapte realizată în anul 1977. În același timp vom acționa cu fermitate pentru asigurarea cantității de nutrețuri necesare efectivului nostru de animale”.

Adunarea generală a țăranilor cooperatori din Turia a fost tocmai de aceea adevărată sedință de lucru desfășurată în spirit critic și autocritic, un sfat de oameni gospodari. Menyarth Francisc, Balint Mihai, Zsoloi Zoltan, Bartis Elisabeta, ing. Feier Iosif, Kiss Ernő, Sipos Agneta și alții au subliniat în cuvîntul lor importanța muncii colective desfășurate de conducerea C.A.P.-ului, au susținut necesitatea intervențiilor și mai operative în ce privește activitatea fermelor, a echipelor, mai ales în timpul campaniilor agricole, s-au angajat să participe la realizarea angajamentului asumat de cooperativa agricolă din Turia ca răspuns la chemarea lansată de C.A.P.-ul din Drăgănești-Vlașca și să producă în plus 350 tone de cartofi, 10 tone de orzoaică, 190 tone sfeclă de zahăr, 12 tone de carne și 380 kg de lînă, hotărîți fiind să treacă din nou pragul anotimpului de aur.

R. BRĂDEANU

Termenele și calitatea

La începutul acestui an, sfînd de vorbă cu unul dintre navalistii Mangaliei, acesta îmi spunea că marele succes pe care îl sărbătorește șantierul lor, în primăvara anului trecut — și anume construcția primului mineralier de 55.000 t.d.w. „Callatis” — n-ar fi fost posibilă fără munca, într-adevăr eroică, a constructorilor de porturi de la întreprinderea de construcții hidrotehnice din Constanța, pe scurt I.C.H. Zile și nopți în șir oamenii I.C.H.-ului au turnat betoane la docul uscat al șantierului lucrînd alături de constructorii mineralierului, pentru a realiza împreună cea performanță extraordinară ce constă în construcția navei odată cu ridicarea șantierului. Este un aspect. Sau, cine nu știe că, în curînd, linia ferată București — Constanța va fi electricificată integral? Ei bine, vei înfîlni și aici, la lucrările de electrificare, oamenii I.C.H.-ului. Ca și la sistematizarea stației Mircea Vodă sau la modernizarea drumurilor rutiere Constanța — Murfatlar și Constanța — Midia. Ca și la... Dar, de fapt, ce este I.C.H.-ul?

Sala de festivități a muncitorilor din portul Constanța devenise la acea oră de prînz neîncăpătoare. Se strînseseră aici, din toate colțurile Dobrogei, și de la Mangalia, și de la Agigea, și de la cariera de piatră a Sitormanului, reprezentanții oamenilor muncii de la I.C.H., ca să-și dezbate problemele cheie, să facă bilanțuri, să vadă ce au făcut bine și ce nu, să gîndească împreună soluțiile cele mai bune pentru acest an. Au mai rămas cîteva minute bune pînă să înceapă adunarea, pe care vrem să le fructificăm angajînd unele discuții. Constantin Stănculescu, mozaicar la Grupul de șantiere de construcții și instalații, ne spune că anul trecut au avut unele rămîineri în urmă la niște cămine muncitorești din Mangalia. „Făcusem atunci propunerea ca muncitorii noștri să se stabilească o vreme în oraș, pentru că naveta era principala cauză a întîrzierilor. Nu ne puteam organiza ca lumea munca. S-a ținut cont de propunere și în scurtă vreme a și fost rezolvată problema. De ce vă spun toate acestea? Pentru că una dintre sarcinile noastre în acest an este construirea unui număr sporit de locuințe, ținînd seama de noile obiective ale întreprinderii. Deci organizarea șantierului trebuie făcută din timp, ca să lucrăm în condiții optime de la început”.

Darea de seamă a activității pe anul trecut este citită de directorul general

Laurențiu Țorînghibel. O analiză riguroasă, bogată în fapte, realistă, critică. Iată, că în ciuda marilor succese obținute în 1977, rezultatele puteau fi mai bune. Au fost numeroase cazuri de indisciplină, cele mai frecvente fiind absențele nemotivate; se putea economisi mai mult combustibil și energie, se puteau gospodări mai bine unele șantiere, înlăturîndu-se astfel risipa. De asemenea, în ceea ce privește munca de educație a oamenilor nu s-a făcut destul: cămine de nefamilii date destul de recent în folosință arată acum de parcă ar avea zeci de ani în spate; consiliul oamenilor muncii nu a informat cu regularitate asupra realizărilor hotărîrilor luate și nici asupra deciziilor biroului executiv. Cei din sală ascultă, își iau notițe. Discuțiile care urmează nu sînt deloc festive, „ca să pornim cu dreptul, de fapt am și făcut-o, contează mai mult ce n-am realizat”, spune cineva. Fără lozinci, fără vorbe goale, „fiindcă timpul ne e scump la toți”, neajunsurile precum și propunerile, soluțiile pentru viitor se fac auzite în intervențiile făcute din toate colțurile sălii. Iată, secția de utilaj naval are nevoie de un remorcher pentru a se evita timpii morți și banii dați pe închirieri, este necesar apoi, ca acolo unde se vor realiza noi obiective, la cariere de pildă, să se realizeze mai întîi căminele și cantinele și după aceea obiectivul, mai exact „să ne apucăm să construim din vreme grupurile sociale, ca să nu întîrziem investiția”. Un tînar înalt și voinic care se lansează vioi și cu nonșalanță în laude la adresa colectivului din care face parte — confecții metalice — este amendat imediat din sală: „spune ce n-ai făcut și vino cu propuneri, nu mai bate apa în piuă!” Gheorghe Sima, maestru principal la exploatarea carierei Sitorman, amintea că stagnările la stația de concașoare mobile erau anul trecut cam mari. „Am mutat două din cele patru concașoare pe un alt amplasament în vreme ce ultimele produceau. Deci, n-am oprit procesul de producție și ne-am realizat astfel planul. Spun aceasta pentru că sarcinile din acest an sînt mult mai mari, ținînd seama și de faptul că vom proceda la modernizarea unor stații de concașoare la carierele Iacobdeal — Tulcea și Celea — Hirșova”. Adunare-dezbatere, loc de muncă unde se așază cu responsabilitate temelii unui nou an. „Pentru 1978, spunea șeful lotului extîndere Port-Constanța, maestrul Vasile Vilceanu, gîndurile noastre se îndreaptă

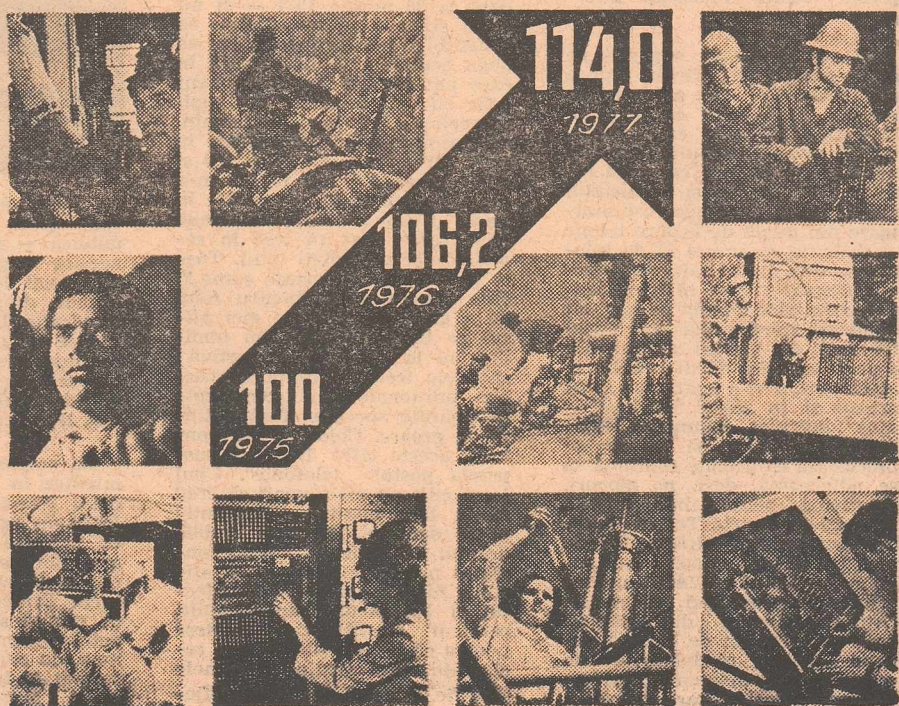
în primul rînd la cheul pentru nava „Independența”, care are o serie de caracteristici tehnice deosebite de ceea ce am făcut pînă acum. Avem scafandri buni, cu o solidă pregătire profesională, dar așa spune că este nevoie și de unele utilaje navale și de o mai bună colaborare cu celelalte sectoare ale I.C.H.-ului sau cu alte întreprinderi”. Dumitru Gheorghită afirmă că sarcina electricienilor de la utilaj-transporturi este ca în 1978, motoarele de curent continuu să fie bobinate de oamenii pe care îi are el ca maistru, „pentru că, lăsate în alte mîini, adică trimise la alte întreprinderi din țară, putem avea iar întîzieri”.

La sfîrșitul adunării Francisc Faltiska, ardelean din Vișeu de Sus, venit prin părțile Dobrogei, chiar la I.C.H., de paisprezece ani, îmi mărturisea: „Vedeți, poate că la succesele pe care le-am avut în anul care a trecut, puteam fi mai puțin aspri cu noi. Dar am fi greșit. La construcția porturilor, și cînd spun construcție mă gîndesc la dezvoltarea porturilor Constanța și Mangalia, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a muncit cot la cot cu noi. Ne-a sprijinit concret, ne-a îndemnat, ne-a urmărit

zilele și nopțile de lucru. Avem o mare răspundere și nu avem voie să ne jucăm cu timpul. Prima sarcină la noi sînt termenele și calitatea. Eu de pildă sînt maistru și coordonez acum o lucrare, pasaj superior se cheamă, la poarta 6 în portul Constanța. Podurile sînt lucrări de artă care trebuie să dăinuie în timp. Și le facem cu pasiune, cu multă răspundere și talent așa zice, dar ne putem îmbunătăți activitatea prin folosirea rațională a timpului și prin urmărirea lucrărilor pe faze. Trebuie deci să lucrăm fără greșală, exact, precis. Pentru că fiecare zi, în fiecare sector unde lucrăm noi, cei de la I.C.H., contează. Pentru că extinderea portului este o treabă de mare importanță pentru toată economia țării. Eu și mulți alții de la întreprindere am lucrat și la Bicăz și pe multe alte șantiere ale țării și deci ne-am obișnuit să ne privim munca, datoria noastră, în perspectiva dezvoltării întregii economii. O sarcină gîndită mîșchin, mărunț, ca o mică datorie a fiecăruia, deci fără conștiința a ceea ce faci, poate ajuta la construirea unui pod, de pildă, dar mai greu a unui port, a unei industrii puternice”.

RĂZVAN BĂRBULESCU

Creșterea retribuției medii nete lunare

Mă numesc Eugen Maghiar și sint medic șef al Dispensarului medical comunal Cenei, județul Timiș. Doresc să adresez cele mai sincere mulțumiri redacției revistei FLACĂRA pentru sprijinul acordat în rezolvarea problemei locuinței. În urma articolului „Obștea propune, primarul se opune”, publicat în numărul 41 al revistei, cererea mea a fost reanalizată, și în ședința din 22 decembrie 1977 a Biroului executiv al Consiliului popular Cenei s-a hotărât în unanimitate să-mi fie acordat imobilul cu nr. 154 drept spațiu pentru locuit.

Un om se luptă și nu se lasă până când nu amenajează un parc! — acesta ar fi un titlu, poate nu senzational, dar reflectând înalta ținută cetățenească, dragostea pentru înfrumusețarea orașului și educația estetică propriei doctorului inginer Mircea Goian din Timișoara, care, prin efort propriu, amenajează pe câteva sute de metri — în zona Aleea Sportivilor, strada Retezat, strada Teleacul din Timișoara, în locul unor foste gropi pline cu bălării — un veritabil parc. De la înălțimea ferestrelor noastre îl vedem mereu lucrând aici, smulgând buruienile, compietind cu sămânța locurile unde iarba e mai rară, privind coroanele pomilor, fertilizând terenul, plantând pomi, zeci de pomi aduși în spate de la pepiniere, unii dintre aceștia fiind de esențe rare, precum „Ginco Bilola”, despre care am citit în „Magazin” că este o specie-relicvă. Îl vedem discutând cu șoferii care nu au prea mult respect pentru natură, sau cu diversi amatori de a-și construi aici garaje, lămurindu-i să se poarte civilizată. Îl rugăm să ne erte dacă, uneori, luați de griji, trecem poate indiferenți pe lângă opera sa. (Semnează un grup de locatari din zonă)

Mă numesc Stelian Duță, și locuiesc în Tîrgoviște, micro IV, blocul 16. Vă scriu în numele locatarilor de la etajele 2, 3 și 4. Problema noastră este cea a apelor, care nu ajunge niciodată până la etajele noastre. Singura sursă de apă potabilă, aflată la circa 300 metri, acum a înghețat. Am făcut nenumărate demersuri la forurile în drept, nu am primit însă nici un răspuns. Culmea e aceea că în cartierul nostru a început mai de mult construirea unui turn de apă, dar acum este lăsat cu totul în paragină. Vă trimitem alăturat listele de plată, în care puteți vedea că de plătit, plătim în mod curent apa caldă — de văzut însă nu a văzut-o nimeni curgînd și la etajele noastre.

De peste o lună în București nu se mai găsește pastă pentru umplut rezervoarele stilourilor speciale — PIX. La magazinul „Victoria” — singura unitate unde se făcea această operație — scrie: nu avem pastă! Interesindu-mă la conducerea cooperativei „Deservirea”, vicepreședintele acesteia mi-a spus că întreprinderea „Flaro” din Sibiu nu le mai furnizează pastă, pentru că vor să-și vîndă pixurile lor proprii. Nu cred că interesele economice ale unei întreprinderi pot merge pînă la anularea unui serviciu public, nu văd aici interesul economic: umplerea unei rezerve cu pastă costă cit un pix simplu, adică 2 lei. Mă întreb, împreună cu toți cei care folosesc acest serviciu pînă la desființarea lui, dacă o astfel de măsură are încuviințarea organelor de stat locale sau centrale? (Prof. Vasile Ionescu, București)

Vă rog să nu vă supărați pe mine pentru că revin asupra unei sesizări pe care am trimis-o revistei FLACĂRA în data de 25 aprilie 1977; în ea am arătat că starea drumului național nr. 76 pe porțiunea cuprinsă între orașul Vașcău și municipiul Oradea este total necorespunzătoare din punct de vedere tehnic — distanța însumînd 95 de kilometri! Am arătat că sunt efectele negative ce se răsfrîng asupra celor care circulă pe aici, cît dăunează prestigiului țării noastre față de turiștii străini. De atunci nu s-a făcut nimic în acest sens, deși a apărut un scurt articol și în ziarul local „Crisana”, intitulat „Semnale! DRUMUL GROAZEI”, și în care se precizează că gropile continuă să se adîncească, deși, pe alocuri, pe partea necorosabilă, se află grămezi cu pietriș. Tot cu această ocazie, și în altă ordine de idei, țin să mulțumesc colectivului redacției FLACĂRA pentru rezolvarea problemei cu statua Ostașului Român din Vașcău: am fost informat de către tovarășul primar că lucrările de restaurare a monumentului au început. (Nicolae Sur, Autobaza T.A., oraș Dr. Petru Groza)

Miliția din Buziaș ne semnaleză „tratamentul sadic” la care supune unul dintre pacienții stațiunii, respectiv Balint Nicolae, din comuna Suplac, județul Harghita, vechelele din parc, lovindu-le și smulgîndu-le cozile pentru a-și împodobi clopul. Fotografia a fost mai întii expusă la foarte viu urmărita gazetă de stradă „Semaforul”.

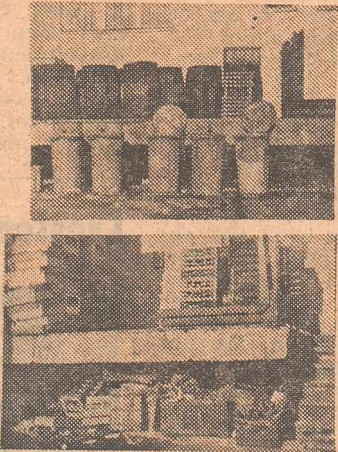
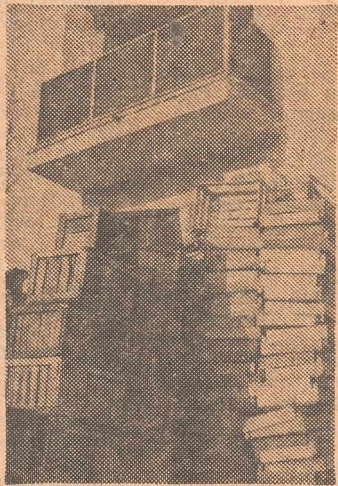
Din partea I.C.S.M. Roșiori de Vede, Teleorman:

„Referitor la scrisoarea publicată în cadrul rubricii „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” din revista FLACĂRA nr. 2/1978, prin care se sesizau unele neajunsuri în activitatea unităților noastre, vă comunicăm că aceasta a însemnat un ajutor în perfecționarea muncii pe care o depunem. În acest sens, și cu sprijinul Consiliului popular orășenesc, am obținut un spațiu amenajabil pînă la 1 februarie a.c., unde se va deschide un punct comercial unde se vor desfășura articole de mercerie, galanterie, tutun etc., pentru ca locatarii din zonă să nu mai fie nevoiți a se deplasa în centrul orașului pentru procurarea lor. În legătură cu restaurantul „Intim”, cu sursa de poluare care o formează: începînd cu acest an nu s-a mai aprobat ca aici să aibă loc vreun nuntă sau alte evenimente asemănătoare, iar programul de funcționare a fost stabilit pînă la orele 21.30. Se va efectua un control mai exigent pentru a nu mai fi serviți cei în stare de ebrietate. De asemenea, vă mai informăm că în zona „Rahovei”, anul acesta și în cursul anului 1979 se vor construi și da în folosință noi spații comerciale. În atenția conducerii unității noastre fiind și transformarea restaurantului „Intim” în cofetărie”.

Familia noastră este abonată la telefon de 45 de ani. O singură dată am fost nevoiți să renunțăm la serviciile sale: fosta Siguranță ni l-a ridicat în anii 1943—1944 din cauza tatălui — Traian Novac, membru de partid cu stagiu în ilegalitate din 1921. Astăzi mă văd din nou în situația de a renunța la serviciul telefonic. Desigur, motivele diferă esențial, lată care sint: în urmă cu doi-trei ani, deși mă intrigau sumele trecute drept convorbiri adiționale; totuși am preferat să le plătesc din mai multe motive: sumele erau relativ mici — între 20—40 lei, mai rar 80 lei; din comoditate — situația majorității abonaților din oraș — și în fine pentru că în apartamentul nostru locuia și mama mea — decedată la 30 martie 1977 — și nu eram sigur dacă nu efectua ea convorbiri interurbane, deși ea nega acest lucru. În situația în care am rămas în apartament doar eu cu soția și doi copii preșcolari, ce merg la cămin, nerămînd niciodată singuri în casă, iar sumele au atins 100 și chiar peste 200 lei, faptul m-a revoltat. Am făcut reclamație în scris. Casiera de la telefoane mi-a spus: „eu vă trec în registru, dar veți plăti totul. Toată lumea a plătit aceste sume!” Este semnificativ pentru felul de a gîndi al celor de aici afișul ce trona în urmă cu unu-doi ani la casieria respectivă: „Sumele trecute drept convorbiri adiționale sint contorizate de aparate speciale, fără putință de eroare. Celor ce vor contesta aceste cifre li se va suspenda postul telefonic”. Cînd l-am citit nu mi-a venit să cred că în țara noastră o instituție poate șantaja în mod public dreptul la sesizare, drept consfințit prin lege. E drept că afișul a fost îndepărtat, dar efectul și l-a făcut. Cunoscuți mulți cetățeni cinstiți care plătesc pentru că le este silă să facă reclamații, deși susțin că sumele sint fie integrale, fie parțial fictive. De asemenea mulți alții au

reclamat, dar invariabil au plătit sumele imputate pînă la ultimul leu. Doar dacă s-a nimerit ca respectivul să fie plecat în concediu — dovedit cu martori — oficiul, spăsit și cu mare părere de rău, a fost nevoit să anuleze sumele. Dar cum s-a ajuns ca ele să fie contorizate? Nu contest că sint și oameni de rea credință printre abonați, dar nu putem fi tratați cu toții cu aceeași unitate de măsură. (Traian Constantin Novac, Timișoara)

Urmare scrisorii din 3 decembrie 1977, în care un grup de locatari ai blocului B 4 bis, din bulevardul Ion Șulea nr. 16, semnalau o serie de deficiențe privind magazinele de la parterul blocului nostru — zgomote produse de agregatele frigorifi-

ce, încălziri ale normelor de conviețuire socială și de igienă publică — propunînd mutarea acestor magazine în complexul comercial de peste drum, va trimitem, drept argumente, trei fotografii. Dincolo de imperfecțiunile de ordin tehnic, sperăm ca imaginile luate în ziua de 7 ianuarie a.c. să fie suficiente de grăitoare. (Inginer Paul Dirvanu, București)

Mă numesc Nicolae Licău, domiciliu în comuna Agapia, județul Neamț, și sint pensionar. Întîmpin mari greutăți în ceea ce privește achitarea pensiei, asta din neglijența unor lucrători ai Oficiului de pensii de pe lângă Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale județul Neamț, care, spre uluirea mea, de câteva luni m-au transformat în fată — da, spun bine, m-au transformat în fată, în sensul că m-au botezat din Ni-

colae, în Niculina. Sint foarte sincer spunîndu-vă că, de 80 de ani, știu bine că mă numesc Nicolae! Eu sint invalid de război, îmi lipsește un picior. Am trimis baba mea care are 74 de ani la tovarășii din comună, aceștia au trimis-o la Tg. Neamț, iar cei din Tg. Neamț la județ, la Piatra Neamț, la Oficiul de pensii. Oare acești tovarășii cred că la vîrsta, și în situația noastră, ne putem permite să batem drumurile aiurea? Poate că dacă aș fi mai tînăr și dacă viața m-ar fi lăsat sănătos, m-aș fi dus singur să caut dreptate, să văd cine e acela care mi-a făcut atîta bine, rebotezîndu-mă și punîndu-mă în situația de a nu mai primi pensia de atîta timp.

Din partea Comitetului județean Caraș-Severin al P.C.R.:

„În legătură cu modul de soluționare a sesizării adresate redacției FLACĂRA de tovarășul Petru Ica, de la U.F.E.T. Oravița, vă comunicăm: Se confirmă faptul că în luna octombrie 1977, pentru neaprecierea la lucru într-o zi de duminică, s-a dispus de directorul unității ca la un număr de 5 tovarășii să li se rețină retribuția. Din verificările efectuate a reieșit că măsura luată nu este legală și ca atare sumele reținute au fost restituite. A fost atenționat directorul U.F.E.T. Oravița asupra necesității ca măsurile ce se aplică pentru întărirea disciplinei socialiste a muncii să se încadreze în legislația în vigoare”.

Ministerul Sănătății, Oficiul central farmaceutic:

„Urmare scrisorii cititorului Gheorghe Feldman, din Galați, adresată redacției FLACĂRA (prin care acesta sesiza unele greutăți întîmpinate în repararea unui aparat auditiv — N.R.), vă informăm că la 14 ianuarie a.c. am primit de la firma „Electroimpex” din R.P.U. aparatul auditiv contur ureche tip OG 1 — seria 11891, aparținînd lui G.F. Constatîndu-se la recepție că aparatul este în perfectă stare de funcționare, G.F. a fost avizat să se prezinte pentru preluarea sa”.

Din partea Întreprinderii de transport București:

„Urmare articolului „Dar copiii ce vină au?”, publicat în FLACĂRA nr. 2 a.c., conducerea I.T.B.-ETC. Tx. luînd cunoștință de faptele săvîrșite de Sandu Ion, conducător auto la ETC. Tx., a luat hotărîrea de a fi preluat acest caz în colectivul de oameni ai muncii de la Autobaza Ramuri Tei, unde numitul își desfășoară activitatea. În ziua de 16.01.1978 a avut loc adunarea oamenilor muncii din această autobază și în urma discuțiilor purtate s-a ajuns la concluzia că S.I., prin faptele sale, nu face cinste funcției de conducător auto-taximetru, hotărînd trecerea sa la autobaza Chirgiu, pentru a transporta mărfuri. Conducerea noii autobaze a primit indicația de a urmări activitatea în producție a lui S.I. și să-i acorde tot sprijinul pentru reintregirea familiei”.

N.R. — urmare a aceluiași articol, primii din partea Centralei Industriale Confeecțiilor București:

„... numita Emilia Puiu a făcut parte din colectivul de muncă al I.C.T. București de la data de 10.02.1976 pînă la data de 12.12.1977 cînd a părăsit întreprinderea fără a-și întocmi formele legale de plecarea, fapt pentru care nu și-a ridicat nici carnetul de muncă. Conducerea întreprinderii a luat măsura desfacerii contractului de muncă numitei E.P. conform prevederilor art. 130 litera „i” din Codul Muncii. În cadrul Circumscripției 2 Miliție s-a luat măsura anulării vizei de flotant pe care Emilia Puiu a avut-o în bulevardul Agricultorilor nr. 5, sectorul 1. Comportarea imorală a numitei E. P. a fost discutată cu întreg colectivul de muncă din care a făcut parte, acesta dezaprobind atitudinea și faptele săvîrșite de ea”.

Din partea Consiliului popular al municipiului Constanța:

„În urma verificării celor relatate de cititoarea Ioana Leorda din orașul Năvodari, a cărei scrisoare ne-ați trimis-o spre rezolvare, vă facem cunoscut că cele menționate se confirmă în sensul că vicepreședintele biroului executiv al Consiliului popular al orașului Năvodari a avut o comportare necorespunzătoare atît față de sus-numita, cît și față de fiul acesteia. Cazul a fost pus în discuția biroului executiv care a atenționat în mod serios pe vicepreședintele acestuia asupra modului de comportare în relațiile cu cetățenii în dubla sa calitate, de cetățean

al orașului și de vicepreședinte al biroului executiv. Urmare acestui fapt, tovarășul vicepreședinte Drăgan Nicolae și-a cerut scuze autoarei scrisorii în fața președintelui biroului executiv”.

Din partea Procuraturii Generale a R.S.R.:

„Vă facem cunoscut că în urma verificării scrisorii cititoarei Emilia Bogdan din București, adresată redacției și trimisă nouă spre rezolvare, s-a constatat că soluția dată în dosarul nr. 616/II/9/1977 al Procuraturii locale sector 7 prin care s-a reținut în sarcina sus-numitei infracțiunea de neglijență, este nelegală și netemeinică. S-a dispus infirmarea acestei soluții, redeschiderea urmăririi penale și completarea cercetărilor în sensul de a se verifica toate aspectele sesizate”.

Trustul județean I.A.S. Constanța:

Referitor la scrisoarea cititorului Ilie Pușcașu, de la I.A.S. Negru Vodă, județul Constanța, prin care acesta sesiza unele neregulii în cadrul I.A.S.: cele reclamate au fost analizate de conducerea I.A.S. Negru Vodă, participînd și un delegat al Trustului... Se confirmă faptul că fostul șef de fermă — Sereci Pascu a pontat greșit cu cite o zi în plus anumite persoane, motiv pentru care i s-a reținut contravaloarea acestor sume... Este adevărat că șeful fermei a cunoscut că s-a dat foc la mișcările, deși era interzis acest lucru... Pentru o serie de deficiențe în organizarea producției, cît și pentru darea focului la porumbiște, Sereci Pascu a fost destituit din funcția de șef de fermă în ședința C.O.M. din 11 noiembrie 1977.

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.

● „FLACĂRA” nu la în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

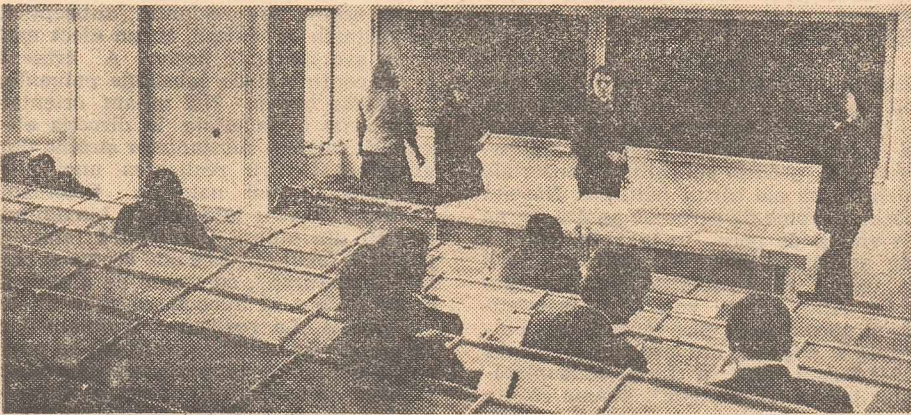
- Elisabeta Toana — Băilești. La recomandarea Direcției sanitare județene, o comisie de specialiști va va consulta în vederea stabilirii diagnosticului în urma căruia vi se va aplica tratamentul necesar.
- Liviu Sultan — Tecuci. Am fost informat că vi s-a aprobat transferul de la Sanctierul construcții-montaj-electrificare-centralizare-telecomandă Brăila la Districtul E.L.F. Mărășești în meseria de electrician.
- Eftimie Gheorghe — comuna Luica. Comitetul de conducere al C.A.R. — I.U.T. v-a aprobat împrumutul pe care l-ați cerut.
- Gheorghe Maier — Sulina. Biroul executiv al Consiliului popular orășenesc a stabilit să vi se atribuie o locuință din primele apartamente care vor fi date în folosință în trimestrul III/1978.
- Elena și Ion Drăgan — comuna Șotînga. Gheorghe Tirșe — Oltenița. Din scrisorile trimise nu reiese clar care sint problemele în care cereți sprijinul. Reveniți.
- Viorica Cîrciu — comuna Straja. Maria Priocop — Slobozia, Pandele Dragomir — Constanța, Ion Marin — Cernavodă. Nu luăm în considerare copii după memorii trimise instanțelor de judecată.
- Ștefan Ghioc — Orăștie, Aneta Lipan — Panciu. Adresați-vă organelor sanitare județene, de unde veți primi îndrumările necesare.
- Cornelii Ganea — Sibiu, Matei Popescu — Buzău, Ludovic Pall — Satu Mare. Vă recomandăm să vă adresați direct Ministerului Educației și Învățămîntului.

MARGA NEDELEA

Examene în direct cu producția

UN EXAMEN DIN CARE, SCĂZÎND RĂSPUNSURILE, RĂMIN, ÎN CONTINUARE, MULTE ÎNTREBĂRI

Un examen în plină desfășurare la Institutul de subingineri din Baia Mare: calculele și schițele de pe tabla neagră sînt acum evaluate la scara 1/1 de către inginerul Ioan Fira de la mina Herja, care l-a însoțit pe reporter în amfiteatru pentru a comenta răspunsurile studenților

„Deși vor fi subingineri, noi îi pregătim ca pe ingineri” ne spusese conferențiarul Gabriel Popescu, decanul Facultății de învățămînt tehnic din Baia Mare, vorbind despre studenții anului II, secția electromecanică minieră, cursuri de zi, a căror cunoștință am făcut-o și noi, direct, vreme de câteva ceasuri, fiind martorii examenului pe care grupa 255 l-a dat la una din materiile-cheie ale specialității: utilaj minier. Tot cu permisiunea tovarășului decan, care ne-a înțeles atît de bine că nu ne propuseserăm neapărat să fim niște oaspeți incomozi ci numai doritori ce a desluși mai bine mecanismul și eficiența — de pînă acum — a integrării învățămîntului cu producția, alături de noi, în amfiteatru în care cei 19 studenți susțineau examenul cu titlul cursului, inginer Molnar Ștefan, a luat loc și inginerul Ioan Fira, om care de douăzeci de ani știe direct și zi de zi ce înseamnă mina, minierii, mineritului, în calitate de șef al compartimentului mecano-energetic al unității miniere Herja. Fiindcă inten-

ția noastră nu fusese a întocmi o simplă cronică de examen, am apelat la inginerul Fira să ne comenteze el, ca om al producției, răspunsurile studenților, răspunsuri care însemnau, nu o dată, decizii pe care un subinginer le-ar putea lua într-o mină, cu urmări bune sau rele. Experiența în meserie a vremelnicului nostru coleg de bancă îi dădea, fără îndoială, tot dreptul să facă asemenea comentarii.

Patru studenți își împart tabla largă spre care se deschide amfiteatru. La urma unui calcul complicat, Kazai Eva se întoarce către examinator și spune: 0,016 tone pe secundă. Ingerul Molnar Ștefan îi cere să exprime rezultatul în tone pe oră, așa cum se obișnuiește, ceea ce pe studentă parcă o nedumereste. Alături, Drinkal Ecaterina nu este nici ea hotărîtă dacă trebuie să împartă ceva sau să înmulțească. Cum aceeași studentă, privind galeș de la tablă, crede că dacă viteza de rotire a sfredeiului crește, viteza de perforare scade — nefiind nevoie să fii subinginer sau student în anul II ca să

știi că lucrurile stau tocmai pe dos — inginerul Fira ne șoptește, înțelegător, că fetele s-or fi „pierdut”. În orice caz, colegul lor Dorin Libotean nu se pierde deloc, se pare că știe tot ce trebuie să știe, stă drept și convins de ceea ce spune și lasă o impresie cu atît mai bună cu cît, evident, din răspunsurile lui se vede că lunile de practică de la mina Cavnic n-au trecut fără nici o urmă. Ceea ce nu se poate spune decît parțial și despre Kind Ludovic, căruia noțiunea de productivitate îi este încă îndepărtată și străină, din moment ce n-a putut decît tîrziu și atent îndrumat de către examinator să o lege de posibilitățile pe care le dau cărucioarele de perforare într-o mină de a executa mai multe perforări deodată. Tot lui, după ce executase cu destulă îndeminare schema cinematică a unui trolu, inginerul Molnar Ștefan i-a cerut să simbolizeze utilajul desenat. „În mină, tu, ca subinginer în grija căruia vor fi utilajele, va fi necesar să dai o comandă, nu? Ei bine, dai trolului un simbol — este standardizat, după cum știi — și după el trebuie să se ia toată lumea”. Cu gîndul la această situație concretă de viață cînd va trebui să ia o hotărîre și să dovedească, astfel, că știe meserie, ori poate numai la nota ce urmează a fi trecut în carnetul de student, Kind Ludovic așterne, grijuliu, pe tablă: TS 2 E. „E bine, conchide examinatorul.

— Trebuie să aflu forța cu care se susține, în timpul lucrului, un perforator. Mai exact, rezultanta dintre forța axială, de împingere, și cea pe verticală. Așa se poate ști efortul pe care-l face un miner. Dar Kind n-a luat în calcul și greutatea sfredeiului. Or, cum perforator fără sfredel nu se poate rezultă că efortul unui miner ar fi fost mai mare decît cel calculat. Ar fi vorba, pe scurt, despre o împovărare a celui care muncește în abataj. Și dacă muncitorul vede cauza acestei situații, vă închipuiți de cită stimă se mai poate bucura subinginerul! Au mai existat răspunsuri care ar putea genera asemenea comentarii. Kazai Eva, de exemplu, a avut ca subiect și instalațiile grele de perforat. Capitolul „dispozitivului de avans” l-a uitat, însă. Practic, asta înseamnă că n-ar fi putut lucra, că n-ar

fi putut să disloce nici un pumn de cărbune și că minierii s-ar fi uitat lung la ea.

Gheorghe Lupșe — nota 9, Ioan Achim — 10, Ioan Conț — 9... Există, fără îndoială, în clasa profesorului Molnar Ștefan, studenți foarte destoinici, capabili încă de pe acum, dacă i-am judeca după răspunsurile date la examenul de „utilaj”, să poarte răspunderea rezolvării unor situații concrete dintr-o mină. Dar sînt și unii ale căror cunoștințe de specialitate încă șovăie să se exprime în răspunsuri clare și precise. Leontina Pop, de exemplu, nu știa despre sistemele de admisie ale ciocanelor de abataj mai mult decît știa însuși lemnul tablei pe care încerca să deseneze cu mina tremurîndă. Acolo, în mină, ce efecte ar avea o asemenea însușire a materiei? Probabil ar produce ilaritate, fiindcă ar cere piese aiurea, comentează inginerul Ioan Fira. La rîndul său, Teodor Lar, după vreun sfert de oră de înșurire a unor cifre și formule, n-a reușit decît să-și atragă observația examinatorului: „Dacă datele problemei sînt reale — și sînt reale! — nu poți ajunge la un rezultat absurd”. Încercînd să înțelegem mai bine despre ce era vorba, inginerii Molnar Ștefan și Ioan Fira ne-au lămurit: studentul avea de calculat consumul de aer la perforatorul P-90. Iar, după socotelile lui, consumul acesta ieșise cam de o mie de ori mai mic. Dacă vom spune că în timpul lunilor de practică, Teodor Lar a văzut de mai multe ori cum arată și cum lucrează un P-90 și că ar fi trebuit să deprindă, astfel, simțul proporțiilor, al rezultatelor corecte, vom înțelege mai bine importanța unei legături trainice, serioase, a învățămîntului cu producția.

Nu dramatizăm lucrurile. Studenții din grupa 255 sînt abia în anul doi. Ei mai au, așadar, destul timp ca să poată ajunge foarte buni subingineri. Cu singura condiție ca și cei care n-au înțeles pînă acum, să înțeleagă măcar de acum încolo că practica, intrarea în mină, reprezintă un timp care trebuie cîștigat, nu pierdut, așa cum se întîmplă dacă el e considerat doar un simplu divertisment, prilej de anecdote în grup ori de zbunguială copilărească.

C. DUMITRU ■

A gîndi inginereste

2 februarie. Sesiunea de examene este în toi la Facultatea de automatică a Institutului politehnic din București. Se pare că eu, însoțitorul meu, inginerul Nicolae Gheorghe, și portarul sînt singurii care ne putem lăuda azi cu tensiunea arterială înscrisă, cuminte, între limitele 14 și 7. Studenții de anul IV sînt examinați de profesorul doctor docent Corneliu Penescu, membru corespondent al Academiei R.S.R., la „Teoria sistemelor automate”, cursul-sinteză, cheia de aur a automatizării, prefigurînd, totodată, magistralele viitorului în acest domeniu de primă importanță al tehnicii. Al doilea examen, fi-nut de conferențiarul doctor inginer Nicolae Sprinceană cu studenții de anul V, este strîns legat de practică, de viața pe care tinerii aflați azi în fața profesorului o vor trăi miine în întreprinderi, ca proaspeții ingineri. Examenele sînt dificile nu numai pentru studenții cu ochii stinși și graiul slab, în fața tablei, ci și pentru profesori, care, nu fără emoție, își văd verificată — sau nu — eficiența strădaniilor din cursul anului.

Asistăm, timp de cîteva ore, la cele două examene.

— Tovarășe inginer Nicolae Gheorghe, sînteți șef de secție la Institutul de cercetări și proiectări pentru automatizări, cu o practică de aproape un sfert de secol în producție, cercetare și proiectare. Ce părere aveți despre nivelul de pregătire al studenților pe care i-ați urmărit „din bancă”?

Cum credeți că s-ar comporta în producție?

— Concluziile la urmă, întii exemple. Subiectul la lucrarea scrisă „Teoria sistemelor automate” frapează prin noutate: „Sinteza sistemelor adaptive”. Este vorba de circuite speciale, moderne, în care reglajul nu se realizează la regim constant, sistemul însuși se autoreglează, se autoadaptează la condițiile mereu variate ale procesului. De fapt, aceeași principii se pot aplica la mai toate procesele industriale lente, ele guvernează și funcționarea rache-

tei cosmice și a corpului omenesc. Dacă omul nu ar reprezenta un sistem adaptiv nu ar supraviețui nici o clipă în această lume schimbătoare! Problema-tica deci se încadrează în partea cea mai modernă și mai viu discutată, pe plan mondial, a automatizării. Am consultat lucrările scrise, luate la întîmplare, ale studenților I.B. și G.I. Ambii au dovedit pricepere deosebită în mînuirea aparatului matematic. La oral, trecînd peste studenții care au tratat bine subiecte mai abstracte, mă voi opri mai mult la studenta M.T., al cărei subiect, deși teoretic, prezintă conținutul important cu practica și ridică și o problemă de principiu. Titlul nu spune nimic unui neinițiat: „Sistem liniar de ordinul 2 cu elemente de tip releu ideal și corector PD”, dar subtextul e clar pentru oricine. În tehnică, în practică, fenomenele nu se petrec niciodată întocmai ca la carte, totdeauna se produc perturbări care împiedică sau frînează funcționarea ideală. Or, inginerul trebuie să înțeleagă fenomenul nu numai teoretic, ci în întimitatea sa, să știe ce se petrece în realitate, nu pe hîrtie.

Examenul de anul V la „Automatizări complexe în industria constructoare de mașini” îi aruncă pe studenți, vrînd, nevrînd, în vîltoarea practicii. Dealtfel, el debutează într-un mod mai puțin obișnuit. Înainte de a trece în sala de examen, studentul este condus, în laborator, în fața unui dulap masiv cu contacte și releu pentru modelarea schemelor electrice. I se dă o șurubelniță și aparatele de măsură necesare și i se cere să depisteze, în savanta învîlmășeală de sirme de diferite culori, o avarie făcută intenționat de examinator (șeful de lucrări doctor inginer Radu Dobrescu) la o anumită schemă. Se lucrează sub tensiune, la propriu și la figurat, dar nu există, pentru cel în cauză, pericol real: chiar dacă, în căutările sale febrile, face un scurtcircuit, un dispozitiv special decuplează automat, într-o microsecundă, înainte ca să se resimtă efectul fiziologic.

Din nou, după ce asistăm la o parte din examen, îl rog pe inginerul Nicolae Gheorghe să-și spună părerea.

— Nivelul teoretic al studenților mi s-a părut satisfăcător. Dar, aceeași observație ca mai înainte: unii studenți nu deslușesc suficient esența fenomenului fizic real. De pildă, P.G. a vorbit bine, la modul teoretic, despre așa-numitele motoare pas cu pas, cu largă utilizare în tehnică: la unele echipamente de calculator, la mașini-unelte etc., dar nestăpînînd fenomenul fizic, nu a putut indica frecvența la care pornește motorul. Alt exemplu: A.C., după ce a analizat în mod just fluxul informațional pentru mașinile de găurit, nu a sesizat de ce se lucrează cu două viteze. Nu erau necesare ample cunoștințe teoretice, se cerea doar spirit practic, ingineresc, ea ar fi trebuit să se gîndească, pur și simplu, la productivitatea mașinii.

— Deci, tovarășe inginer Nicolae, cam aceasta ar fi concluzia generală, cel puțin judecînd — după cum spun statisticienii — după eșantionul nostru, necesarmente limitat: bună pregătire teoretică la anii terminali la Automatică, dar mai trebuie încă dezvoltat spiritul practic, ingineresc.

— Da. Ar fi însă total nejust să ignoțăm uriașul pas realizat în anii din urmă de Politehnica bucureșteană, ca și de alte institute de învățămînt superior din țară, în legarea învățămîntului cu practica. V-o spun din experiență: absolvenții de la Automatică din ultimii 4—5 ani pe care i-am văzut la lucru au realizat, din acest punct de vedere, un adevărat salt în comparație cu promoțiile anterioare. Totuși, cred că trebuie acordată mai multă atenție stimulării modului de gîndire ingineresc.

În acest context l-am întreat și pe tovarășul conferențiar doctor inginer Nicolae Sprinceană cum apreciază rezultatele examenului la disciplina sa, „Automatizări complexe în industria constructoare de mașini”.

— Din 50 de studenți examinați pînă acum, aș crede că doar la circa 30% s-a observat un marcat simț ingineresc. Cifra e, desigur, foarte aproxima-

tivă, are doar valoare orientativă. Aș avea și o propunere concretă — adaugă tovarășul Sprinceană. Și anume, începînd cu anul IV, la examenul scris de la materiile de specialitate, studentul ar putea să se prezinte cu toate cărțile pe care le dorește, inclusiv cursul. În schimb, și problemele pe care le-ar avea de rezolvat la examen ar fi mai complexe, mai apropiate de cele întîlnite în producție. Acum eu, profesor, sînt mult mai legat de curs. Pe mine nu mă interesează însă ca studentul de anul IV sau V să reproducă la examen, din memorie, o demonstrație, ci să mă convingă că gîndește inginereste. Chiar azi dimineață un student a dezvoltat subiectul „Sistem de comandă după program cu corecție dinamică a erorilor”. A desenat corect schema pe tablă. Atunci i-am cerut să se refere concret la o mașină de frezat cu masa în coordonate, cu domeniu maxim de poziționare 1400 mm, cu rezoluția de poziționare 1 micron și eroarea maximă așteptată 4,7 mm. El urma să realizeze dimensionarea blocurilor și să explice structura. Dar nu a putut, fiindcă nu a depășit litera cursului. Drept care a luat nota 6 în loc de 10. Susțin și o asemenea posibilitate de testare a pregătirii: examen cu cărțile pe masă, pentru că studentul nu va găsi soluția de-a gata în cărți, ci în gîndirea inginerescă, în ingeniozitatea și priceperea sa. S-ar reproduce astfel, la examen, o situație mai apropiată de viața reală, în care tînarul va pași miine ca inginer. Dealtfel, o asemenea metodă am și experimentat-o la un examen anul trecut, dar cred că nu se poate proceda fragmentar, trebuie să existe condiții egale la toate examenele. Nu toți profesorii din Politehnică sînt de acord cu ideea mea, poate că propunerea ar putea fi îmbunătățită, dezvoltată, oricum cred că merită discutată mai amplu.

Firește! Să ne amintim și de gluma serioasă a lui Einstein: „Eu nu știu tabla înmulțirii. De ce să-mi încarc memoria cu ea dacă o găsesc în cărți?”

L. NICULESCU ■

Marile probleme ale alimentației moderne și câteva soluții cercetate în laboratoarele din Galați

— Știm, tovarășe profesor doctor Brad Segal, că aici, la Facultatea de tehnologia și chimia produselor alimentare din Galați, există o veche și bogată experiență în valorificarea superioară a materiilor prime, în obținerea unor produse noi. Din lucrările Conferinței Naționale din decembrie 1977 desprindem sarcini sporite pentru industria alimentară, în scopul satisfacerii nevoilor populației cu produse valoroase, diversificate, în concordanță cu cerințele unei alimentații raționale. Care sînt, în acest context, preocupările colectivelor de studenți și cadre didactice ?

— Se știe că realizarea unui echilibru între componenții rației alimentare, asigurarea raportului adecvat de proteine cu valoare biologică ridicată sînt condiții esențiale pentru calitatea alimentației. Să introducem în circuitul alimentar noi surse de proteine, am cercetat și am obținut din floarea-soarelui, materie primă oleaginoasă de bază la noi, făini și concentrate proteice, cu valoare biologică ridicată. Acestea au o largă utilizare la fortifierea unor produse alimentare, în scopul măririi valorilor biologice. Mai pot fi folosite, de asemenea, în obținerea cârnii vegetale, produs deja realizat în unele țări și existent pe piața mondială. Cercetările efectuate în cadrul facultății noastre, mai ales rezultatele obținute, sînt printre primele pe plan mondial și se constituie ca puncte de referință de bază, pentru studiile privind valorificarea în alimentația umană a acestor materii prime.

— Bănuiesc că nu numai acestea sînt produsele obținute.

— Am mai obținut din germeni de grâu, după o tehnologie proprie, două produse noi : biovitul și germeni de grâu glazurați, cu valoare biologică și calități senzoriale ridicate. Datorită rezultatelor clinice pozitive, conducerea Ministerului Sănătății a hotărît ca biovitul să se folosească în alimentarea copiilor distrofici. Germenii de grâu, bogați în vitamină, pot fi utilizați ca vectori în vitaminizarea altor produse deficitare, realizînd o echilibrare a rației nutritive.

— În acest caz, tot la stadiul de laborator vă aflați ?

— Nu, cercetările noastre și-au găsit, de data aceasta, aplicarea rapidă în practică : biovitul a fost realizat mai întîi în stația pilot a facultății, iar în

prezent se realizează la scară industrială, la întreprinderea de morărit și panificație „Dobrogea” din Constanța. Tot aici se realizează o gamă de produse vitaminizate cu biovit : produse zaharoase, biscuiți, care, prin aportul de vitamine și proteine, își îmbogățesc mult valoarea alimentară. În anul 1977 am mai omologat șase produse alimentare noi : biomalțul, cafînul, cidralul, înghețata-biomalț, înghețata-cafîn, cremogen din pomb și cremogen din grâu. Caracteristic acestor produse este faptul că sînt realizate în conformitate cu noile cunoștințe de nutriție. Biomalțul, de pildă, este un concentrat de extract de cereale malțificate, asemănător mierii de albine, dar cu un conținut de vitamine de 10 pînă la 100 de ori mai mare ca al mierii !

— Constat cu surprindere că aveți o serie de produse noi, deosebit de bogate în substanțe nutritive, asemănătoare aceloră despre care se menționa în lucrările Conferinței Naționale. De ce aceste produse nu se găsesc și pe piață ?

— Ați atins, prin această întrebare, una dintre marile noastre greutăți. Realizarea unui produs alimentar nou constituie în prezent o adevărată cursă cu obstacole, dintre care multe sînt subiective : cointeresarea întreprinderilor în vederea realizării produselor noi, stabilirea prețurilor, o publicitate insuficientă și pe deasupra și foarte scumpă. Să vă dau numai un exemplu : pentru obținerea pe cale industrială a biovitului, atît de solicitat, atît de valoros, specialiștii întreprinderii de morărit și panificație „Dobrogea” au realizat într-un timp foarte scurt linia tehnologică. Urmare, producția industrială a început în luna aprilie 1977, dar pînă în prezent întreprinderea nu a reușit să obțină prețul. Se cer continuu noi formalități, noi recalculări care determină în ultimă instanță o inadmisibilă amîinare.

— Dar întreprinderile nu sînt cointereseate pentru realizarea produselor noi ?

— Realizarea unui produs nou implică cheltuieli : cu cercetarea, cu proiectarea, cu investițiile, cu perfecționarea forței de muncă și cu testarea, implică riscul ca aceste cheltuieli să nu fie recuperate. Motive pentru care multe întreprinderi tind să-și innoiască sortimentele prin preluarea produselor create de alte unități economice.

— Aș dori, tovarășe profesor Brad Segal, să ne spuneți dacă dv., împreună cu studenții și cadrele didactice cu care vă ocupați de cercetare, ați obținut carnea vegetală ?

— În laborator, da ; nu însă în condiții industriale. Pentru realizarea cârnii vegetale e nevoie de proteine, dar și de o gamă largă de adaosuri : arome și coloranți care să permită realizarea unui produs cu calități senzoriale identice cu ale cârnii naturale. Noi am obținut arome de carne de pasăre, carne de vită și de porc. Un impediment, deloc neglijabil, este realizarea structurii (a fibrei), care necesită instalații speciale. Anul acesta vom avea instalațiile și aproximativ prin noiembrie vă invit la o friptură din proteine vegetale.

— Există, deja, în rîndul consumatorilor teama de „sintetic”. Teamă ca, din zi în zi, produsele devin mai sofisticate, cu un conținut tot mai mare de substanțe străine. Ce soartă credeți că va avea carnea vegetală ?

— Sînt de acord că în ultimii 50 de ani s-a produs o mare mutație în alimentație ; poate cea mai mare de la descoperirea focului. Sub „presiunea” consumatorilor, la care criteriul principal de apreciere a rămas cel senzorial, industria alimentară a ajuns la un grad excesiv de prelucrare și rafinare a produselor. S-a creat, astfel, o preferință defectuoasă pentru piinea albă, net inferioară pîinii negre din punct de vedere nutrițional. Ca urmare, piinea, care reprezenta principala sursă de vitamine din grupa B, acum aduce doar 50 la sută din cantitatea de vitamine, față de perioada în care consumul era bazat pe piine și produse din făină integrală. A crescut, astfel, procentul de boli metabolice deoarece știut este că vitaminele sînt catalizatori ai proceselor de la nivelul celulei, acolo unde se hotărăște, în ultimă instanță, sănătatea sau apariția bolii.

— Vorbind astfel, cred că mai degrabă aduceți un deserviciu cercetărilor dv. privind carnea vegetală.

— Ba, am să merg mai departe și o să vă dau seama că susțin o îndreptățită pleoară. Am eliminat, știe oricine, celuloza și hemiceluloza din alimente, ca să ne dăm seama, acum, că lipsa lor a determinat creșterea riscului privind bolile cardiovasculare și cancerul colonului. S-a mărit cantitatea de sodiu din alimente, în detrimentul potasiului, și a crescut numărul bolnavilor cardiovas-

culari. Am introdus în schimb, tot pentru a face mai aspectuoase produsele alimentare, un număr mare de coloranți, arome, antioxidanți, antiseptici, majoritatea de sinteză, cu un efect mai mare sau mai mic nociv. A crescut brusc conținutul de substanțe poluante, cu efecte toxice. Noi ne-am orientat cercetările în facultate în direcția eliminării totale a substanțelor străine din alimente, pentru realizarea unei alimentații cît mai naturale. Efectuăm cercetări pentru înlocuirea bioxidului de sulf din vinuri. Una dintre stațiile pilot ale facultății este „de arome și coloranți naturali”, cu scopul de a realiza produse care să înlocuiască substanțele de sinteză. La realizarea simulatorilor de carne (denumirea științifică se pornește numai de la produse naturale : proteine, vitamine, coloranți și aromatizatori naturali. Este adevărat, la baza produsului nu stă proteina animală ci cea vegetală, dar de câteva sute de ani omenirea consumă untdelemnul, care nu este altceva decît un produs de înlocuire a untului, și care este apreciat de dietetica modernă la fel ca și untul.

— M-ați convins. Dar nu puteți sta de vorbă cu fiecare consumator.

— Aici, de fapt, stă cheia de boltă a problemei. Este cunoscut faptul că prima reacție a individului față de un aliment, este instinctuală, de neîncredere. Explicația are rădăcini adînci, conduce, pe scara evoluției speciei, la epocă în care omul primitiv culegea fructul necunoscut, riscînd într-adevăr, atunci. Acum se impune formarea, educarea consumatorului, astfel ca să-și schimbe optica de apreciere și selectare a alimentului. Există țări care încă de acum zece ani au aplicat programe complexe de educație nutrițională, care începe cu predarea cunoștințelor de nutriție în școli. Omul trebuie să cunoască din școală principiile de bază ale unei alimentații raționale. Astfel ca, principiul criteriului de selecționare a unui produs să fie valoarea lui nutrițională, modul în care influențează el asupra organismului și nu caracteristicile senzoriale. Cu alte cuvinte trebuie să înțelegem că nu vom putea rezolva marile probleme ale alimentației moderne, cu care se confruntă omenirea în prezent, fără o educație alimentară corespunzătoare.

N. GRIGORE MĂRAȘANU ■

Slujitorii maternității nu pot trece sub tăcere, mai cu seamă ei, paternitatea unor idei!

„Subsemnatul dr. Gh. C. Teodoru, medic primar gr. I, șef de secție ginecologie-obstetrică în cadrul Institutului pentru ocrotirea mamei și copilului, vă rog prin prezenta să luați act despre preluarea integrală a numeroase fragmente, a căror concepție îmi aparține în totalitate, de către autorii lucrării „Conținutul asistenței prenatale”, apărută în colecția Enciclopedia de buzunar, Editura științifică și enciclopedică, 1977. Iată însă cum s-au petrecut lucrurile.

În anul 1974, Institutul pentru ocrotirea mamei și copilului (I.O.M.C.) a publicat lucrarea numită „Scrisori metodologice” — autori fiind, alături de subsemnatul, dr. Elisabeta Maior, dr. Rodica Dragomirescu și dr. A. Constantinescu. Scopul acestei lucrări a fost asigurarea unei conduite unitare în activitatea de obstetrică preventivă și socială, și pentru acest scop „Scrisorile” au fost trimise tuturor unităților sanitare care activează în domeniul ocrotirii mamei și copilului. Unul dintre capitolele importante ale acestei lucrări tipărite încă din ianuarie 1974 se numește *Consultația prenatală* (pag. 23—44). Nu mică mi-a fost deci mirarea cînd am constatat că în lucrarea „Conținutul asistenței prenatale”, avînd drept autori pe prof. dr. I. Vinți și dr. V. Sălăgean, apărută trei ani mai tîrziu, există numeroase fragmente păstrate în forma și fondul inițial, fără a se cita măcar sursa, din lucrarea I.O.M.C. mai sus-menționată. De exemplu, ceea ce conține paginile cu numerele 97, 98, 99, 100, 101, 102 a lucrării apărute anul trecut este identic (sau, pe alocuri, cu mici modificări nesemnificative) cu paginile 30—38 din capitolul „Consultația prenatală” („Scris-

surile” I.O.M.C., 1974). Exemplele de această natură sînt încă numeroase ! Desigur, pun la dispoziția redacției sau oricărui altor amatori, documentația integrală a celor susținute aici de mine.

Învîngîndu-ne sentimentul de stupefacție, dar pentru a se putea evita pe viitor regretabile confuzii (întrucît lucrarea din anul 1974 a I.O.M.C. este parțial epuizată, institutul are în plan republicarea ei în acest an), l-am rugat în două rînduri pe tovarășul profesor doctor docent I. Vinți, șeful Clinicii ginecologice II din Cluj-Napoca, să elaboreze o notă privitoare la fragmentele copiate din lucrarea I.O.M.C., indicînd sursa lor reală. Am rugat ca nota respectivă să fie publicată fără întîrziere în revistele de specialitate ale Uniunii societăților de științe medicale, respectiv *Pediatria, obstetrica și ginecologia, Viața medicală* (cu cele două serii) și în *Revista medicală de la Cluj-Napoca*. Întrucît pînă la această dată (în afara unor scrisori de răspuns, pe care le anexez) n-am primit satisfacția cuvenită — menționez că adresele I.O.M.C. au fost înregistrate la datele de 25 august și, respectiv, 12 septembrie ale anului trecut ! — mă văd obligat astfel să mă adresez dumneavoastră, în speranța că veți face cunoscut opiniei publice adevărul. Cu mulțumiri...

În ceea ce ne privește, verificarea celor afirmate mai sus de către doctorul Gh. C. Teodoru, ni s-a părut de prisos deoarece iată ce recunoaște sub proprie semnătură profesorul doctor docent I. Vinți, în scrisorile adresate în replică doctorului Teodoru :

„Mult stimat dr. Teodoru. Am primit scrisoarea dv. plină de supărare și mă grăbesc să vă răspund. Este neîn-

doelnic că publicațiile elaborate de I.O.M.C. și de membrii institutului și cadrele de specialitate de-a lungul anilor a contribuit substanțial la îmbunătățirea asistenței de obstetrică și ginecologie la colectivitățile din țara noastră (fără îndoială, AU contribuit ! — n.n.)... Prin broșura publicată de mine și dr. V. Sălăgean am dorit să punem la dispoziția cadrelor medii și a populației feminine în primul rînd datele și cunoștințele promovate de conceptul profilactic de la noi din țară și din altă parte care să ajute la limitarea riscului reproducției în asistența prenatală (*intenție dealtfel remarcabilă, desigur ! — n.n.*)... Faptul că nu am citat în paginile amintite de dv. I.O.M.C.-ul și alte surse bibliografice utilizate așa cum se obișnuiește într-un material ce se adresează exclusiv specialiștilor (*fraza se încheie aici ; dar ce înseamnă acest fapt ? ! — n.n.*). Noi am considerat că acest material adresîndu-se în primul rînd cadrelor medii și populației feminine, am apreciat că se îngreunează lectura trimițînd de fiecare dată la sursele bibliografice folosite (*importantă grijă ! — n.n.*)... Cred că nu este indiferent faptul că un material ca cel redactat de noi în 45 mii de exemplare ajunge la dispoziția cadrelor medicale și a populației feminine (*desigur, nu este indiferent, dar nu despre asta era vorba ! — n.n.*)...

Într-o a doua scrisoare, din nou la insistențele doctorului Gh. C. Teodoru, profesorul I. Vinți revine cu noi date : „...La baza redactării acestui material ne-a stat la dispoziție o vastă bibliografie din țară și din străinătate. Am utilizat o serie de date din experiența Maternității Polizu București, prin consultarea tratatului de obstetrică „Biologia reproducției umane” redactat de prof. dr. doc. D. Alessandrescu și colaboratorii... Am mai utilizat date privind asistența prenatală din „Biological Principles and Modern Practice

of Obstetrics”, Greenhill-Friedman. La fel și din Willson J.R., Beecham C.T., Carrington R., „Obstetrics and Gynecology, 1966” (*de asemenea, după cite știm, și din „Consultația prenatală” a profesorului Panait Sirbu — n.n.*). Am mai utilizat unele date ale Organizației Mondiale a Sănătății (O.M.S.). De un real folos ne-a fost broșura I.O.M.C. redactată de colectivul acestei instituții de specialitate în 1974 care între paginile 23—44 tratează problema Asistenței Prenatale foarte complex și sistematic. Noi am preluat din broșura I.O.M.C. o serie de capitole cum ar fi : (*urmează citarea a opt capitole ! — n.n.*) pe care le-am redat în forma lor originală între paginile 97—101 (*sublinierea ne aparține — n.n.*). La fel am mai utilizat și alte date din cap. Asistenței prenatale. La baza redactării broșurii noastre au mai stat și o serie de date publicate în revistele noastre de specialitate obstetrică-ginecologie și pediatrie. (...) Avem ferma convingere că prin această broșură asistența obstetricală se va îmbunătăți și va scădea riscul materno-fetal”.

Afirmațiile din această scrisoare prezintă în fapt, ele însele, grave capete de acuzare Iată de ce am considerat de datoria noastră să înfățișăm opiniei publice situația amintită. Tipărită într-un număr de 45 000 de exemplare la prețul de 4,25 lei (să remarcăm că autorii „Scrisorilor” n-au fost remunerați în vreun fel pentru munca benevol depusă !), broșura „Conținutul asistenței prenatale” a adus fără îndoială și un anume venit autorilor. Este în afara oricărei îndoieli faptul că lucrarea, chiar dacă se adresează unui public larg, ar fi trebuit să conțină (măcar la sfîrșitul ei, pe numai o pagină sau două) lista bibliografiei folosite. E o chestiune, e drept, de paternitate, obligatorie și pentru slujitorii maternității.

DUMITRU GRAUR ■

Cu conf. dr. Sabin Ghergariu de la Facultatea de zootehnie și medicină veterinară

de la Institutul agronomic din Cluj-Napoca

„Trebuie să fim la zi cu cercetarea în domeniul creșterii și îngrijirii animalelor”

Problemată atît de complexă cuprinsă în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru consacrată problemelor agriculturii constituie în aceste zile obiectul analizelor și măsurilor pe care le întreprind toți cei ce lucrează direct în agricultură sau prin specialitatea lor contribuie la progresul acesteia. Spiritul revoluționar, mobilizator, imprimat de președintele României vastei activități din acest domeniu fundamental al economiei noastre se regăsește cu pregnanță și în preocupările specialiștilor de azi și de mâine în agrozootehnie. Discuția cu una din autoritățile clujene în materie de medicină veterinară nu putea debuta decît sub semnul acestei responsabilități pentru destinele moderne ale agriculturii noastre, mai exact pentru creșterea vitei, indeletnicire tradițională a populației de pe aceste meleaguri.

— Are perfectă dreptate tovarășul Nicolae Ceaușescu cînd ne cere ca fiecare institut de învățămînt superior agricol, cu stațiunile sale să poarte răspunderea pentru soluționarea problemelor dintr-o anumită zonă în raport cu cerințele biologice. Secretarul general al partidului nostru n-a făcut de altfel decît să ne reamintească observații critice și indicații mai vechi, cărora trebuie să le dăm curs fără întîrziere, lîchidînd în primul rînd cu anumite practici care ne-au împiedicat și ne mai împiedică să ținem pasul cu cerințele producției, să ne situăm la nivelul realizărilor de prim rang pe plan mondial.

— Ce anume credeți că vă împiedică?

— Faptul că nu lucrăm cu suficient folos, cu un randament ridicat, materializat în producție. Să vă dau un exemplu: de 4 ani mă lupt pentru finalizarea și impunerea unei metode de supraveghere a sănătății metabolice, pentru preîntîmpin-

narea unor scăderi de producție sau a unor imbolnăviri. De 4 ani am declarat război unei optici anacronice potrivit căreia trebuie să descoperim cu orice preț medicamente miraculoase pentru a salva animalele atunci cînd s-a declanșat boala (și mai ales în masă!).

— Cum ați făcut?

— Controlînd și influențînd din timp sănătatea metabolică de care depinde nu numai producția animalelor respective, ci și viabilitatea nou-născuților. Noi am ajuns deja la rezultate bune, lucrînd pe efective ce depășesc 6.000 de vaci. Rezultatele sînt certe. Din clinicile noastre am extins de 3 ani aplicarea cu foarte bune rezultate la C.A.P. Livada (jud. Satu Mare) și de un an la I.A.S. Sibiu...

— Și ce „bariere” stau în fața unei extinderi și mai mari?

— În primul rînd inerția. Și chiar dezinteresul. Vedeți? Prin metoda noastră propunem determinarea din analiza singelui a modului cum trebuie dirijată furajarea. Pentru că analiza singelui ne oferă informații destul de precise asupra tulburărilor din organism, încă din faza incipientă. Trebuie să ne preocupăm mult profilaxia și s-o așezăm pe baze științifice. E o crimă să pîndesti animalul să se imbolnăvească și apoi să-l tratezi! Cred că aici sînt multe din neajunsurile zootehniei noastre. Cele mai multe boli nu mai sînt marile epidemii de odinioară (pesta porcînă, pesta aviară etc.), care sînt stăpînite prin mijloace eficiente, ci bolile de nutriție și de metabolism. Despre rezultatele cercetărilor noastre eu am scris un articol care își așteaptă rîndul la revista de creștere a animalelor de aproape un an...

— Dar cercetării, ce-i lipsește?

— Dinamismul! Finalizarea unei cerce-

tări e supărător de anevoioasă. E un lanț de aprobări prea lung. De doi ani am realizat pe baza unei rețete originale un medicament pentru tratamentul diareelor vișelilor nou-născuți, pe baza rezultatelor experimentale. Am cerut avizele necesare pentru introducerea lui în producție de serie. Avizele întîrzie. Pentru a răspunde totuși solicitărilor producției — medicamentul e solicitat de numeroase unități din județul Cluj! — noi am extins microproducția, dar nu putem face față. Cei ce trebuie să aprobe introducerea medicamentului în producție n-au făcut-o.

— E o cercetare contractuală?

— Nu. Din nu știu ce rațiuni noi încheiem contractele de cercetare printr-o unitate intermediară: Institutul de cercetări și biopreparate „Pasteur”. Dar tema aceasta nu e conținută în respectivul plan și nefiind nominalizată o realizăm cum putem. E o anomalie să nu poți rezolva prin cercetarea ce o faci probleme stringente cu care sînt confruntate unitățile din zona de care trebuie să te ocupi. Și încă ceva. I.A.S.-urile cu care lucrăm noi n-au destinate fonduri pentru cercetare, iar noi avem o autonomie destul de limitată. Pur și simplu au fost „inventate” niște labirinturi financiare foarte greu de descurcat. De multe ori te vezi nevoit să abandonezi lupta de a dota laboratorul, de pildă, cu o simplă biuretă. Vine apoi problema planificării, sau mai bine zis a elasticității în planificare!

— Cum adică?

— Noi am făcut planul pe 1978 cu mai bine de un an în urmă. Cele mai multe probleme își au cursul așa cum l-am gîndit atunci. Dar au apărut pe parcurs probleme noi. De pildă, medicamentul de care am vorbit mai înainte. Și n-avem posibilități să-l realizăm momentan la nivelul solicitărilor...

— Ce „piedici” mai sînt în zootehnie?

— Baza furajeră! Unitățile de profil nu dispun de mijloace suficiente pentru a asigura mai ales calitatea furajelor necesare industriei zootehnice. Or, în condițiile de artificializare trebuie asigurată o alimentație completă, mai ales sub aspect calitativ. Mă gîndesc nu numai la marile principii nutritive (hidrații de carbon, proteinele, lipidele etc.) ci și la conținutul de vitamine și de oligo minerale.

— La nivel de institut ce probleme ar trebui rezolvate?

— Eu cred că ar trebui să facem mai mult în organizarea activității noastre pentru a folosi mai eficient timpul destinat cercetării. Fondul de timp e mic. Avem prea multe ședințe. Anul trecut am petrecut în ședințe 41 de ore într-o singură lună! Și sîntem confrunțați cu o supărător de masivă birocrație!

— Trebuie coordonată mai bine activitatea de cercetare interdisciplinară pentru a cuprinde toate aspectele, problemele cercetate. Acum e o prea mare dispersie a forțelor, care nu întotdeauna ajută, ci din contră!

— Deci, care este, după opinia dv., cauza căreia se cere să vă consacrați toate energiile creatoare în momentul de față?

— Trebuie să fim la zi cu cercetarea în domeniul creșterii și îngrijirii animalelor, finalitatea acestei cercetări urmînd să fie probată de producțiile animaliere, destul de ridicate în mod îndreptățit, pe care agricultura noastră este dator să le realizeze și cu concursul nostru, al oamenilor de știință, al tuturor specialiștilor pregătiți în învățămînt. Timpul nu poate fi îngăduitor cu noi — și nu numai timpul — ca să parafrazeze cuvintele unui cunoscut scriitor contemporan. Altfel am fi obligați să importăm tehnologii. Și tehnologiile sînt foarte costisitoare.

— Dar pentru aceasta se impune și asigurarea perfecționării specialiștilor? Cum se realizează aceasta?

— Dacă e să mă refer numai la specialitatea mea, în care lucrează aproximativ 6.000 medici veterinari, dintre care la cursuri postuniversitare se reciclează anual numai 150 (las la o parte chestiunile organizatorice!) înseamnă că ne trebuie cîteva decenii pînă să le vină rîndul la toți. Lucrurile trebuie regîndite și aici radical, ca în toate activitățile legate de propășirea agriculturii românești.

Convorbire consemnată de
CONSTANTIN MUSTĂȚĂ

Un om de 42 de milioane

Biruind greutăți aparent insurmontabile, într-o luptă cu forțe inegale și cu inamici văzuți și nevăzuți, inginerul Florian Ștefănescu a izbutit pînă la urmă să devină creatorul și autorul autorizat al unei invenții de pe urma căreia întreprinderea de aluminiu de la Slatina realizează economii de ordinul zecilor de milioane lei.

Odiseea acestei creații de anvergură face parte și ea din secretul profesional al inventatorului. Din discreție, modestie sau din alte motive, inginerul Ștefănescu a preferat să ne vorbească despre performanțele și utilitatea invenției sale și foarte puțin despre dificultățile întîmpinate, mascîndu-și amarul experienței în spatele unor zicale de circumstanță: „E bine cînd totul se sfîrșește cu bine” și „Mai bine mai tîrziu decît niciodată”.

Inginerul Florian Ștefănescu din cadrul Institutului de cercetări tehnologice, proiectare și producție pentru in-

dustria anorganică și metale neferoase, este principalul autor al unui agregat care preia gazele din halele de electroliză pentru obținerea aluminiului și le epurează de conținutul de fluor. Este vorba nu numai de filtrarea unei emisii poluante cu grave consecințe pentru bazinul aerian al Slatinei, ci și de o operație de recuperare a unor metale care, o dată extrase, se reintorc în producție în circuitul de electroliză.

Interesant de arătat că în cea de-a patra etapă a întreprinderii de aluminiu s-a folosit pentru această operație o instalație din import. Apoi, odată cu realizarea celei de-a cincea etape, în scopul reducerii efortului valutar și înlăturării unor complicații de ordin tehnic, apărute în etapa anterioară, s-a început prospectarea unor firme străine capabile de a oferi la un preț mai avantajos instalații similare. S-a procedat de asemenea la intensificarea experimentărilor proprii, în urma cărora,

la începutul anului 1972, a fost conceput integral primul agregat de concepție autohtonă, datorat inginerului Florian Ștefănescu, invenție care a făcut obiectul brevetului nr. 74217 acordat de O.S.I.M. prin hotărîrea din 29.03.1973.

Instalația românească s-a recomandat de îndată prin performanțe superioare celor oferite de firmele străine, cucerind adevărata beneficiarului și provocînd stupoare în rîndurile celor care, din comoditate sau incompetență, au subestimat valoarea și oportunitatea cercetărilor proprii.

Care este deci și pînă la urmă, echivalentul în lei și valută forte al acestei investiții de inteligență, cu ce rezultate practice s-au încheiat nenumăratele zile și nopți albe cheltuite din pasiune și spirit de abnegație de către un singur om?

Conform unei note, elaborate de centrala industrială pentru metale neferoase Slatina, privind economiile postcalculate prin aplicarea acestei invenții, economiile totale se cifrează la 26.703.146 lei, din care economii de valută 1.070.000.

Într-o altă notă, întocmită de către Institutul de proiectări pentru industria materialelor neferoase și rare, economiile de investiție sînt apreciate la 30.919.000 lei, la care se adaugă economiile realizate anual (și sînt patru ani de atunci) prin exploatarea instalației. În total: 42.851.400 lei.

Realizarea de excepție a inginerului Florian Ștefănescu dovedește o dată mai mult marile disponibilități ale creației tehnice din țara noastră că, așa cum arătam într-un număr precedent, inventivitatea în acest domeniu se bucură nu numai de o bogată tradiție, ci constituie o componentă intrinsecă a spiritualității românești. Dar invenția inginerului bucureștean, răcîcită o vreme în hățșurile birocrăției, aminată și desconsiderată de unii, face, în același timp, deosebit de evident un adevăr inexorabil al creației: știința are nevoie nu numai de activitate perseverentă și de oameni de meserie, ci, în același timp, ea reclamă spirit de sacrificiu, caractere ferme și încredere absolută în puterea justificată a muncii.

LIVIU TIMBUS

O nouă metodă terapeutică în stomatologie

Autotransplantul dentoosos

Pînă la a ajunge să explicăm noua metodă a medicului stomatolog Stelian Barbu de la Clinica de perfecționare numărul 1 din București, așa cum ne-a cerut o cititoare, se cade să limpezim un termen. Cel de *edentație*, care vrea să însemne lipsa unuia sau mai multor dinți, ea putînd fi de două feluri, terminală sau intercalată. Edentația terminală, lipsa dinților la extremitățile maxilarelor, a ridicat dintotdeauna mari probleme stomatologilor, rezolvarea clasică fiind realizată prin intermediul unor proteze mobilizabile, metodă care a prezentat și prezintă, în ciuda eforturilor și a căutărilor, o sumedenie de dezavantaje, între care mobilizarea dinților de care este ancorată proteza, reducerea eficienței masticatorii, afectarea parodontiului marginal, provocarea de leziuni pe gingia de sprijin și, nu în ultimul rînd, mai ales la pacienții tineri, crearea unor complexe de inferioritate.

Din aceste considerente, precum și din altele, asupra cărora nu insistăm fiind chestiuni tehnice de detaliu, stomatologia a căutat prin diverse mijloace să transforme edentația terminală într-una intermediară, apelînd la re-

plantări, transplantări și implante, folosite astăzi pe scară largă în cadrul unor operațiuni chirurgicale perfecționate. Dar și soluțiile pomenite s-au dovedit, în timp, numai parțiale, însoțindu-se de o seamă de inconveniente. Cel fundamental legîndu-se de faptul că ele realizează stîlpi de punte care nu dispun de aparatul ligamentar biologic a dintelui, capabil să asigure o legătură fiziologică dinte-os. Ca urmare, presiunile exercitate pe acești stîlpi de punte creați chirurgical se transmit nemijlocit osului, care răspunde printr-o reacție de topire, eliminînd stîlpii după o perioadă de timp mai lungă sau mai scurtă, oscilînd, de regulă, în jurul a patru ani. Altfel spus, după ce a suferit o intervenție operatorie nu dintre cele mai comode, bolnavul se trezește după cîteva ani într-o situație limită, fiind obligat de cele mai multe ori să reia tratamentul de la capăt.

Problema aceasta, relatată aici în rezumat, l-a preocupat și-l mai preocupă pe tînărul medic stomatolog Stelian Barbu, absolvent din 1968 al facultății respective. Sub direcția îndrumare a profesorului Stelorian Ștefănescu, directorul clinicii, doctorul Barbu a îndrăznit un pas înainte, propunînd și, firește,

aplicînd practic un autotransplant dentoosos, ceea ce vrea să însemne că, în comparație cu metodele clasice uzitate, el a procedat la recoltarea dintelui de sprijin împreună cu un strat osos înconjurator, strat care să conțină aparatul ligamentar natural al dintelui. Transplantul, căci nu despre altceva este vorba în noua metodă, brevetată în 1976 sub numele de „Metodă de realizare a autotransplantării dentoosoase și trepan pentru aplicarea acesteia”, numărul 64.052, devine astfel biologic, înlăturînd toate dezavantajele amintite mai sus.

Impresionînd prin exactitatea și modestia cu care înfățișează invenția sa, mijloc terapeutic și subiect de teză de doctorat în același timp, Stelian Barbu precizează că, deși apreciată cu superlativ la al 8-lea Congres național de stomatologie din octombrie 1976, metoda trebuie validată mai ales de timp, fiind oarecum prematur de tras concluzii ferme.

Deși pretențioasă la prima vedere,

metoda gîndită și realizată de doctorul Barbu, în decursul etapelor căreia stomatologul minuieste un instrumentar original, de asemenea brevetat, ea nu e mai complicată decît cele clasice. Recoltarea propriu-zisă durează numai un sfert de oră, cam de tot atîta timp este nevoie pentru forarea patului receptor, autotransplantul dentoosos realizîndu-se cu totul într-un ceas. După aceea, dintele de legătură se imobilizează, spre a nu fi dislocat, o lună mai tîrziu trecîndu-se la operația de realizare a punții. Prin intermediul mijloacelor de anestezie, durerea pacientului se reduce către zero, intervenția putînd fi efectuată în orice cabinet stomatologic, întrucît trusa de freze originale se montează fără nici un fel de dificultate la obișnuita bormașină.

Firește, în ciuda tuturor acestor progrese notabile, asigurate datorită serviciilor invenției tînărului stomatolog Barbu, dificultățile edentației terminale nu s-au epuizat, metoda neputînd fi aplicată în toate cazurile, cunoscut fiind vechiul dicton medical după care se tratează nu bolile, ci pacienții. Dar acesta este, bineînțeles, numai un mod de a vorbi. Respectînd adevărul, e de datoria noastră să subliniem că, pe Calea Plevnei, la numărul 44, munca și cercetarea unui tînăr specialist au deschis un drum, presărat cu succese terapeutice spectaculoase și eficiente, cu refaceri mai rapide și dureri mai puține.

TRAIAN IORDĂCHESCU

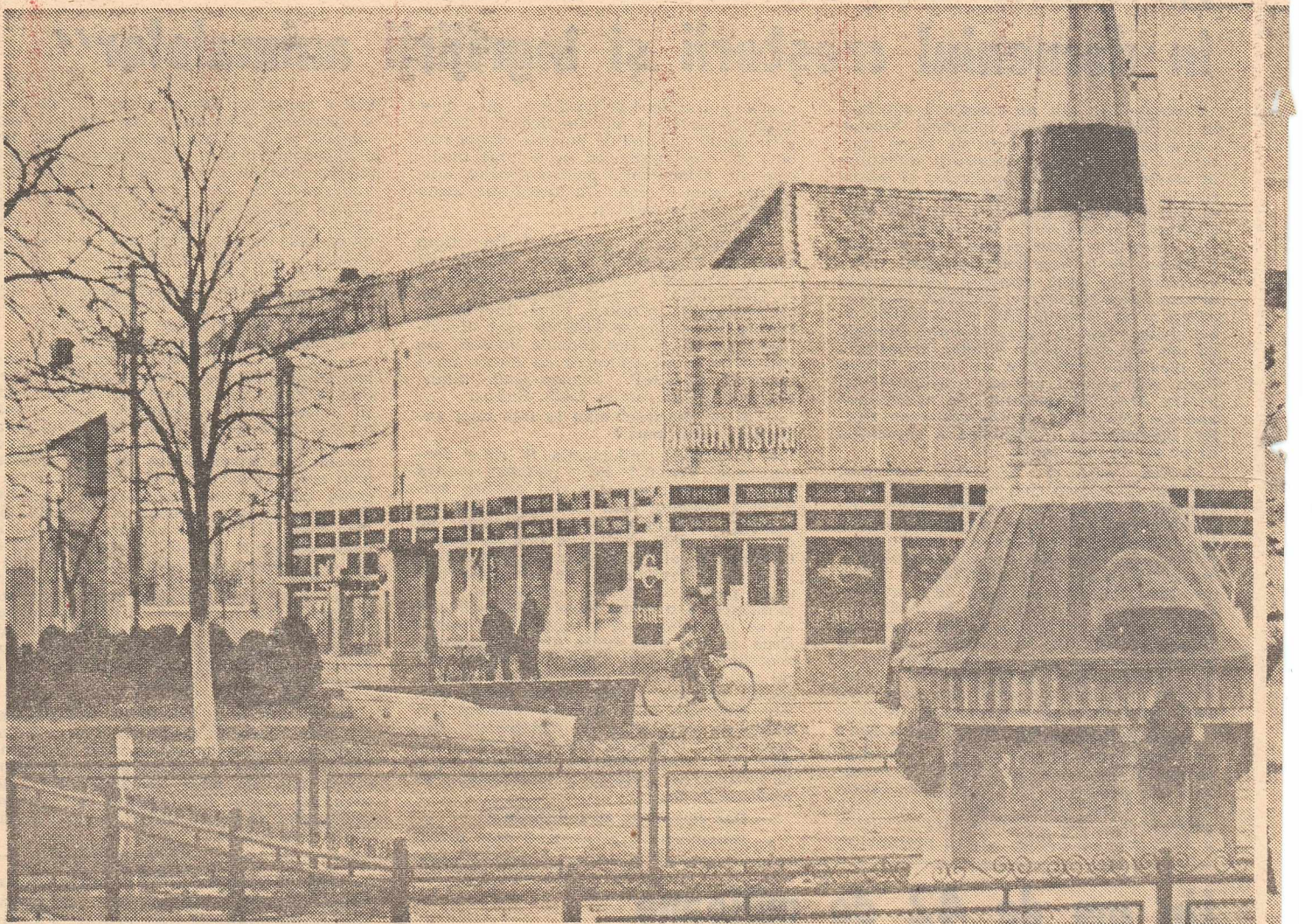
PECICA: O AME!

Pe umărul drept al Mureșului, după pica bătrână a pădurii pleșuve, nemiștă nu știu de ce Ghedeș, mirosind a ghindă strivită de crengi și frunze devenite pîrtie lucioasă pentru vînturile rătăcite în miezul codrului apărut ca din senin în marginea pusteii nesfirșite, pe un talger imens încărcat cu cerșoziom și țesut de drumurile cîrne și grele în ceas de iarnă desfundată, căi ce duc la sălașe și aiurea, la nici 20 de kilometri de ultima casă a Aradului, salutînd Mureșul în preajma scurgerii apelor sale fără sloiuri de gheață spre graniță și Tisa și Dunăre și Marea cea Neagră — aici, așadar, stă Pecica, vatră de piine și de istorie. Cărțile de școală scriu că Pecica ar fi fost loc de cetate dacică și de pomenire, cu nume de floare sau zînă preafrumoasă, Ziri-dava, de asemuit cu Timișoara din începuturi, Zurobara; Șanțul Mare — o movilă cît o cușmă uriașă, mult iscodită de arheologi și, mai înainte, de căutătorii de comori — stă pe malul înalt al luncii Mureșului scrutînd, din ruine încă văzute și hrube tainice și mereu bănuite, firul greoi și leneș ce poartă în albiile alte și alte întrebări și ascunzișuri. Sînt, aici, în pragul cîmpiei, unde Banatul se întretaie, nu doar simbolic, cu Ardealul, locuri de un farmec aparte; adie suflul stejăru-lui și izul solzului de cegă, iar sus, spre ogoare și finețe, se aude foșnetul pînarului și al prunului, pomi ce în-lănțuie zecile de sălașe ale pilărilor de altădată, mari crescători de cai (aci e obîrșia celebrei rase Nonius și a legendelor cu hoții ce întrec închipuirea, intrînd în poveste și, astfel, în minciună), de porci și de vaci, dar mai ales — plugari Grîu și porumb, piine și mălai. Pecicanii — ca și oamenii din satele învecinate, cu nume ce se cer neapărat împreunate: Semlac, Șeitin, Nădlac, Pereg, Bodrog — au și acum chipuri aspre, încrestate parcă de ploii reci și vînturi calde, de ierni grele și de maci roșii.

„Dacă sînteți din Semlac, de ce nu scrieți despre satul natal?” — mă întrebă, nedumerit, primarul Pecicai, Constantin Pană. Ii răspund imediat: „E prea aproape de Pecica!” Pricipe și pare mulțumit. „Da, Pecica a luat-o înaintea Semlacului... Are 14 000 de locuitori. Satele aparținătoare nici nu contează la numărătoare: Turnu are peste 1 000, Bodrogul — o sută, iar Sederhatul — 150, curînd din ele rămî-nînd doar numele și, poate, ruine pentru arheologii și căutătorii de comori ai mileniilor viitoare...” În legătură cu asta, îl întreb pe primar dacă știe de ideea unui cetățean care ar fi săpat o groapă adîncă de doi metri, așezînd acolo un coș de nuiele lipite cu argilă. În coș: o piine și o siclă cu țuică! Nou venit la Pecica, adică de un an, după ce alți cîțiva ani a fost instructor județean de partid, iar mai înainte, din 1958 pînă în 1974, a muncit ca specialist în irigații la I.A.S. Nădlac, deci, Constantin Pană, născut în Budeștii Ilfovlui, la 35 de kilometri de București, nu a auzit de povestea cu coșul de nuiele. Oricum, mi-am dat seama că i-ar fi plăcut să se întîmple așa și, cunoscîndu-i de-acum pe pecicani, istorisirea mea i se pare absolut posibilă. Mă încapățînez și nu-i spun adevărul; de fapt, nici eu nu știu pînă unde e fantezia reporterului, nu știu unde începe jocul amintirilor...

UN DEMN EROU DE REPORTAJ

...Aplecat asupra pămîntului, înlătu-ră stratul subțire de zăpadă cu dege-tele ambelor mîini; apare un fir verde de grîu; ies aburii vieții abia începute; glumesc: „Acoperiți-l, să nu răcească”. Totuși, mi se răspunde așa: „Aveți dreptate... E firav... Noroc în zăpadă, că mi-era frică de îngheț...” Omul se ridică, uriaș, așteptîndu-mă să zăresc, după glasul ca de tunet al pusteii, un chip de bătrîn înțelept. De fapt, l-am întîlnit pe inginerul Ioan Țirlea, ieșit în cîmpie să simtă starea grîului în ianuarie, să-și sature ochii de dorul verii și al toamnei — anotimpuri fără pereche în suflul celor care veghează și hotărăsc numărul car-elor și destulătatea hambarelor. Ioan Țirlea — îmi dau seama imediat — ar merita un popas reportericesc în jurul numelui și al „isprăvilor” sale de pămînt și trudnic îndrăgostit al pămîntului. A împlinit 20 de ani de cînd conduce diferite unități agricole de stat, patru ani la Beba Veche, șase la Semlac, zece la Pecica — și, nicăieri, nu degeaba! De aci, de la Pecica, a declanșat o vie întrecere cu un bun prieten al său, inginerul Ioan Ageu, director la I.A.S. Varias, care, iată, i-a luat-o din nou înainte, lansînd și în acest an, ca și în 1976, o chemare foarte ambițioasă către toate I.A.S.-urile din țară... „Am citit despre Ageu în Flacăra... Are cu ce să se fălească,

„Uită-te la față și întreabă-mă de viață!” — spune un vechi proverb românesc. Și cum ar putea fi viața unei asemenea loci de vite, în unitățile meșteșugărești ca și în acțiunile de înfr

zău... Totuși — zice Ioan Țirlea — nici mie nu mi-e rușine cu cifrele anului trecut: 6 800 kg la grîu, 7 300 la porumb, 40 000 kg cartofi, 6 000 litri lapte. Din 8 000 hectare teren arabil, 4 000 sînt irigate, producînd acolo culturi foarte pretențioase: legumele și cartofii. Pentru piețele Aradului. Dealtfel, în 1971, pentru cartofi, am primit Ordinul Muncii clasa I, iar în 1972, pentru realizările din zootehnie, am obținut aceeași frumoasă distincție. În 1970 și în 1971 am fost noi primii pe țară și nu Variasul, sper că Ageu nu uită asta... Directorul pare pus pe șoții, semn că disputa îi convine, adăugînd: „Mai scrieți, să citească și prietenul meu Ageu, că sîntem primii pe țară care am transformat sectorul de ovine din sistemul ciobănesc în unul ultramecanizat... El?!... „N-are oi...” „Să-și cumpere... Noi vom crește astfel 35 000 de oi, adică vom livra lînă, carne, miei, totul prin muncă a cinci sau șase ciobani-mecanici, deci oameni cu carte tehnică, nu numai cu bundă mițoasă și cîine bărbat” — vorbește, serios, directorul.

Peste cîmpie se abat razele, dîntoase, ale soarelui, sfichiindu-ne obrazii. Nesocotînd gerul uscat din spatele parbrizului mașinii sale, Ioan Țirlea coboară din nou, privind în depărtare. Mă apropii și îl aud: „Au pornit”. Curînd, în cîmpăna orizontului, apar formele suple și lucioase a două păsări de fier. „Am închiriat avioanele pentru împrăștierea îngrășămintelor chimice. Vîntul nu e prea tare... Incolo, în drept cu sălașul lui Botca, au ieșit azi 40 de tractoare. Ducem gunoii de grajd, pentru arături”. Urcăm în Aro. Îmi mai spune că, în zori, la cinci, a făcut controale în zootehnie, luînd măsuri de îmbunătățire a furajării, a organizării muncii, pentru ca, de la 17,3 litri de lapte de la fiecare vacă, să se ajungă la 18. „Sînt nemulțumit, dar să nu scrieți, fiindcă prea s-ar bucura Ageu: păi, cum, să vină directorul să le spună că trebuie tăiate unghiile oilor?! Sau că trebuie schimbat stogul de fin din cauză că într-un lan a crescut o buruiană a cărei pleavă măruntă intră în ochii oilor, aproape orbindu-le?!”

Poposim la porțile de-a dreptul impunătoare ale unei ferme de vaci. Apare, ca în prag, doctorul veterinar Ioan Banheghi, șeful fermei nr. 13. „De ce nu mi-ai răspuns la apelul prin stația radio?!” — îl întreabă, fără su-

părare în glas, directorul. Tînărul specialist zîmbește, explicîndu-mi discret: „Dacă răspundeam, mi se reproșă că stau în birou... Oricum, eram la vițeii”. Aliniată ca la paradă, albe de spuma anotimpului pe care îl trăim, grajdurile acestea fac excelentă reclamă forței zootehniei noastre, atît prin curățenia „ca lacrima” și fără exagerare, cît, mai ales, prin mecanizarea sută la sută, inclusiv în scurgerea laptelui pe conductă pînă la cisternele grăbite să-l transporte și... să scoată untul din el.

Înainte de a strînge mîna directorului Ioan Țirlea, îi aflui cea mai tristă amintire: mai, 1970, inundațiile. „Aveam opt sute de hectare sub apă... Mi se rupea sufletul... Știți ce înseamnă opt sute de hectare?!... Alergam ca un bezmetic pe digul Mureșului, plîngînd, suduînd... Mîlul nemilos se cuibărise în legumele noastre abia sădite... Nu, nu pot uita nicicînd cît ne-am luptat împotriva apelor ce amenințau să acopere nu numai albia majoră, ci și satul, celelalte culturi... Zi și noapte, pecicanii, noi, toți, am ținut piept Mureșului furios, domolindu-l și obligîndu-l să rămînă dincolo de dig...” Și cea mai frumoasă amintire? — găsece firesc să-l întreb pe director. Mă surprinde: „Încă nu am timp de amintiri... Cealaltă nu e amintire... Poate va fi ziua în care Pecica va deveni oraș, poate a fost ziua în care un adolescent din Gorj a ieșit în lume să se lumineze și să poată mîncă fericit piine de Pecica”...

TAINILE PÎINI

În afara întreprinderii agricole de stat, pe cele 17 000 de hectare cu pămînt „arător” se întind averile a patru cooperative agricole de producție. Ca să se deosebească, ele au nume: „Avîntul” (președinte Anton Kômives), „Ogorul” (Iosif Bal) — ambele „Erou al Muncii Socialiste”, „Timpuri noi” (Cornel Bornemiza) și „Steagul roșu” (Edgard Csiky). Primul președinte are 43 de ani. A copilărit la sălaș, unde a păzit porcii și, desculț, a pășit pe miște ca să întindă legători pentru snopii de grîu și pentru batoza ce umbra la arii, ca să treiere cu locomobila ce purta curelele arzînd aproape toate paiele. Încă din vremea sălașului, Anton Kômives iubește ploile de mai, răpăind în acoperișuri și strivind bulgării de pămînt printre care, timid, se ivește frunza grîului și a porumbului.

A vrut să devină plugar cu carte, așa că a studiat Agronomia la Timișoara, în '59 întorcîndu-se ca inginer la G.A.C.-ul de atunci. Din 1964, deci de tînăr și coplesit, oamenii l-au ales în fruntea lor, fostul președinte încapățîndu-se să lucreze pămîntul tot ca în vremea sălașelor și a pilărilor. Cam de atunci s-au introdus în fondul principal de cuvinte — fie în românește, fie în ungurește — termeni desemnînd erbicidarea, densitatea, îmbunătățirile funciare, ameliorarea raselor sau scarificarea, fără să se uite că un mare secret al plugăritului dintotdeauna se cheamă încă tot gunoi de grajd! Ziua cea mai dragă președintelui rămîne 20 august 1974, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu i-a înminat înaltul titlu de „Erou al Muncii Socialiste”; ce altă bucurie mai mare ar fi putut să trăiască acest fiu de țărani decît aceea care, la două zile de la împlinirea vîrstei de 40 de ani, îi dădea sentimentul că eroismul său, confirmat de strălucitoarea distincție, îngloba și truda tuturor pecicanilor, inclusiv a aceluia care, la Sinjorzul de odinioară, își vindeau brațele de muncă pentru doi saci cu mălai pe moșia nu știu cîruu grafi sau boier, numit poate Toma, poate Maroszy, poate Istin, poate Coșeroi...

Iată cîteva cifre ale anului agricol 1977 la C.A.P. „Avîntul”: 7 225 kilograme grîu la hectar (cu o mie de tone livrate în plus!) — primii pe țară, locul al doilea fiind ocupat tot de pecicani, prin C.A.P. „Ogorul”, cu 7 124 kg, deci cu un sac mai pușin decît frunțașii, 7 020 kg la porumb (cu opt sute tone mai mult față de plan), 3 270 litri lapte și, mai ales, cu zece milioane beneficii. De notat: venitul mediu al fiecărui cooperativar a fost de 17 000 lei, cei mai harnici doborînd recordul de 30 000!

Fiind la Pecica, nu uităm celebra sa piine, pentru care, se spune, unii arădeni și-ar fi cumpărat abonamente de tren, făcînd, deci, naveta spre brutăriile de aci... Din 1959, Ilona și Mihai Kontzoș frămîntă piinea în cuptorul acestei cooperative agricole. Piine albă ca spuma, cu coaja rumenă, scîrțîind ca un car încărcat, piine dospită după apăsarea rotundă a pumnilor înceștați în aluatul din albia de lemn, piinea ieșită din împreunarea solemnă a făinii cu apa, cu sarea și cu drojdia și, mai ales, din „fîț”-ul acela magic, inefabil, rostii de femeie în zorii zilei, ca să stîrnească rodia. Acești doi pecari fac

III ȘI PÎINEA

...dacă arată astfel. Și arată astfel pentru că munca vrednicilor săi cetățeni e tot mai rodnică, în cimp și la sălașele sefare și emancipare a orașului agricol de mîne Pecica

...cîteva sute de pîini, pîini dolo-
e, de 3 și 5 kilograme, mari și ro-
de. De dimineața, de la patru, pînă
ra, la opt, cu mici întreruperi, fră-
tă întruna; doar duminica ies în
ună, bucuși, pe ulița mare, ca
vadă pe pecicanii îmbujorați și să-
oși, mulțumiți de trai, fălindu-se cu
nou costum de haine sau dornici să
o cafea neagră la restaurantul din
tru. Ei întreb pe soții Kontzoș care
secretul pîinii de Pecica, iar răspun-
e un zîmbet al femeii și o tăcere a
batului. Insist, nu ca să le divulg
ia, amintindu-le povestea, aflată de
a bomboanelor de Vinga; pre-
intele Kômives îmi șoptește: „Nici
nu știu... Cred că nici ei...”. „E ade-
at că nu e nici un secret?!” — in-
o, surprins. Bărbatul rupe un colț
tr-o pîine uriașă, mare cît o căl-
e, și mă îndeamnă să mănînc, ce-
lu-mi: „Ce gust are?” Strivesc
ja, mă inundă o căldură, apoi, glu-
id sau nu, răspund: „Are gust de
ne!” Da, așa este, pîinea are gust de
ne. Ieșim în ușa brutăriei, rugînd
dele să rămînă martori ai trecerii
le și cu aparatul de fotografiat peste
purile lor albe de făina măruntă și
seninătatea firii.

FORUL ...OGOARELE DE PORUMB

...vin la Pecica într-un februarie în-
ut sub norii grei aducători de nea.
ge lin, peste sat și cîmpie, peste
reș și pădure. Bucuros e griul, ador-
sub stratul pufos al zăpezii. «Era
pul să vină și neaua — socotește
stantin Damian, secretarul organi-
iei de partid de la C.A.P. „Ogorul”;
ma putem fi siguri că vom scoate
10 kg la griu de pe cele 500 de hec-
e. Cu porumbul, cu porumbul nu
a ne putem lăuda... Anul trecut a
t tare păcătos... Seceta a ars plante-
Ce să mai zic de incetineala cu
e a încolțit... Oamenii au fost nemul-
țiți și de organizarea muncii, de ca-
tea lucrărilor mecanizatorilor, de
rsul campaniilor. Adunarea generală
A.P.-ului nostru a ținut pînă noap-
tîrziu. Să fi auzit dumneavoastră
ica în acțiune, fără mînuși. Nu, nu
teți numele, că astea-s treburile
estre, numai să notați zisele unui bă-
i: „Păi cum, tovarăși, pămîntul nos-
-i de 15 mîini la hectar?! Asta-i
noziom, pămînt gras, clisă... Fi cam
inos, zău așa, mai ales că cei de la

„Avîntul” nu s-au plîns de secetă... Și
au scos peste 7000 de kile de cucuruz...”
„Planul de măsuri pe care l-am stabilit
— completează președintele C.A.P.
„Ogorul”, inginer Iosif Bal — pornește
de la direcțiile de muncă atît de clare
și precise stabilite de tovarășul Nicolae
Ceaușescu la recenta Consfătuire de
lucru consacrată problemelor agricul-
turii. În primul rînd, sîntem convinși
— așa cum sublinia secretarul general
al partidului nostru — că de produc-
țiile noastre vegetale și animale de aci,
noi, pecicanii de la „Ogorul”, răspun-
dem, de noi depînd”. Și — ne-au mai
spus cei doi pecicani — să veniți la noi
și la vară și la toamnă, ca să vedeți
roadele ogoarelor noastre; să vedeți
spicul greu de boabe și cucuruzul
cît cotul, să vedeți că ne-am ținut de
cuvînt.

ORASUL DE MÎINE

Pentru a străbate Pecica și cei 80 de
kilometri de străzi din forma sa trium-
ghiulară e nevoie, sigur, de trudă și de
multe zile. Deși am mai fost aici de
cîteva ori, n-am apucat să-i cunosc
toate ulițele, știutele sale uliți largi,
cînd drepte, cînd nu, cu case specifice
așezărilor de cîmpie, case arătoase, fu-
guiate, tencuite sau vărute în alb, cu
curți mari, din care, peste garduri, se
ridică compenele fîntînilor și ramurile
unui nuc sau ale unui dud bătrîn, um-
brar orătanilor în anotimpuri cu soare
arzător; din hornuri, în iarnă, ies dire-
groase de fum mirosind a vatră sau a
pîine; plictisiți, bătrînii s-au retras la
ferestre, numărînd în gînd zilele urite
de dorul laviței aducătoare de vești, iar
cei în puterea vîrstei se află la muncă,
în comună sau la Arad, 3000 fiind
navetiști, la Strungul, la Vagoane, la
UTA și oriunde altunde. Cîndva din
văiuguri, cu pleavă, sau din pămînt
bătut cu mailul și acoperite cu trestie
sau ciripuri mărunte, casele din Pecica
de astăzi se înșiruie cu totul altfel pe
cele patru străzi principale și multe
altele laterale — adevărat labirînt la
prima vedere, în care, totuși, nimeni nu
se pierde, mai ales că de la gară la orice
tren așteaptă autobuze, ca la oraș. Ră-
tăcesc, oarecum, pe centru, căutînd,
simbolic, urmele răsculaților de la 1635,
ecourile corului vocal al plugarilor, în
1980 — centenar, scena artiștilor ama-
tori care, tot în veacul trecut, jucau,
„la zi”, piese de Alecsandri sau de fon-
datorul „Familiei” citite și la Pecica —

Iosif Vulcan, mă întreb unde or fi dis-
părut cărțile din biblioteca Astei, care
a deținut, la raftul de onoare, opera de
căpătîi a Bălcescului, Români supt Mi-
hai Voievod Viteazul, în ediția Odo-
bescu, unde s-o fi pierdut pelicula pen-
tru care, la 1915, țăranul Dimitrie Ce-
nădean și-a vîndut pămîntul ca să
poată deschide, aici, fîntîul cinemato-
graf, la care se minunau plugarii și
plugărițele; caut casa lui Ștefan Pe-
trișor, care, la 1 Decembrie 1918, înălța,
la Alba-Iulia, tricolorul cu votul peci-
canilor pentru Unire; aflu cu bucurie
că acest Ștefan Petrișor era atunci so-
cialist, iar la 1921 avea să devină pri-
mul comunist din această localitate;
pot să meditez și la rodnicia muncii
culturale a societății Virtutea literară,
la rosturile societății sportive Virtutea,
ca să constat că aici, la Pecica, Festiva-
lul național „Cîntarea României” sau
marea competiție „Daciada” — cum
îmi argumentează Augustin Pop, secre-
tar adjunct cu probleme de propa-
gandă — se bucură de cea mai trainică
tradiție și de frumoase împliniri.

„Mă frămîntă încă povestea cu pîinea
și țuica” — insistă primarul Constantin
Pană, întîmpinîndu-mă în centru, acolo
unde se întretaie toate drumurile im-
portante și cam toate unitățile econo-
mice și instituțiile Pecicai. În primărie
— fost sediu al plasei și al raionului —
e frig, semn că rămîinerile acolo sînt
doar incidentale, iar „terenul” activiș-
tilor este altul — viața — și nu biroul.
Întreb de ce Pecicai i se alătura,
cîndva, și Rovine. „Am aflat și eu
destul de tîrziu; erau două localități
distincte, numite, una, Pecica, alta,
Rovine. Ele s-au apropiat atît de mult,
încît linia marcatoare trecea nu pe o
uliță ci prin case, prin grădini. Da, sa-
tele s-au unit, iar Pecica a învins, fiind
primul cuvînt din sintagmă”. A învins
o singură așezare, astăzi cu patru mii
de numere, cu patru mii de case.
Ca să se descurce, poștașii au im-
pus o despărțire convențională, Pe-
cica I și Pecica II, fiindcă, zic ei, nu e
ușor să cari în tolbă atîtea ziare și
scrisori. Speră poștașii, ca și ceilalți lo-
cuttori, că în curînd străzile vor căpăta
nume proprii, iar Pecica va fi marcată
pe hartă ca un oraș agroindustrial. De
ce și industrial?! — ne putem întreba
în această cetate a cerealelor și a cres-
cătorilor de vite. Argumentele nu lip-
sesc: o fabrică de nutrețuri combinate,
o secție de semiindustrializare a legu-
melor, la S.M.A.: un centru județean

PARTIDUL

Vine din istorie

Fără unelte săpam din noi și ne uscam
de-atîta arșiță prin gînd de noi
cor de umbre prin groapa comună
lunecam

cu istoria de mină —
noi eram noi și nu știam.

Înspre cer, mai adînc coborînd,
cu moartea-n rucsac
și rînduiala-n cătușe,
ne lega mai cu noi istoria la ușe
și inima era ciocan
și ochiul ferestrău pe subț pămînturi —
noi eram noi și-atunci știam.

Coborînd pe traversele lumii
doar noi căzuții luminam,
miini lunare peste groapa comună
din noi înspre noi dezlegau o fîntînă
și razele plecau din noi
și intram cu istoria de mină —

noi eram noi și-atunci știam.

Vine din deal de gînd

Pe-un deal de gînd, deal de durere
muncesc părinții, nu-și pun întrebări
cînd soarele răsare, cînd apune,
de ce în vale noaptea-i mai aproape
și orbul de ce-i orb și iar de ce —
întorc obrazul lutului de vată
și-și amintesc războaie și de-o fată —
ei vād din ele răsărînd avere;
le seamănă pămîntul și îi cere.

Din deal de gînd, deal de durere,
coboară părinții, nu pun întrebări;
ferestrele ce se deschid pe cale
sunt lacrimile neamului de munte,
coboară-adesea inimi jumătate
din dealul soră spre celălalt deal,
frate,

și cite alte neamuri îngropate —
cînd soarele răsare, cînd apune,
prin noi din noi pîn'la sfîrșit de lume.

Vine din fiecare

Dimineața mă întîlnesc cu Partidul
grăbiți spre adevărul zilei de lucru,
și el e ca noi și miner și poet,
ochii noștri se-aprind de albastru-n
binețe.

Dimineața mă întîlnesc cu Partidul
după-o noapte de muncă și gînd,
vorba lui aspră, vorba lui blindă
vorba mea aspră, vorba mea blindă;
el îmi cere glas flăcării-n ispravă,
eu citesc în palma zilei de lumină.

Dimineața mă întîlnesc cu Partidul
îmi întinde din neliniște o mină
omul cu-aceeași întrebare —
și eu sunt Partidul, îi spun, și-mi pare
inima mi-e mărturie plină...

ION IUGA ■

de reparare a combinelor C-12, salva-
nele cu comandă automată la I.A.S.,
tot aici ferma zootehnică etalon, secția
de mobilă a C.P.L. Arad, marcă ajunsă
în apartamentele multor țări ale lumii,
secția de împletituri din nuiele de
Ghedes, cu clienți în cinci țări euro-
pene, un sector de exploatare al întreprinderii forestiere Arad, o secție de
confecționat lăzi, un abator de păsări,
care, pînă în 1980, va fi extins printr-o
investiție colosală, de 62 milioane lei,
urmînd să producă o mie de tone de
carne și ficat de rață și gîscă, palmi-
pede, cum le zice, științific, inginerul
Gheorghe Moholea, șeful acestei uni-
tăți; în plus: prestările de servicii
cătore populație, cele 65 de unități ale
cooperăției de consum, plus policlinica,
dispensare, școli, grădinițe.

Salutînd adesea trecătorii, primarul
— un om înțelept, ambițios, care a
adus aci stilul de muncă al tineretii și
al exigenței — a socotit apoi că mi-a
vorbit destul, urmînd ca faptele să-i
concretizeze gîndurile de-acum. Într-un
colț de uliță, l-am rugat să rămînă o
clipă în cadrul unei fotografii. A refu-
zat categoric: „Doar cînd Pecica va
deveni oraș mă voi poza pe centru...”

TEODOR BULZA ■
Fotografiile autorului

LA 100 DE ANI DE LA BĂTĂLIA VIDINULUI

Proiect de statuie „Independența” ce se va ridica la Calafat, locul de unde artileria română a tras primele salve asupra cetății Vidinului încă la 26 aprilie/8 mai 1877. Sculptură de Pavel Bucur

Feciorelnicele ziduri...

O relievă deosebită a muzeului militar național: bucată masivă de lemn dur, cu încrustări metalice, dintr-o poartă de cetate, a Vidinului. Impresiona, m-a impresionat, încă de prin 1947-1948, cind am văzut-o pentru prima dată, și pentru că, în virtutea unor beneficii trăsături ale trecutului militar românesc, patrimoniul măturiiilor materiale ale confruntărilor armate avute de autohtonii plaiurilor carpato-danubiene nu prea cuprinde obiecte, trofee din afara spațiului național propriu. Și imediat gândul te duce la reperiile istorice înșușite din școala primară: Smîrdan și Vidin; fond apercceptiv vizual: tabloul lui Grigorescu. În treacăt fie spus, am mai arătat-o, ca logică formulă nu e prea corectă, căci Smîrdan nu este altceva decât o parte, un fragment al largii înfruntări din zona Vidinului, așa cum Grivița fusese parte din bătălia Plevnei.

Istoricii, memorialiștii au remarcat că soarta armelor a făcut ca efortul militar al României să se termine acolo unde începuse — de la Vidin se abătuseră asupra teritoriului român unele din primele atacuri de foc declanșate contra noastră de otomani și tot asupra cetății de vizavi de Calafat se efectuaseră în aprilie 1877 tragerile de artilerie ce au marcat intrarea efectivă în campanie a armatei române.

Început și sfârșit de război pe aceleași locuri, dar pentru noi asta n-a însemnat nimic batere pe loc. În a doua parte a lui noiembrie 1877, cind a demarat în fapt bătălia Vidinului, forțele noastre armate aveau în urmă acoperirea strategică a Dunării, o mare parte a bătăliei de la Plevna, Rahova.

Îmbogățit cu experiența Plevnei, comandamentul român a decis să nu asalteze precipitat importanta cetate a Vidinului, evitându-se pierderi neconforme cu doctrina noastră militară, ci inițial să o împresoare. Încercuirea a fost realizată pînă în ianuarie 1878 (după ambele stiluri). Spre deosebire de Plevna, Vidinul era o fortăreață permanentă în toată regula, cu ziduri compacte și „stratificate”. Dar, ca și la Plevna, la depărtare de 4-5 kilometri, salba de sate din jur fusese amenajată de otomani ca poziții înaintate: Tatar-gik, Rupcea, Rainovcea, Inova, Smîrdan. La 12/24 ianuarie atac concomitent pe tot arcul de încercuire, pentru eliminarea acestor avanposturi fortificate ale cetății de pe Dunăre. Cea mai susținută înfruntare, la Smîrdan. Lupte în localitate. Ceață și viforită de iarnă care complică străduințele, suferințele și sacrificiile atacatorilor — infanteriști de linie, dorobanți, călărași (de ce oare, pentru pitoresc, publicității reduc armata din 1877-1878 la dorobanți și roșiori, uitînd de „liniași” și călărași, de vînători, artileriști, geniști?). Românii cuceresc redutele otomane. Suc-

ces deplin românesc. Rămășițele bătute ale inamicului se retrag în Vidin. La distanțele de tragere de atunci artileria română, apropiată de orașul inamic, poate începe, cu 148 de guri de foc, o susținută — zile întregi — bombardare directă a fortăreței. Căderea era o chestiune de zile. La 22 I/3 II domnitorul Carol I ordonă însă grupării ce asedia Vidinul — Corpul de Vest comandat de generalul N. Haralambie — să înceteze ostilitățile: înaltul comandament rus, fără prezența aliaților români, sîrbi și muntenegreni, încheiase cu cel otoman armistițiul general. Comandantul suprem român, spre a nu se crea complicații suplimentare, dădea totuși curs injoncțiunii de întrerupere a luptelor. La 12/24 II trupele române intrau în cetatea Vidinului, predată de garnizoana otomană comandată de Mehmed Izzet pașa (general). Mai puțin pudic în materie de terminologie, ordinul de zi dat pe armată pentru marcarea terminării favorabile a ultimei bătălii făcea un rarcord istoric: „Vulturul românesc, care și-a desfășurat aripile la Grivița, își odihnește acum sboru pe feciorelnicele ziduri ale Vidinului”. Feciorelnice? Pentru că de la constituirea ca punct strategic otoman, patru secole cetatea nu fusese „luată”, cucerită de vreun atacator adversar Porții.

Strategie românească — efort militar distinct

Asimilată în conștiința colectivă a națiunii ca una din măturiiile elocvente ale vitejiei, talentelor militare, abnegației în luptă a românilor, asociată cu numele făptuitorilor ei de frunte — generali și colonei ca un Fălcoianu, Cerchez, G. Angheliescu, Cotruț, Leca ș.a. — al jertfiților întru patrie, înfruntarea din zona Vidinului este susceptibilă să pună în lumină, în plus, o paleță bogată de semnificații. Încercind a descifra măcar cîteva, un „flash-back”: Vidinul fusese întrevăzut ca zonă posibilă de operații încă de la începutul războiului independenței, în primăvara lui 1877. Chiar dorit. În ce sens? Implicată într-un război multistatal, România, conducerea ei politică și militară, ținea să dea și pe planul purtării operațiilor expresie țelurilor proprii, absolut corecte și justificate, urmărite în acest conflict armat, să nu dea loc la confundarea lor, să materializeze și în domeniul militar personalitatea națională proprie, independența deplină proaspăt afirmată. De aceea partea română a încercat în tratativele laborioase cu partenerul mai mare — imperiul țarist — să își adjucece la sud de Dunăre o arie separată de operații, care și-ar fi avut ca punct de pornire, dacă nu și terminus, tocmai Vidinul. Împrejurări cunoscute nu au permis imediat o soluționare în acest sens. Ieșind în afara teritoriului național, o parte importantă a armatei române a acționat într-un focar de bătălie — principal, desigur, în acel moment — combinat cu forțe rusești. Cind Plevna era pe sfîrșite, și mai ales după aceea, cind grosul armatelor ruse treceau Balcanii și irumpeau la sud de ei spre Constantinopol, conducerea statală și militară românească a obținut ca măcar la sfîrșitul conflictului forțele armate române să opereze distinct într-o arie distinctă.

De aici însă, implicații nu mai puțin semnificative.

Anume, practic, armata română devenea acum aripa dreaptă acoperitoare a ansamblului grupărilor ruse ce pătrundeau înspre sud și sud-est spre Bosfor și Marmara. Căpătăm și prin aceasta o poziție militară de anvergură, adică rol strategic.

Apoi noul focar de acțiune necesita o redistribuire geografică amplă a forțelor armate române. Și ea s-a făcut în noiembrie și decembrie 1877. Au fost deplasate la date diferite, pe trasee uneori diferite, din direcții diferite, grupări de forțe, mergînd pînă la divizii întregi, și concentrate în ceea ce a devenit semicercul de asediere a Vidinului. Unele aduse de la Plevna, altele din teritoriul propriu, trecute peste Dunăre, adevărate acțiuni amfibii, cum am zice azi. Impactul noii operații române rezultă și dintr-o situație socotită paradoxală de analiștii vremii (dacă războiul are paradoxuri): cu forțele adverse pătrunse în zonele vitale ale imperiului, Poarta își men-

ținea spre acest sfîrșit de război doi „umeri” tari departe în nord, pe Dunăre, blocînd practic fluviul: între Rusciuk și aval de Siliștra, la est, între Rahova și Vidin, la vest. În acest cadru forțele armate române au preluat dislocarea umărului vestic, spulberarea garnizoanelor otomane ce se mai ațineau pe fluviu între Rahova și Vidin. Dar asta însemna o distanță de circa 100 de kilometri. Pe parcursul marșurilor manevră implicate — înaintare în ofensivă i-am zice astăzi — românii au luat localități deținute anterior de diverse garnizoane otomane diverse ca țarie. Cele mai notabile — Lom-Palanka și Arcer-Palanka. Pe alocuri s-au dat și lupte. Distanța, complexitatea manevrelor confereau și ele dimensiuni strategice acestei faze a războiului României. S-au infirmat insinuările — interesate — că „tinăra” armată română (epitetul îl socot nejustificat) era capabilă doar de restrinse combinații tactice. Ba chiar și rînduirea celor trei mari unități care au asaltat orașul din teritoriul otoman a vădit o elegantă mișcare și deplasare de forțe: întâi a sosit la fața locului divizia 1; ea fusese alcătuită „din mers”, mai ales la început din unități și subunități trecute peste Dunăre din România; apoi a venit de la Plevna divizia 4 — preluînd fațada sudică a încercuirii Vidinului, ea a împins spre nord-vest divizia 1, angajată astfel pe porțiunea vestică a semicercului; cind a sosit, după un ocol independent de voința românilor, divizia 2, partea din ea care avea să acționeze spre Vidin „a sărit” peste celelalte două mari unități, asumîndu-și arcul nord-vestic al împresurării.

Dimensiunea danubiană a operației Vidin trebuie întregită prin precizarea că ea s-a dus „călare” pe fluviu, element inedit ce contribuia la amploarea ei strategică: în România, în zona Calafat, exista o divizie, prezentă la înfruntare în special prin artileria ei (obiectivi, analiștii istoriografici români consideră că posibilitățile forțelor aflate pe malul propriu al fluviului n-au fost suficient valorificate).

În sfîrșit, dacă, potrivit terminologiei militare, este corect ca operația să fie denumită a Vidinului, nu trebuie uitat că ea a mai cuprins concomitent înfruntarea de la Belogradcik, fortăreață aflată la 45 de kilometri sud de Vidin. Avînd o poziție aproape inaccesibilă — o confirmă și cei care o văd azi — Belogradcicul a fost blocat de un grup mai restrîns de trupe române (o brigadă din divizia 2), a căror misiune era doar de a împiedica garnizoana otomană de acolo să lovească din spate gruparea noastră asediatoare de la Vidin, sau, eventual, să scape cu fuga. Simultaneitatea acțiunii la această distanță adăuga certe note strategice peisajului militar. Cetatea Belogradcik avea să fie evacuată și predată trupelor române a doua zi după Vidin, la 13/25 februarie 1878.

Interesantă și inedită a fost soluționarea conducerii acestei complexe operații. Marele Cartier General român s-a divizat: domnitorul Carol, generalul Cernat, ajutorul său la comanda supremă, și un număr restrîns de ofițeri s-au deplasat în țară, de unde au controlat și impulsivat desfășurările prin mijloacele vremii, îndeosebi tele-

graful; la sud de Dunăre a rămas un fel de eșalon înaintat al Marelui Cartier General, majoritatea componenților, în frunte cu colonelul Fălcoianu, șeful Marelui Stat Major, care a supervizat nemijlocit ofensiva Corpului de Vest.

Așadar, cu prilejul Vidinului românii s-au pus în situația de a face strategie, și au făcut-o temeinic. De ce e bine să o știm, să ne-o amintim? Pentru că, în fond, a dispune integral de atribuțiile strategiei este o expresie, pe plan militar, a independenței și suveranității unei țări. Preocupare prezentă la noi înainte și după 1877-1878. Putem înțelege bine de ce șeful statului, comandantul suprem de azi, tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu omite să precizeze dimensiunile multiple ale independenței, atunci cind arată că ea este „politică, economică, militară”.

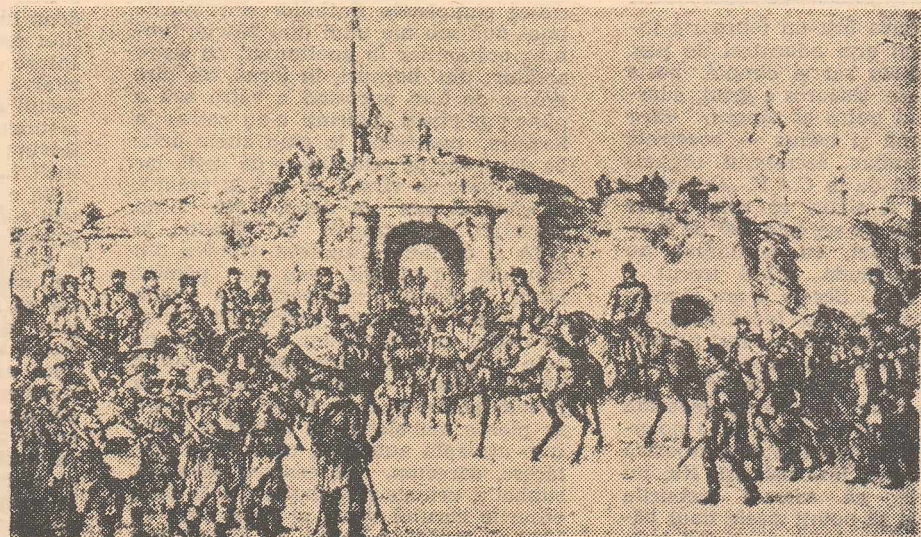
Cu fața spre viitor

Înfruntarea de la Vidin a mai cuprins niște episoade care nu-și epuizau semnificația în sfera militară; între acestea, unul semnificativ vizînd relațiile cu acei ce ne erau încă inamici: colonelul Fălcoianu pătrunde, ca parlamentar, la comandantul superior otoman al Vidinului, ca să-l decidă, pentru motive umanitare, să capituleze. În curte, ostașii români din garda însoțitoare au încins o horă cu cei otomani. Oare de ce? Pentru că, în condițiile date, colectivitatea românească recusesse nevoită la un război pe care nu-l dorise — conducerea otomană decrepita n-a înțeles sensul propunerilor românești de la sfîrșitul lui 1876 și începutul lui 1877 ca Poarta să recunoască integral independența României, ceea ce ar fi schimbat toate datele desfășurării din Balcani. O spune, în termeni parcă moderni, un martor al războiului de acum un secol, T. Văcărescu, în remarcabila sa relatare din 1887: „Dînsa (națiunea română — E. B.) a știut a distinge, de la început, între poporul turcesc și guvernul său, atribuind numai acestui din urmă răspunderea purtării sale nedrepte și nedibace. Către Turci, în genere, Români nu mai nutreau acum uri neîmpăcate, dorințe însetate de resburare, căci ei simțeau că conflictul de față între dînșii avea un caracter mai mult politic de cît național”.

De aceea chiar în cursul bătăliei Vidinului, Kogălniceanu, pe diverse căi, face un demers la Poartă, pentru ca acolo să se recunoască spontan, măcar în ultimul moment, independența României, astfel încît aceasta să nu pară impusă Constantinopolului și obținută de România doar prin voința marilor puteri. Bărbatul politic român, intuind că rangul de mare putere al foștilor suzerani mai era doar o ficțiune, propunea în fond o solidaritate ca între popoare mici-mijlocii, supuse la amenințări convergente, precizînd „cea mai cordială înțelegere” și „între cele două state, printr-o fericită transformare, legături mult mai puternice decît cele din trecut”.

Gîndirea statală românească vedea cu cincizeci de ani înainte...

EUGEN BANTEA ■

Intrarea trupelor române în Vidin (desen contemporan din colecția de stampe a Academiei Române)

Dialog

Așa cum cititorii și colaboratorii noștri au remarcat, în ultimele trei numere ale revistei, care au precedat și au urmat marii sărbători a împlinirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a 60 de ani de viață și a peste 45 de ani de activitate revoluționară, în paginile noastre au apărut numeroase omagii lirice datorate poezilor care semnează curent la rubrica „Dintre sute de catarge”. Ele reprezintă, evident, numai o seamă dintre cele mai frumoase versuri consacrate acestei sărbători. Redacția noastră ține să sublinieze încă o dată, în totalitatea ei, impresionanta manifestare a dragostei și recunoștinței față de marele fiu și conducător al partidului și poporului nostru care și-a găsit expresia în aceste versuri sosite din toate colțurile patriei și semnate de reprezentanții celor mai diverse categorii de oameni ai muncii, membri ai cercurilor și cenaclurilor literare sau cetățeni care au luat pentru întâia oară condeiul în mână pentru a logodi în strofe sentimentele lor cele mai alese.

T. C.: Noua dumneavoastră tentativă de a asimila o formulă poetică atât de pretențioasă eșuează deocamdată, chiar dacă ne trimiteți „sonete diferite atât ca formă cât și din punct de vedere al conținutului”. Forma lor e atât de diferită mai ales pentru faptul că meșteșugul dv. e încă precar și ca atare inconsecvențele în a păstra un tipar sau altul de sonet (ca ritm, rimă, măsură) sînt destul de frecvente. Cît privește conținutul — și tocmai aici mi se pare că greșiți, în principal, accepțiunea pe care i-o dați dv. acestei specii lirice fiind cel puțin nebulosă — lucrurile se prezintă de data aceasta cu totul neconcludent. În unicul sonet scris de Coșbuc — fapt surprinzător pentru un maestru atât de desăvîrșit al celor mai diverse forme — cel de al doilea catren începe, în consens cu tonalitatea generală prin două versuri pline de luare aminte: „Deci vreau cu orice preț să fiu poet, / N-am fond precum vedeți și versuri slabe...”. Parcă, dacă ați recita sonetele trimise ați remarca înainte de toate tocmai acest curus al lor, chiar dacă ici-colo poate fi detectată, cu mare bunăvoință, câte o vibrație a unui gînd. Apoi, dacă tot considerați că poezia frebuie „atacată cu metodele științei” permiteți-ne o mică analogie cu matematica. Veritabilul sonet, ca substanță lirică, înainte de toate, e un fel de binom al lui Newton. Altfel, sonetul e o formulă foarte facilă: dovada cea mai bună e că nu puțini sîntem cei care abuzăm de cele 14 stihuri fixe ale sale.

Ioan Gliga: Într-adevăr, încercările dv. nu spun prea mult. Reveniți, cînd veți considera că spuneți ceva cît de cît personal, fie și puțin.

Copil: Textul de „Cîntec șoimăresc” nu e prea în ton cu intențiile dv. ideile-educative prin însuși titlul său, ca să nu mai cităm unele versuri cu totul nefelicite ca metaforă.

Gh. M. Mihai: Mărturie versificate corect ale unor gînduri care ne animă pe fiecare. Nici o notă de originalitate, astfel încît nu aveți de ce regreta ezitarea de a nu vă fi manifestat public într-o vreme de care ne desparte un număr cam mare de ani, răstimp în

care arta dv. poetică nu pare să fi făcut ceva progrese.

Anca Iordăchescu: „Permisul de liberă trecere” la care aspirați oricum nu vi-l putem refuza, date fiind cîteva elanuri lirice din „Înstrăinare” și „Scrisoare celui rătăcit” precum și unor gînduri mature formulate în scrisoarea de prezentare. Poate că o consonanță mai pregnantă între reflecțiile din scrisoare și temele abordate în versuri poate fi de bun augur pentru a trece la treapta a doua nu numai a liceului.

VI. CO.: Relevante indeosebi prima și ultima parte ale schiței prin observația psihologică pătrunzătoare, autenticitatea dialogului, ca și considerațiile formulate de personaje. Cele două părți intermediare par o legendă de prisos a fotografiei, cu toate că dv. în mod justificat ați simțit nevoia unei argumentații a reacțiilor țăranelor în fața celor două ipostaze fotografice. Legătura e insuficient de organică. Oricum, ceea ce aduce o notă personală în această scurtă proză, raportînd-o cu precădere la literatura muntenească pe teme țărănești, sînt tocmai acele părți remarcate de noi. Spre edificare, poate ne trimiteți și alte proze inclusiv aceasta revăzută (dacă sînteți de acord cu sugestia noastră), asupra cărora am intenționa să solicităm și opinia unui confrate prozator de meserie, cum am mai făcut-o și în alte cazuri cînd scrierile în proză primite ni s-au părut promițătoare. Cît privește „ascunderea” dv. undeva la țară, se pare că nu e decît un mod de a vă descoperi ca literat.

Ovidiu Măgură: Mai reușită „Credință statornică pe ape”, cu toate că și aici se face simțit insuficientul travaliu artistic, scrisul neîngrijit pe care spuneți că vi-l impută unele redacții (prin scris noi înțelegem expresia nu grafia, „limba ce se îndoia după gînd”, cum se spune în popor). O cenzurare mai severă, un discernămint sporit în limpezirea ideii poetice, în „rotunjirea” ei sînt în mod imperios necesare. Altfel, poezia, cită se întrevește, se găsește într-o stare destul de informă. Fie și o „flotație” pentru alegerea minereului prețios și îmbogățirea lui ar fi de recomandat pînă cînd veți reuși să dați „sarjele de metal” sută-n sută.

CORNELIU BABA: Tudor Arghezi (desen)

Daniela Chiran: Universul în care aflați răspuns la întrebarea adresată semenilor din jur e destul de vetust din punct de vedere poetic. Reveniți cu scrieri mai adecvate vîrstei și trăirilor dumneavoastră.

Ion Petre Neaga: Sînteți pe un drum ascendent, fără ca distanța parcursă să permită o nouă evaluare, să fie o etapă.

Prof. Gruița Novac: Din păcate mesajului dumneavoastră i-a venit cam tîrziu rîndul la lectură astfel că minunata dumneavoastră inițiativă de a face o incursiune cu muncitorii-elevi în spațiul spiritual cel mai distins al Capitalei n-am putut-o consemna la timp asupra unui domeniu al învățămîntului nostru prea puțin abordat în coloanele presei. Vom fi bucuroși ca un redactor al nostru să vă întîlnească așadar chiar acasă la dumneavoastră, într-un viitor nu prea îndepărtat. Felicitări pentru ideea de a organiza asemenea excursii memorabile și mult succes dumneavoastră, celorlalți colegi de catedră și elevilor în nobilele strădăni pe care le depuneți.

A. Valeriu: Avem pretenții mai mari față de dumneavoastră. Nimic nou față de ultima apariție. Cît privește manuscrisul pe care doriți să nu-l mai luăm în discuție, nu putem decît să dăm curs voinței dumneavoastră.

I.I.P.: Chestiunile strict sentimentale nu fac obiectul dialogului nostru. Așa că e de prisos să dăm erate, erotice.

C. Dominic: Notații lipsite de vlagă, livrești, suferind de ceea ce odată G. Călinescu numea „avitaminoză”.

Știen Wexler: Caricatura ca și catrenele ne măgulesc, mai ales prin umorul lor.

Cătălin Rădulescu: Deși, poate și datorită temei, parcă se fac auzite u-

nele rezonanțe din poezia rusească a iernii, Pușkin mai ales, pastelul are deopotrivă culoare și muzicalitate, strofa ultimă distingîndu-se cu precădere. Nu fiți zgîrcit și mai trimiteți-ne.

Todor Gheorghe: Singură „Uneori, timpul” se detașează de locurile comune.

Ioan Elena: Încercări neconcludente, oscilînd între o povestioară sfătoasă și șablonardă și o confesiune de un patetism siropos.

Dan Teodorescu: Versurile rămîn niște compuneri cumiști, fără vibrație și culoare. Poate încercați să ne scrieți ceva despre tovarășii dumneavoastră de muncă, despre preocupările la ordinea zilei. E vorba, desigur, de un reportaj sau de niște portrete.

Ion Burnar: Ceea ce vă împiedică să progresați mai rapid este încă discernămintul artistic prea puțin cultivat, incapacitatea de a evita dacă nu totdeauna ideea poetică devenită loc comun („Scrisoare istoriei”, „Hronic”) în orice caz versul plat urmînd unuia valoros. Poate de aceea ne-am și oprit numai la poezia „Peisaj”, aceasta pîrîndu-ni-se mai puțin în suferință.

MAI TRIMITETI: George Vaiman, Slatina; Diana Olah, Brașov; Nelu Aragon, Slatina; Agop Edmond, Brașov; Elena Florian, Maramureș; Subășeanu Dan Nicolae, Piatra Neamț; Marius Joldos, Cluj-Napoca; Daniela Zamfirescu, București; Tudor Voinea, Tg. Jiu.

DEOCAMDATĂ, NU: E. Sibiceanu, Buzău; Ion Hârbu, Constanța; Ovidiu Tomulețiu, Sibiu; Gal Ion, București; Dan Priscornic, Iași; Antoneta Mindruțoiu, Craiova; A.G.F.N. Bulgăraș, București; T. P. Eleneanu, Bacău; Leonid Ovidiu Bălășoiu, Craiova; Dan Robescu, Drobeta-Turnu Severin; Doru Georgevici, Reșița; Nițu Mioara, Turnu Măgurele; Nelu Ivanov, Sibiu; E. Coșuleanu, București; Gina Popescu, Suceava; Gh. Aranghelovici, Băilești.

NICULAE STOIAN

Peisaj

S-aprinde Maramureșul ca iasca
Și scapără cuvintele-n amnare
Se încirigă zilele în bărbii
Cum literele vechi pe calendare.
Trec carele cu gînduri încărcate
Pilde pe osii morile înșiră,
Încep grăunțele poveștea vorbii
Sub rișnițele unse cu lumiră.
Și arde Maramureșul în munți
Rășina lui se-mprăștie pe drumuri
S-aude liniștea cum fulgeră în coase
Și cerul doarme dus prin țintirumuri.
Cum rîu-n cîinepă ascuns
Urcă satul pe fuse de memorie
Și merele, clopote de aur
Bat clipa lor aleasă de istorie.

ION BURNAR

„Luna cărții la sate” pe un itinerar ilfovean

Cea de a VIII-a ediție a lunii cărții la sate s-a deschis în pragul lui februarie, în cadrul etapei de masă a celei de a 2-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României”, sub semnul omagierii împlinirii a 2050 de ani de la formarea primului stat dac centralizat și independent, al sărbătoririi a 130 de ani de la revoluția burghezo-democratică de la 1848 și a 60 de ani de la încheierea procesului de formare a statului național unitar.

Expoziții de carte inspirată din trecutul de luptă al poporului nostru și din realitățile României contemporane, spectacole literar-muzicale, recitaluri de poezie au marcat la aceeași dată evenimentul.

Dintre numeroasele itinerare ale manifestărilor programate în această perioadă, la propunerea activiștilor culturali din județul Ilfov, am făcut cîteva popasuri la Curcani, Spantov, Chiselet, Mănăstirea.

Duminică, 29 ianuarie, dimineața, în fața a numeroși locuitori ai comunei Curcani, adunați la școală, a avut loc lansarea volumului „Epopoea independentei României” de Gh. Stoean și Ion Gh. Pană. Spectacolul literar-muzical „Urmăși ai braviilor eroi”, susținut de formațiile participante la Festivalul național „Cîntarea României”, ne-a convins că la Curcani se desfășoară o activitate culturală intensă. Biblioteca din comună numără vreo 6300 de volume iar profesora de biologie, Dincă Ștefania, bibliotecară abia de 4 luni, a reglementat programul bibliotecii, s-a zbatut pentru noutăți editoriale. Cooperatorii Gh. Iancu și Cristea Stancu, obișnuiții casei, citesc cărți dedicate Independenței, legendele lui Bolintineanu îl atrag și acum pe muncitorul Chiran Apetrei. Curcanii au fost vizitați de două ori pînă acum de istoricul și literatul Dumitru Almaș, brigăzile științifice județene stîrnesc un real interes. La biblioteca școlii, inimoasa profesoară Gabriela Voicu, „stăpîna” a 5800 de volume, inițiatore a numeroase expoziții tematice, urmînd comemorările și evenimentele de seamă pe plan național, conduce și cercul literar al școlii. Firește că

printre cititorii pasionați se numără tinerii membri ai cenaclului, Florian Stănilă, Cornel Preda, Aurelia Vlad. În vacanță vin și elevii de liceu — peste 60 — „doar le-am fost profesoară!” spune Gabriela Voicu. „Avem totuși a ne plînge. La bibliotecă ni se repartizează cărți asupra cărora nu sîntem consultați. Vin multe cărți care nu se vînd în librării, încărcăm inventarul degeaba. La bibliotecă avem un singur exemplar Sadoveanu. Și doar îl studiază elevii la clasă! „Vlaicu Vodă” l-am cumpărat singură”.

Comuna Spantov, unde acționează o formație artistică de dansuri (16 perechi) care a ajuns pînă la faza republicană în ediția I a Cîntării României, o bună formație de teatru, un taraf bărbătesc și grupul vocal de fete, are o bibliotecă de 11340 volume. E drept că aici nu au fost scriitori, dar bibliotecara Frusina Ipingea (educatoare) organizează seri de poezie și seri de basm, cercuri de citit, recenzări de cărți, discuții pe marginea unor scrieri cu caracter politic, cu o mai mare periodicitate iarna. Un program de asemenea acțiuni era definitivat la ora raidului nostru pentru toată luna februarie. Privim biblioteca — 18 corpuri, zeci de rafturi, mese pentru cititori. Discut cu secretarul adjunct cu problemele de propagandă al comitetului comunal de partid, Constantin Cichanovski. Viața comunei este viața sa. Este mulțumit că oamenii știu ce-i munca, știu ce-i cartea. Mariana Ruse, economistă la C.A.P., Constantin Șerban sau Aurel Toderas, cooperatori, au fișele pline cu titluri de cărți. Facem cu toții o vizită artistului popular Chimon Mailad. „Care este ultima carte pe care ați citit-o?” „Ultima carte? Poate ultimele. Mi-a plăcut mult „Scrinul negru” — e o viață întreagă acolo — apoi „Enigma Otiliei” și „Morometii”. „Delirul” lui Marin Preda am vrut s-o citesc, dar era împrumutată. Să știți că l-am cunoscut personal pe Sadoveanu (mi-a vizitat casa), iar Cella și Henrietta Delavrancea au fost pe aici de multe ori. Istoricul Constantin C. Giurescu mi-a scris în această oadaie un autograf lung pe cartea sa „Amintiri”. Oamenii, la sat, sînt aplecați asupra istoriei. Citesc. O trăiesc”.

În comuna Chiselet, bibliotecara Dumitru Marinca se îngrijește de cărți și de oameni de vreo 17 ani. Numai la centru, la cămin, sînt 9000 de volume iar la școala nr. 1 peste 2000. La sfîrșitul anului trecut

am înregistrat 745 de cititori. Descoperim o bună inițiativă — existența unui punct în care se împart cărți la locul de muncă al mecanizatorilor. Deși în vîrstă, cooperatorul M. Gh. Nicolae este un pasionat cititor de literatură politică. În cadrul învățămîntului de partid, întrebările sale cer răspunsuri bine pregătite. Îndrăgostiți de carte sînt mulți din Chiselet — Dumitra Vlășceanu, Florea Neagu, maestrul Marin Raiu care sprijină acțiunea cu cartea la S.M.A., mecanicul Tudor M. Tudor. Dar nici la bibliotecă din Chiselet nu se găsește Sadoveanu. Și oamenii cer. Planul de muncă al bibliotecii este grăitor pentru activitatea serioasă ce se depune aici.

Comuna Mănăstirea, satul lui Sahia, cum îl știm noi, ne oferă revelația unei biblioteci model. Privim standurile cu ultimele noutăți editoriale — cărți din Editura politică, Univers, Eminescu, Albatros. Îl găsim aici și pe Sadoveanu. Bibliotecara Maria Dumitriu, învățătoare, stăpînește biblioteca precum claviatura unei orgi. Numărul cititorilor permanenți pe 1977: 1216. „Anul trecut ne-am bucurat de prezența unor scriitori precum George Macovescu, Eugen Jebeleanu, Gheorghe Tomozei, Ion Socol care au lăsat celor prezenți la manifestarea găzduită de căminul cultural amintiri de neuitat. Anul acesta am debutat cu numeroase acțiuni — „Schiță biografică — Nicolae Ceaușescu”, „24 ianuarie în literatură”, recitalul de versuri „Laudă patriei”. Tot în cadrul bibliotecii, profesoara de limba română Elena Negoită conduce cenaclul literar „Al. Sahia”. Avem aici un vopsitor de la I.A.S., Mihai Cenușă. Este un renumit cititor de beletristică. Și-a format cultura ca autodidact, prin studiu, ca și meseria”. Sînt semne ale interesului crescînd pe care îl manifestă oamenii satelor noastre pentru cultură, semnele unei perpetue înnoiri în planul conștiinței omului nou, dornic să citească nu numai cărți ci să ridice și probleme cărților viitoare. În sala căminului cultural a început spectacolul. Sus, în bibliotecă, lumină mare, lume multă. Ne întorcem și străbătem satele peste care s-a lăsat întunericul, sate în care oamenii pe care i-am cunoscut citeșc din cartea timpului lor.

C. ADOLF

INTRE CLASIC ȘI BAROC

Muntele

Cézanne singurează în singurătate și totuși nimic din acest singe nu se prelinge în culorile sale. Marea la Estaque e limpede, fără nici o umbră, și iată că acest solitar sfîșiat de contradicții, știind de obicei departe de zgomotele Parisului și, uneori, gata să-și piardă curajul și încrederea în el, reușește să pară cel mai echilibrat dintre pictori. El pictează muntele Sainte-Victoire cu sentimentul că înalță catedrale. Și nimic din tristețea sau din indoielile constructorului nu răzbate în opera sa. Edificiul se înalță sever și calm. Cézanne (știm asta) se îndoiește uneori de arta lui, dar niciodată în public, niciodată atunci cînd se află cu penelul în mînă. Suferă, dar niciodată atunci cînd amestecă pe paletă culorile. Acolo, în fața șevaletului este numai Cézanne constructorul. Cézanne echilibratul. Cézanne orgoliosul, care în singurătatea din Aix așează culorile pe pinză ca un zidar cărămizile și ridică nu pentru Dumnezeu catedrale ci pentru idealurile artei sale. Cézanne care e obsedat de muntele Sainte-Victoire și-l pictează mereu; fie în planuri apropiate, fie în fundaluri; cînd arid, cînd imblinzit de vegetație, cînd posomorît, cînd înșorit... și de fiecare dată conul stîncos, profilat pe cerul sudului, triumfă asupra dilemelor și a clipei... Poate, fără să mărturisească asta, Cézanne și-a ridicat, pictînd muntele Sainte-Victoire, propria sa piramidă... Cum să nu mă turbure lecția acestui artist? Cum să nu văd în arta lui o victorie nu numai a talentului său ci, poate, în primul rînd a orgoliului său? Vreau să spun a credinței sale. Și cum să nu văd în obsesia muntelui Sainte-Victoire, lanca Atenei ridicată în aer? Oare nu asta însecmă înțelepciune? Să căutăm în singurătate numai tăria de a o contesta sau într-o indoială numai puterea de a iubi. Să găsim într-un deșert indemnul de a ridica piramide. Și să descoperim în orgoliu o hotărîre. N-am ce face cu surisul lui Erasm, care se ferește prudent și de amenințări și de adevăr. În schimb, înțeleptul Cézanne, atît de frămîntat în singurătatea sa și atît de convins în pictura sa, ne reamintește că arta adevărată n-a renunțat niciodată să fie judecată după încrederea, nu după indoielile ei; și că dacă pe oameni nu-i caracterizează totdeauna ceea ce găsesc, îi caracterizează totdeauna ceea ce caută.

Aici unde mă așteptam cel mai puțin să-l întîlnesc pe Don Quijote în ceea ce are sublim acest încăpăținat, iată-i fantoma dînd tircoale unui munte care seamănă sau chiar este o piramidă prin semnificație. Și din nou aud ironiile celor care preferă iluziei blazarea. Și din nou simt nevoia să spun că există iluzii care nu s-au opus niciodată certitudinilor și adevărului, ci numai scepticismului și morții. Să-mi imaginez o lume în care toate iluziile au fost abolite prin dispreț?... Don Quijote vede brusc normal. Pe obrazul său se întipărește mai întîi uimirea. Cum a putut să creadă că banala moară de vînt din fața sa este un uriaș cu care trebuia să se lupte? Se jenează să se întoarcă spre Sancho Panza, de teamă să nu vadă în ochii scutierului său lucind ironia. Cum a putut să se avînte de atîtea ori într-o luptă ridicolă, în care nu avea de învins decît fantome și de cucerit decît batjocura celorlalți? Și ce sînt aceste arme stupide pe care le ține în mîini? Și ce este acest cal demn de milă pe care a încălecat? Strivit de rușine, Don Quijote se pregătește să coboare... Apoi? Ce va face apoi? Se va despărți, firește, de Sancho Panza, acest scutier caraghios și fidel și va încerca să uite totul... (Coborînd însă în praf drumului, Don Quijote zărește în apropiere un cimitir. Mai există deci o covalcadă care nu va fi niciodată fără sens, în ciuda faptului că a fost totdeauna înfrîntă. Se va avînta asupra morții s-o răpună. Și iată că Don Quijote crede din nou în sine. Mîngîie capul Rosinantei și se pregătește să încalce iarăși, în vreme ce Sancho Panza răsufală ușurat)... Sau să-l oprim pe Geuguin din călătoria sa spre Tahiti. Să-l întoarcem din drum și să scoatem din muzee toate pinzele pictate de el la tropice. Cu ce vom umple aceste goluri? Să-i zmulgem lui Proust tocul cu care scrie „În căutarea timpului pierdut”, să dărîmăm edificiul imens al amintirii construit de el din parfumul unei flori. Să-l obligăm să uite. Să dărîmăm piramidele și să lăsăm deșertul singur. Dacă va fi nevoie, s-o ucidem și pe Fata Morgana. Să-l scoatem pe Marc Aureliu din cortul unde noaptea își notează reflecțiile și să-l trimitem printre ceilalți împărați romani. Să-l împiedicăm pe Van Gogh să mai creadă că după moarte va ajunge într-o stea și să mai picteze chiparoși cu o stea în vîrf. Să-l oprim pe Socrate în clipa cînd vrea să soarbă otrava pentru a-i șopti să nu-și facă nici o iluzie în legătură cu nemurirea... Să ne imaginăm toate acestea și vom descoperi că lumea e mai săracă fără cei încăpăținți... În fond, ce vreau să susțin prin aceste exemple? Știu și eu că nici o piramidă n-a salvat pînă acum vreun om de la moarte. Dar la fel de bine știu că dreptatea nu aparține scepticilor, ci celor care cred într-o idee. Și îi poate învinui cineva pe corăbieri că urmăresc steaua polară fără s-o atingă niciodată? Dacă nu le dă un port, ea le dă o direcție. Nu pretind că Don Quijote vede lumea corect. Pretind însă că nu minte și nici nu se joacă; ajuns în deșert, și-ar aminti că piramidele le-a ridicat el; ajuns la Aix, ar privi îndelung muntele Sainte-Victoire... acest munte care, iată, m-a făcut să uit de pictură și să-mi readuc aminte că întîiul meu profesor de morală au fost munții.

În ultimele peisaje ale lui Cézanne, muntele se îndepărtează, umbra se luminează pe măsură ce urcă și, sus, unde muntele atinge cerul și moartea, lumina sudului arde bîntuită, poate, de amintiri și șoptindu-și, cum s-a spus, ruga de seară... Și aproape mă tem că muntele Sainte-Victoire m-ar decepționa după ce m-am obișnuit să-l văd prin ochii lui Cézanne.

OCTAVIAN PALER ■

Retrospectiva Corneliu Baba

Vernisajul retrospectivului Corneliu Baba — un moment emoționant în istoria artei românești de azi. În imagine, Corneliu Baba și acad. Ion Jalea

„Nu m-am schimbat în pictură — spune Corneliu Baba în însemnările printre desenele ce deschid catalogul retrospectivului de la Dalles — fiindcă am socotit întotdeauna că mai este încă mult de făcut cu mijloacele ce le am“.

Cuvintele meșterului, cumpănite de un om care a ținut dintotdeauna un mare respect pentru tot ce-i scris și semn cu înțele, mărturisesc acum ideea polemică pe care opera a avut-o chiar de la începuturi. Realismul lui Corneliu Baba, mult numit dar prea arareori cu nuanță, duce de cineva decenii o luptă îndrîjită cu timpul, cu atîtea arte poetice aduse de timp și de timp luate, cu suma prejudecăților pe care însuși conceptul realismului a putut s-o hrănească. Pictura lui Corneliu Baba, foarte sigură în matca ei încă la vremea debutului, hotărîtă în mijloace și stăruind la același țel cu devoțiunea luminată pe care numai filosofia știe s-o alegă, a voit nu primatul obiectivității față de subiectivitate în actul cunoașterii creatoare, ci un fapt mai simplu, pe cît de omnesc, pe atît de trudnic: apăsătoarea fericire a realului. „Lumea din preajmă, lumea în totalitatea ei — spune într-un aforism Blaga — e ca o veste cu totul improbabilă, care totuși se confirmă“. Corneliu Baba nu întîmplător este un portretist. De-a lungul vremurilor portretul — al omului, al lucrurilor sfințite de mîna lui — a fost bucuria artistului realist. Trebuia să vină însă veacul douăzeci cu puzderia indoielilor lui ca opera celor mai dotați meșteri pictori realisti să pună atîta patos în demonstrație, să fie în întregul ei prilej polemic, să fie adesea vehement negată, dar negată ca întreg, ca mod artistic numai, pentru că desenul acestor realisti, mijloacele tradiționale ale lucrului la șevalet sînt în secret ori pe față studiate, încercate, temute și cu teamă iubite. Există o seamă de performanțe în arta picturii și dacă esteticienii își pot îngădui să minimalizeze însemnătatea onora din ele, pictorii vor visa veșnic la o anume măiestrie. La măiestria unei picturi ca aceea a lui Corneliu Baba, de exemplu, la măiestria desenului său, în stare să arate viață și pasiune existențială în cîteva umbre de creion abia. Desenul lui Corneliu Baba este tot mai „marea veste“, o „veste cu totul improbabilă,

care totuși se confirmă“. Vorbim de portretistica pictorului și, cu aceasta, de desen întrucît el zice mai bine de chinul artistului întru fărîmă de sublim.

Tudor Vianu a scris cîndva că meșterul e un „pictor al omului“. Corneliu Baba este un pictor al omului dintîi — țărănul român. Un tablou din 1958 (Țărani) ne obligă să cugetăm adînc și să pricepem de ce avînd atîta dragoste epopeică pentru slăvitul slujitor al pămîntului, lucrul lui Baba nu putea să fie decît în acest chip realist. Mai înțelegem că portretul țărânimii e portretul unei veșnicii. Aici nu încapă nici o tușă amabilă, pusă ca să facă suportabil adevărul, aici nu știința culorii ne pasionează. Dacă destule opere contemporane ne îndeamnă să conversăm despre rostul narativ al imaginii, despre specificul și nespecificul unei suprafețe acoperite cu pictură, înaintea narațiunilor cu țărani construite de Corneliu Baba tac și cei mai gureși făcători de teorie. Felul artei lui Baba poate fi imitat, felul meșterugului său poate fi pus în relație cu unul sau altul din meșterugurile celor vechi, al artiștilor care au gîndit pictura ca un fruct al greii înfruntări dintre lumină și întuneric, exercițiul zilnic al mîinii și al paletii ne arată clar ce pildă de pictură, de problematică a imaginii îl urmărește, de ce esențe cată el a se depărta apropiindu-și-le. Înaintea unui tablou ca acela cu Țărani din 1958 totul e sămîntă de uimire, de partizanat, de măruntă sau mare dialectică, dar totul se vedește a fi mereu altfel, un lucru improbabil care totuși se confirmă. Adevărul lui e atît de puternic, de neașteptat, de masiv că o clipă lungă, foarte lungă și care e semnul întîlnirii cu opera extraordinară, toate facultățile noastre par a fi blocate. Ochiul primește imaginea, suflul ei energic lucrează, te îmbogațește cu o tăcere de-a cărei măreție n-aveai cunoștință. În general pictura lui Corneliu Baba dă gustul ceremoniei. „Tabloul — scrie artistul în 1970, după ce va fi gîndit mult asupra momentului cînd un om întîlnește o astfel de pictură — te invită să păstrezi în fața lui, cel puțin un timp, tăcere, să te apropii decent și să aștepți. Sensul imaginii, citeodată tînuț și neînțeles, se lasă descoperit greu, încetul cu încetul. Retina înregistrează, spiritul comentează viciat de atîtea prejudecăți. Ca să înțelegi ce se află săvîrșit în fața ta, ai nevoie să privești îndelung, să fii pregătit să înțelegi și nicicum să înfrunți ostil, înăcrit de ceea ce știi de-acasă... Vei afla poate că tulburarea ce ți-au strecurat-o aceste imagini poate fi totuși o victorie...“

Expoziția de la Sala Dalles adună „100 de picturi și 100 de desene“ din toți anii creației. Un Peisaj (Lunca) e din 1931, adică din vremea cînd absolvea facultatea de litere și la puțin timp după ce intrerupea — corigent la pictură — studiile la Academia de arte frumoase din Iași. Vedem, mai departe, marile pinze din seria închinată țărânului, vieții și osteneții lui de-o viață, mulțimea de portrete — concetățeni, cum le va zice mai tîrziu, cu dragoste și, deopotrivă, cu o subtilă mizantropie — mulțimea de studii preparatoare la portrete, seria de autoportrete, probabil cea mai bogată din toată istoria artei noastre, în fine, imaginile parabolice din ultimele decenii (Concetățeni, Saltimbancii, Omul cu lingura, Regele nebun, Gioconda, Arlechin). Un spațiu bun în selecție e ocupat de peisaj și natură statică. Avem astfel sub ochi toate căile artei lui Corneliu Baba, dar cîtă trudă încapă pe acestei căi abia de bănuim. Puțini știu ce program de sclav urmează meșterul, cum luptă el să țină clipa în loc, ce gînduri grele îl mistuie. Cînd vor fi publicate caietele sale de însemnări, scrise și desenate, vom avea spre învățatură cea mai folositoare scriere despre arta vieții de pictor. „Am îmbătrînit lîngă paletă și lîngă culori, lîngă tăblița aceasta de lemn devenită confidenta credincioasă a dramelor mele, îngropate sub straturile de culoare, a atîtor bucurii, a atîtor speranțe și visuri“.

Îi mulțumim marelui artist pentru cea dintîi expoziție a operei lui. E bine să ținem minte că acum, la 72 de ani, Corneliu Baba îndrăznește, odată cu retrospectiva, și prima lui expoziție personală pentru concetățeni.

TUDOR OCTAVIAN ■

Maria Tănase (acuarelă)

Theodor Pallady (desen)

Eugen Barbu — Laureat al Premiului Herder

Eugen Barbu a fost încununat cu Premiul „Gottfried von Herder” pe anul 1978. Acest premiu, acordat de către Universitatea din Viena, distinge, așa cum se știe, personalități de frunte din domeniul literaturii, științei, artei aparținând țărilor estului și sud-estului Europei. De-a lungul anilor, printre cei premiați s-au numărat nume de mare rezonanță ale culturii noastre, precum Tudor Arghezi, Al. Philippide, Mihai Pop, Constantin Daicoviciu, Mihail Jora, Zaharia Stancu, Eugen Jebeleanu, Franyo Zoltan, Zeno Vancea, Nichita Stănescu. Anul acesta prestigiosul premiu a fost acordat uneia dintre personalitățile noastre literare mult discutate, care întotdeauna a avut darul să tulbure apele calme ale mediocrității, să irite sau să atragă în jurul său prozelești cum puțini dintre scriitorii noștri de azi au reușit s-o facă. Eugen Barbu este un literat care nu te lasă să treci indiferent pe lângă el, ci te silește, vrînd-nevrînd, în calitate de cititor, să-i devii partizan sau să te afli de cealaltă parte a baricadei pe care o înalță. Eugen Barbu este un scriitor care se dorește a se număra printre autorii totali. Aflat pe o insulă pustie i-ar crea în câțiva ani o literatură pe care apoi ar comenta-o într-o istorie literară de la origini pînă la zi. În momentele de răgaz ar închipui puncte de vedere opuse de cel al său și ar polemiza cu ele, și-ar inventa rivali pe care i-ar țintui cu invective la stîlpul infamiei, apoi le-ar accorda mărinos iertarea, ar scoate ziare și reviste pe care le-ar scrie de la un capăt la altul, iar ca să se destindă de lucrul la

un jurnal al experienței trăite ar întocmi și vreo câteva scenarii de film. Încununarea sa cu un premiu european înseamnă recunoașterea existenței în România a unui tip de scriitor curios la ceea ce se întâmplă în apropierea sa, dar și mai departe, dornic de a-și spune opinia în orice problemă, pregătit cu tot arsenalul necesar unei astfel de întreprinderi, lipsit de morgă în relațiile cu oamenii pentru că își socotește meseria pusă în slujba lor, activ atît pe tărîm literar cît și social. Opera lui — cuprinzînd volume de versuri (*Osinda soarelui*), de reportaj (*Pe-un picior de plai, Cît în șapte zile, Cu o tortă alergînd în fața nopții*), scenariu de film, piese de teatru (*Sfîntul, Să nu-ți faci prăvălie cu scară*), nuvele (*Miresele, Oaie și ai săi, Patru condamnați la moarte, Prînzul de duminică, Martiriul Sf. Sebastian*), comentarii literare (*O istorie polemică și antologică a literaturii române, Măștile lui Goethe*), romane (*Unsprezece, Groapa, Facerea lumii, Șoseaua nordului, Principele, Incognito*) etc. — este o demonstrație spectaculoasă a puterii sale de a crea prin cuvînt. În vastul cuprins al acestei opere complexe și inegale, mărturie a unui neistovit clocot creator, strălucesc cele două cărți de căpetenie ale sale — *Groapa* și *Principele*, cărți de mare importanță și pentru destinul literaturii noastre. Romanul *Groapa* descrie o lume fără orizont, condamnată la dispariție de mersul implacabil al istoriei. Scriitorul urmărește ultimele pîlpîiri de viață ale unei comunități urgisite, incapabile de fapte mărețe, măcinată de propria ei ni-rucnicie. Limbajul este frust, de o savoare fără egal, adecvat disperării și violenței care domnesc în această lume. Drumul de la *Groapa* la *Principele* înseamnă drumul de la o reprezentare concretă a vieții, la o meditație asupra existenței prin intermediul unei parabole. Romanul — un basm liric — înfățișează mecanismul puterii care ridică sau coboară pe oameni, în măsura în care ei reușesc să-l descifreze și să-l aservească.

Mult tradusă și în străinătate, opera lui Eugen Barbu a primit prin acordarea Premiului Herder o consfințire a valorii sale iar proza românească de azi o confirmare de prestigiu pe plan european a valorii ei.

GEORGE ARION ■

Geo Bogza la 70 de ani

În literatura română numele lui Geo Bogza este un punct de referință. De la o epocă literară la alta, cuvîntul său a căpătat tot mai multă forță. După ce a trecut prin meandrele experiențelor avangardiste, publicistica și literatura sa au căștigat în profunzime și vigoare prin apropierea și înțelegerea adîncă a vieții în toate ipostazele ei, printr-un refuz radical a tot ceea ce amenință ființa omului în lumea contemporană.

Lumea petrolului, Tăbăcarii, Oameni și cărbuni din Valea Jiului sînt expresia unei conștiințe îndurerate de mizeria umană, revoltată de o orînduire strîmb alcătuită. Setea de justiție, un înalt spirit civic îl alătură exemplar de cei care s-au împotrivit cu condeul spectrului fascismului scriind *Tragedia poporului Basc*. Destinul său literar se împlinesc în anii antebelici prin două opere de o surprinzătoare originalitate: *Țara de piatră* și *Cartea Ol-*

tului. Aceste două cărți care au tulburat pe contemporani ne emoționează și azi, vorbesc despre grandioarea omului în confruntarea cu natura, plasîndu-l într-un context cosmic, etern. Cu fiecare nou volum apărut, Geo Bogza se dovedește a fi sensibil seismograf al unei lumi frămîntate, în continuă prefacere revoluționară. Fie că laudă codrii seculari ai Bucovinei, cîndoaera celor din Țara de Sus ori contemplant peisajul calcinat al Dobrogei (*Priveliști și sentimente*), el rămîne fiul acestui pămînt.

Conștiință mereu trează, arsă de neliniști, trece prin retortele spiritului său realitatea de la înfățișările ei aparent minore dar pline de semnificații pînă la uriașele transformări din lumea contemporană. *Paznic de far* este confesiunea unui mare „copil al secolului”, care își privește cu ochii limpezi și scrutători semenii, laudînd tot ceea ce este fapt pusă în slujba omului, vestejînd orice încercare de a-i altera esența.

Acum, la șaptezeci de ani, cînd constelația vîrstei sale ni se înfățișează mai strălucitoare ca oricînd, îi dorim să rămînă același om și scriitor care prin cuvîntul său să depună mărturie despre trecerea lumii prin lume, să înobileze pe mai departe cu cununa de laur a verbului său patetic fruntea poporului pe care l-a slujit și-l slujește.

ADI CUSIN ■

RUBRICA MEA

Clasificări literare

N-aș spune că mă innebunesc după clasificările literare. Dimpotrivă! Ca fost student al profesorului Mihail Dragomirescu, eminent estetician, dar clasificator inconștient, în multiplu de trei, cu ramificații terifiante sub raportul nomenclaturii și al memorabilității ei, pot spune că încerc un reflex de legitimă apărare în fața oricărei noi recrudescențe de acest gen. Desigur, nici o încercare de cercetare științifică nu se poate lipsi de tentația acestui instrument, pare-se indispensabil, al judecății critice, care e clasificarea. Una din acestea este desigur și aceea a lui Anton Cosma, din cartea sa, recent apărută, cu mult promițătorul titlu: „Romanul românesc și problematica omului contemporan” (Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1977).

Capitolul în căutarea realismului, I. Realismul azi ne propune o clasificare în evantai, pe 17 puncte, a romanului nostru contemporan. Le voi înșira în ordinea respectivă:

1. Romanul realist social de tip tradițional.
2. Romanul de analiză și rememorare.
3. Romanul eseu.
4. Romanul baroc.
5. Romanul subiectual.
6. Romanul poetic și parabolic.
7. Romanul destinului sau romanul mitologic.
8. Romanul „educativ”.
9. Romanul „psihanalitic” și „oniric”.
10. Romanul narativ sau evenimential.
11. Romanul satiric.
12. Romanul ironic.
13. Romanul liric.
14. Romanul istoric.
15. Romanul comportamental.
16. „Antiromanul”.
17. „Romanul indirect”.

Ca orice clasificare, și aceasta poate fi simplificată. Dacă prin roman subiectual se înțelege acela cu un subiect bogat, cam același lucru se găsește

și în romanul narativ (cu evenimente multe — evenimential!). Epitetul nu este dintre cele mai clare; poate că autorul a vrut să indice romanul subiectiv, zis și personal, de tip analitic (prototipul: *Adolphe* de Benjamin Constant). Acesta din urmă e indicat însă la n-rul 2. Deci cuvîntul subiectual (de formație lingvistică bizară) rămîne echivoc.

Prin roman educativ se poate înțelege goetheanul *Bildungsroman*, dar autorul clasificării ne trimite la „sensul lukácsian al termenului”.

La roman comportamental, mă întreb ce legătură specială poate fi între acest termen al filosofiei behavioriste și epica în care fiecare personaj are comportarea sa, fără ca să fie numai etichetabil ca atare.

Autorul se plînge că romanul liric e slab reprezentat și dă numai două nume proprii, cu cite un titlu de roman. Unde s-ar clasifica oare *Maria și marea* de Radu Tudoran? La romanul liric sau la romanul destinului? În trecut fie zis, nu există romane fără aspecte felurite ale „destinului”, de la personaj la personaj, dar nu văd limpede de ce acest tip de roman se complică cu eticheta „mitologic”?

Și fiindcă l-am numit pe Radu Tudoran, aș vrea să știu ce clasificare ar cuprinde *Acea fată frumoasă*, de același nesecat creator de mituri epice?

Se vede că neclasicabilă este și capodopera romanului nostru de aventuri — am numit *Toate pinzele sus* l, de același Radu Tudoran... dacă nici una din aceste cărți nu a ispitit pasiunea clasificatoare a lui Anton Cosma.

În fine, nu vedem de ce ar exista două compartimentări deosebite: unul pentru romanul poetic (impropriu denumit și parabolic) și altul pentru romanul liric!

Sărim peste două pagini, ca să citim însă că toate aceste modalități epice se subsumează realismului, oricît s-ar abate „de la normele acestuia”.

Confortabilă concluzie! Și tot atît de confortabilă confuzie, cînd se vorbește de „existențialismul” romanului *Groapa*.

Foile dicționarului critic stau, vai, în bătaia crivăului.

ȘERBAN CIOULESCU ■

CRONICA LITERARĂ

EUGEN URICARU: Rug și flacără

În ciuda unui subiect în parte ezoteric, *Rug și flacără* lasă mai degrabă impresia unui roman istoric de factură clasică și psihologică. Nu vedem în asta nici o contradicție. Cert e că autorul dovedește un instinct sigur al intuiției realului, așa cum puțini prozatori contemporani îl au. Poate că într-o astfel de carte (despre un trecut mai apropiat) sîntem tentați să căutăm adevărul și numai adevărul. În *Rug și flacără* vom afla ceva mult mai patetic: un Om, românul Alexandru Bota, se jertfește pentru credința în destinul neamului său.

Dar cea mai bună introducere în atmosfera romanului o face însuși autorul: „Textul de față este o interpretare liberă a biografiei revoluționarului român din Transilvania, Alexandru Bujor, participant la revoluția de la 1848, la campaniile garibaldiene, luptător pentru independența României... Evenimentele istorice au fost respectate, fiind urmărite cronologic și faptic. Desigur, autorul și-a luat libertatea de a fantaza în marginea lor”.

Pentru ce-și propune, romancierul are nevoie de un scenariu mai vast, întrucîtva de dimensiunile istoriei europene. Nu ne gîndim numai la decor, și acesta impresionant în *Rug și flacără*. Ne-a frapat mai mult extensiunea dată în roman inițiativei oculte, conspirative. Alexandru Bota face parte dintr-o organizație secretă internațională (Rosa Rosarum), pe emblema căreia distingem cunoscutele insemne masonice: șorțul de zidar, mistria și mînușile. Inițierea a avut loc la Napoli în împrejurări care, într-un fel, îl depășesc pe eroul nostru. Pînă acum luptase în detașamentele garibaldiene. Trăiește din plin confuzia politică — altfel exaltantă — a momentului. Un prieten de curînd mort, spaniolul Barrido, adept al lui Bakunin, îi lasă un mesaj tulburător: „Să nu uiți lupta de clasă”. Îl va păstra pînă la moarte, dar mai mult formal. „Organizația” se grăbește să-l trimită în misiune la Galați și București într-o problemă încurcată, pentru a servi (fără ca el să știe) drept alibi în atentatul contra lui Barbu Catargiu. Printr-o pură întîmplare scapă cu viață. Vom vedea că de aici înainte, trezit brutal la realitate, se va agăța mereu de cea mai mică șansă, sfidînd orice hotărîre dictată din afara voinței și conștiinței sale. În continuare stă o vreme la Viena, apoi se retrage la Cluj, într-un fel de „exil interior”. Viața lui Alexandru Bota seamănă cu o aventură, dar și cu o teribilă inițiere, prin pasiune și jertfă, într-o altă credință, mult mai nobilă, care-l va reda poporului său. Inițierea din palatul de lângă Porta Capuana fusese o falsă inițiere. „Organizația” avea atunci nevoie de un om de sacrificiu și de aceea s-a grăbit, oarecum, să-l primească. Se va dovedi ulterior că sensul opțiunii, în cazul lui Bota, a fost de la început denaturat de însăși obligativitatea de a opta. O vreme pare condamnat la un monstruos și lent suicid, la jertfa de sine abstractă, fără scop. Își dă seama însă că fanatismul și violența „grupului” îl aruncă treptat în afara vieții și a istoriei. Nu numai că nu se simte în miezul evenimentelor, că n-are „acces la cunoașterea adevăratelor pîrghii care urnesc greoiul trup al istoriei” (cuvintele aparțin cohtelui Csáky), dar pare condamnat la o singurătate fără ieșire. Va trebui să dea un alt temei actelor sale și chiar ideii de revoluție. Convertirea (ultima de astă dată) se produce mai ales în timpul vacanțelor prelungite la Podeni, satul natal. Războinicul și „complotistul” de odinioară cercetează acum tainele pămîntului, adună plante rare și face experiențe într-un laborator improvizat în casa părintească.

Cînd, în final, „organizația” face din nou apel la Alexandru Bota, acesta nu mai execută orbește ordinele. El și-a găsit adevărul în care să creadă. N-a călcat nici legea „frăției”, fiindcă nimeni nu-l poate condamna pentru credința în poporul său: un popor care știe că nimic nu se poate întemeia pe ură. Am reprodus aproape cuvînt cu cuvînt pledoaria lui Bota în fața „tribunalului”, care-l va condamna totuși la moarte.

Desigur, cartea lui Eugen Uricaru este mult mai bogată în nuanțe. Autorul a reușit să nu fie excesiv în nici o direcție, mai ales în subtextul ideologic al evenimentelor. Mai rămîn cele două iubiri ale lui Alexandru Bota: Fabia reprezintă erosul demonic (neimplinit), Marina Velisar — erosul profan. Iubirea apare însoțită de complexul cunoașterii, de fapt al puterii. Fabia face experiențe parafizice și vrea ca și Bota să ia în stăpînire, pe cale magică, realitatea. Eroul nostru era pe punctul de a accepta „jocul”, dar nu-și dozează cum trebuie voința: uneori dorește prea puțin, alteori prea mult. Marina Velisar, adversara lui Rousseau, leagă erudiția de fapta revoluționară. Datorită ei Alexandru Bota citește o mulțime de cărți de la *Talmud* la *Don Quijote*. Războinicul și inițiatul în parafizică se inițiază acum și în fundamentele livrăști ale Revoluției. Dar experiența erotică rămîne undeva în urmă, ca și tentația magică. Pasiunea pentru cunoaștere nu va înceta însă, eroul ajungînd, în finalul romanului, la clarificarea supremă, care-l va apropia definitiv de popor.

CORNEL MORARU ■

Cronică de sărbătoare

Casa dinții a Teatrului Național din București ar fi avut azi 125 de ani, dacă n-ar fi căzut asupra ei bombele ultimului război mondial. Începută, parcă simbolic, în primăvara anului de revoluție 1848, construcția Teatrului cel Mare, viitorul Teatru Național din București s-a terminat la sfârșitul lunii noiembrie a anului 1852. Grigore Alexandrescu — exprimând năzuința, în sfârșit împlinită, a două generații de cărturari patrioți care vedeau în teatru o tribună a realizării, prin artă, a redemptării naționale — medita și binecuvînta: „Talentele își vor găsi / Aicea răsplătire. / Idei mărețe vor rodi / În inimi cu simțire”.

Urările s-au împlinit, dar nu lesne, ei dramatic. Nici nu se putea să fie altfel cînd în viața lui, în existența lui se puneau atîtea nădejdi, atîtea rosturi. Iată numai cîteva meniri ale înaintașilor rostite, conferite Teatrului cel Mare:

Vasile Alecsandri: Să fie „un organ spre biciuirea moravurilor rele și a ridicolelor societății noastre”.

Iancu Văcărescu: Să participe la lupta pentru o dramaturgie rostită „în românești cuvinte”!

Ion Eliade Rădulescu: Să fie „cel mai de-a dreptul și sigur mijloc de a derăpăna obiceiurile cele urite și de a forma gustul nației”!

Alecu Russo: Să fie părtaș la „lupta pe viață și moarte dintre vechi și nou”!

Cezar Bolliac: Să ajungem și prin tine „la o transformare totală de conștiință”!

Ion Ghica: Să contribuie la „progresul luminilor printră clasele de jos”, pentru „a da românismului avînt” și „a deștepta în popor simțul național”!

Mihail Kogălniceanu: Să promoveze o dramaturgie „legată cu societatea, cu credințele, cu obiceiurile, într-un cuvînt cu istoria noastră”!

C. A. Rosetti: Să fie „una din cele mai de căpetenie instituții ale națiunii”!

Și iată numai cîteva dintre replicile-fapte, cîteva dintre replicile pe care, în timp și cu sacrificii, slujitorii acestui teatru — actori, dramaturgi, regi-zori, directori-animatori — le-au împlinit nădejdelor cu care-i încărcase și înobilase națiunea.

— au susținut spectacolele în limba română, cultivînd forma ei literară;

— au încheșat și-au dezvoltat — au creat, prin autori, desigur — o dramaturgie izvorîtă din realitățile noastre, din istoria noastră, din frămîntările națiunii noastre;

— au promovat un repertoriu național și au selecționat din repertoriul clasic și contemporan al lumii, cu discernămint și exigență, opere dramatice de mare adevăr uman și artistic;

— au avut grijă de artiștii români — fie actori, fie dramaturgi, debutanți;

— au tipărit, în colecții și serii, piese de teatru;

— au dat spectatorilor sute de premiere și mii de spectacole (Costache Caragiale s-a obligat prin contract ca — timp de 3 ani, începînd cu 1 iulie 1852 — să aibă o trupă de 24 de persoane și să dea în fiecare lună cel puțin două piese noi, în primul an, și cîte trei premiere pe lună, în ceilalți doi ani);

— au dovedit realism, exigență și spirit novator în realizarea spectacolelor;

— au format gustul spectatorilor;

— au luptat cu subvențiile neîndeștătoare sau cu lipsa totală de subvenții, au luptat — dumnealor, oamenii teatrului — la nivelul cel mai existențial pentru existență;

— au înscris — mulțumită inițiativei și curajului lui Alexandru Odobescu, pe atunci director al teatrelor —, au înscris la 17 mai 1875, deci înainte cuceririi independenței de stat, au înscris răsplat, pe „fațada de pe Calea Mogoșoaia”: Teatrul Național;

— au dat istoriei țării, istoriei artei și culturii românești, mari nume de actori, de regi-zori, de animatori: atît de mulți, încît pentru o consemnare, aici, a lor, completă, nu-i loc, iar altfel ar fi nedreaptă;

— au participat cu fapta artei angajate politic la toate ceasurile de răscruce ale țării.

Clădirea Teatrului cel Mare a fost năruită de bombele războiului al doilea mondial. Dar, așa cum consemnea-

ză — frumos, cu demnitate și mîndrie — în a sa cronică, Ioan Massof: „Nu mai există străvechile ziduri, dar Teatrul Național există și va dăinui în veac”. Iar de la acea dată de 20 decembrie 1973 — cînd Președintele țării a încredințat artiștilor Naționalului cea mai amplă investiție a statului nostru în domeniul culturii — Arta Naționalului are, din nou, însă pe noile sale măsuri și rosturi, casă.

Marți, 31 ianuarie, în Sala Mare a Teatrului Național din București s-au sărbătorit 125 de ani de existență a acestei instituții de maeștri ai teatrului, a acestei instituții totodată venerabilă și tinăra.

Numeroși participanți au ascultat — cu emoție, bucurie și sentiment al unei dreptăți făcute peste veac — Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu colectivului Teatrului Național „I. L. Caragiale” din București.

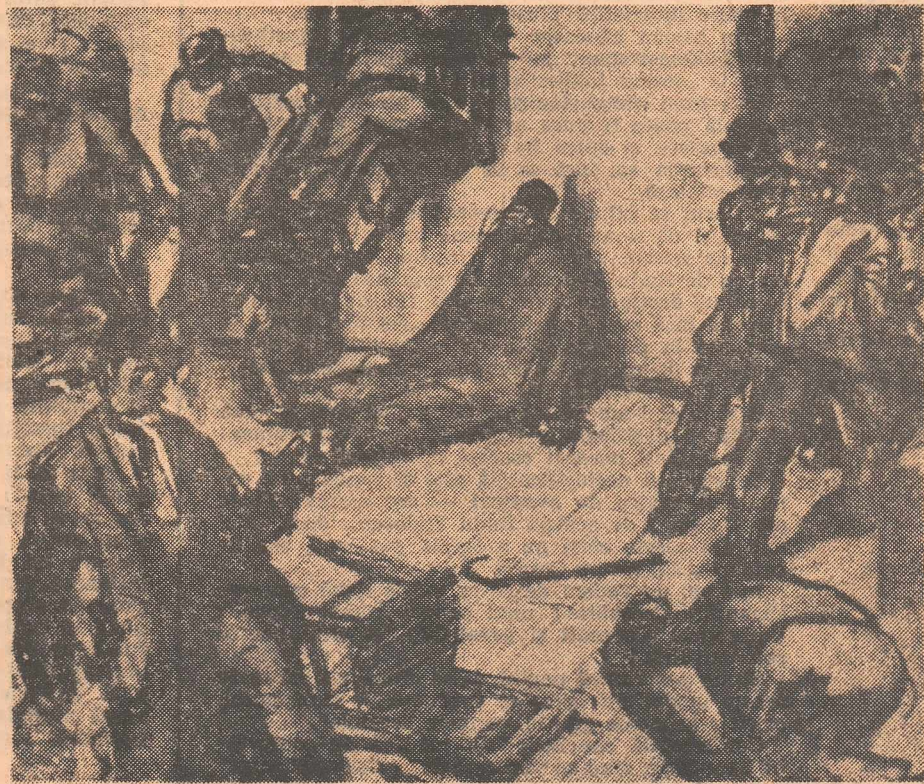
Cu acea fierbinte dragoste a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru tot ceea ce reprezintă valoare în trecutul și prezentul nostru, se subliniază meritele acestei instituții:

În cei 125 de ani de existență, Teatrul Național din București s-a afirmat ca o înaltă tribună de educație civică și patriotică, contribuind eficient la deșteptarea și încheșarea conștiinței naționale, la împlinirea marilor aspirații de unitate, libertate și independență ale poporului, la cultivarea celor mai de seamă idei umaniste și progresiste ale societății românești. În anii socialismului, teatrul s-a angajat profund în viața socială a națiunii noastre, participînd activ, alături de întregul front al culturii și artei românești, la înfăptuirea politicii partidului, al cărei țel fundamental este făurirea unui om nou, educat în spiritul patriotismului revoluționar, animat de idealurile socialismului și comunismului.

Și se reînnoiesc — prin acest mesaj — rosturile de azi și de mine ale oamenilor Naționalului, încrederea pe care Națiunea și Partidul le-o acordă.

Continuînd frumoasele sale tradiții, Teatrul Național este chemat ca, împreună cu întreaga noastră mișcare teatrală, cu toți creatorii de artă ai țării, să-și intensifice eforturile închinete scopului profund umanist de a contribui la înflorirea spiritualității noastre socialiste, la făurirea unor noi valori de înaltă înimă educativă, sporindu-și astfel tot mai mult prestigiul de care se bucură în țară și peste hotare. Colectivul teatrului, toți slujitorii scenei din țara noastră trebuie să se încadreze cu toate forțele, cu toată capacitatea în amplă activitate politico-educativă desfășurată de partid pentru ridicarea conștiinței maselor, pentru formarea omului nou înaintat, cu înalte trăsături morale, constructor conștient al destinului socialist al României.

Prin Decret Prezidențial, Teatrului Național „I. L. Caragiale” din municipiul București i-a fost conferit Ordinul „Meritul cultural” clasa I.

CORNELIU BABA — O scrisoare pierdută (ilustrație)
Reproducerile foto din Retrospectiva Corneliu Baba
sînt realizate de Emanuel Tănjală

În numele oamenilor Teatrului Național, artistul-director Radu Beligan a rostit cuvinte de crez și angajare: *Vrem să-l asigurăm pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a dat ființă și vigoare acelei mari emulații a muncii și frumosului, amplă sferă de manifestare a personalității, talentului și pasiunii creatoare care e „Cîntarea României”, că vom participa cu tot ce avem mai bun la afirmarea și înflorirea continuă a edificîului spiritual al societății noastre.*

Și tot în cuvinte de profundă responsabilitate comunistă s-a dat glas devoțiunii slujitorilor de astăzi ai Naționalului bucureștean față de partid, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în telegrama pe care au adresat-o omului care veghează la destinele culturii și artei noastre contemporane.

Au rostit cuvinte de prețuire și suflet mai mulți confrăți în ale muncii artistice și un reprezentant al artei muncii: Marin Ioniță, Erou al Muncii Socialiste.

Apoi, firesc și simbolic pentru un asemenea jubileu, un spectacol de teatru. O minunată piesă a unui venerabil și de prestigiu dramaturg: „Căruța cu paiațe” de Mircea Ștefănescu. O evocare sentimentală dar și realistă a necazurilor și măreției unor oameni care și-au slujit obștea națională și talentul personal făcînd sacrificii: actorii care au pus temelile morale și profesionale ale Teatrului Românesc. Actori de prestigiu ai teatrului — numeroși actori, dintre care fie și numai pe Alexandru Drăgan, Damian Crișmaru, Coca Andronescu, Valeria Gagealov, Draga Olteanu, Aimée Iacobescu, Ion Dichiseanu, Alexandru Hasnaș, Emanoil Petruș, Matei Alexandru, Florina Cercel, Gabriel Oseciuc trebuie cu reverență citați; regi-zorul Mihai Berchet, scenografa Elena Pătrășcanu-Veakis, Constantin Russu, autor al costumelor, H. Mălineanu, autor al muzicii, Valentina Massini, autoare a dansului, Georgeta Năpăruș, autoare a cortinei spectacolului și — parcă de mult n-am mai întîlnit, la loc de frunte, mențiunea asta într-un program de sală! — Vl. Antoci și I. Radu, autorii machiajului: au creat, împreună, un spectacol atît pe măsura pretențiilor momentului special, cît și pe aceea a exigențelor contemporane. Ce bucurie trebuie să fi fost în sufletul dramaturgului tandru, dramaturgului octogenar Mircea Ștefănescu, cînd a văzut că piesa dumnealui a învins timpul a aproape trei decenii, cucerind, din nou, aplauze entuziaste! Ce bucurie trebuie să fi fost în sufletele maeștrilor Aura Buzescu ori Ion Finteșteanu, de pildă, cînd au văzut cum este prețuit, de către întreaga cetate, Actorul!

A fost o sărbătoare frumoasă. O sărbătoare pe deplin meritată. Apoi a reînceput munca. Munca pentru artă, pentru națiune, pentru oameni, pentru viitor. În casa dumnealor cea nouă, mari artiști, ce ne sînt contemporani, traversează prezentul, și așa, fără să observe, fără să observăm, încep să fie înaintași, să fie Bădia Millo sau Bădia Pascaly, ai generațiilor care ne urmează.

NELU IONESCU ■

MĂRTURII OMAGIALE

Elvira Godeanu:

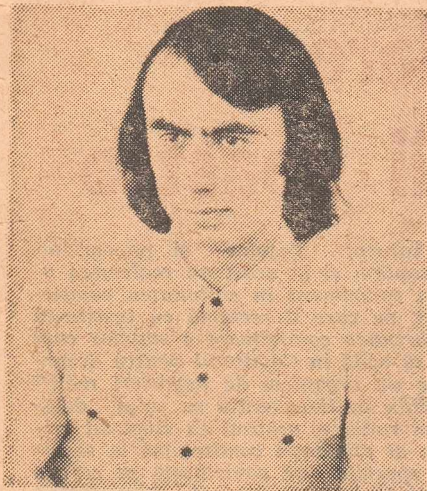
În atmosfera vibrantă a sărbătorii solemne prilejuite de împlinirea a 125 de ani de la inaugurarea Teatrului Național din București, am avut fericirea de a mă afla din nou pe marea scenă a Naționalului, lăcaș de cultură ctitorit și inaugurat de conducătorul partidului și statului nostru. Mă aflam așadar în noul și mărețul edificiu, dar tot eu, Elvira Godeanu, am pășit — cu ani în urmă — și în vechia clădire a Naționalului dărîmată la bombardament, și-n mai recente săli aflate pe Calea Victoriei sau în Piața Amzei, unde din 1924 încoace am tot jucat fără a mă sătura de marea mea pasiune și iubire care înseamnă teatrul. În toți acești ani am dat viață multor personaje din dramaturgia românească, dintre care aș vrea să evoc numai două pe care le simt mai aproape, mai pregnante în memorie: Doamna Maria din „Apus de soare” și Zoe din „O scrisoare pierdută”. Le-am interpretat pe fiecare de sute de ori, rețineți, de sute de ori, dar totdeauna m-am apropiat de ele cu aceeași căldură și dragoste. Pe Doamna Maria am purtat-o în toate clădirile Naționalului și i-am dat viață — este marea mea satisfacție — și în noua sală. Parcă aici personajul se contura altfel, parcă aici vocea fantastic de românească a lui Calboreanu suna mai clar și mai impetuos, ca un preludeu ce dorea să anunțe că visul de-acum un veac al lui Millo a devenit o realitate acum, aici, în plin centrul Capitalei noastre. Și pentru că nu pot spune gîndului să stea smîrnă, simt nevoia să evoc cîteva figuri de odinioară, care nu aveau altă dorință decît ridicarea pe culmi eît mai înalte a teatrului românesc: C. Nottara, Agatha Bîrșescu, Paul Gusti, Sică Alexandrescu. Acum, cînd am trecut de pe scenă în stal, fără a pierde nimic din marea dragoste pentru teatrul românesc, nu-mi doresc decît ca noua generație de slujitori ai teatrului să-și amintească cu emoție și respect de marii lor înaintași, care și-au început și și-au încheiat cariera cu un frumos și nerealizat vis: o sală somptuoasă, unde să răsună puternic replicile personajelor unei dramaturgii dragi nouă: dramaturgia românească. Sala aceasta există, visul s-a împlinit, nu vă rămîne, dragi colegi tineri, decît să purtați mai departe frumusețea verbului românesc.

Carmen Stănescu:

Ce-ar putea spune în plus Carmen Stănescu acum, cînd cortina a căzut peste marea eveniment de cultură românească? Soarta a fost cu mine mai darnică, deoarece încă din anul întîi de studenție am început să joc la Național ca urmare a unui concurs instituit de directorul său de pe atunci, Tudor Vianu. Mi-am împletit visurile tinereții cu realizările primei scene a țării, repurtate în țară ori peste hotare, înțelegînd totdeauna că succesul nu se obține cu facilități, ci cu muncă și seriozitate. Am jucat alături de mari actori ai scenei românești, care la rîndul lor au transmis generației următoare dragostea și respectul pentru teatru, pentru dramaturgia clasică și contemporană românească. Dacă primii pași în artă — studentă fiind — mi i-a îndrumat Marioara Voiculescu, pe scenă îl urmăream ori de cîte ori juca pe marele Bălțățeanu. Dar alături de el juca o pleiadă de străluciți actori: Vraca, Sonia Cluceru, Storin, Timică, Mihai Popescu, Ion Manolescu. În aceste zile de sărbătoare gîndurile îmi zboară spre ceea ce a fost și mai ales spre ce va fi teatrul nostru. Sînt mulțumită că noua generație este purtătoare marilor tradiții interpretative și am certitudinea că piesele care se joacă și se vor monta pe prima scenă a țării vor contribui la afirmarea în continuare a teatrului românesc, spre satisfacția noastră, a slujitorilor lui, cît și a stimatului nostru public.

George Arion:

Amurg

O, ce amurg
Înrăbește orașul !
Cerule e o vatră
Din care ninge neconținut cenușă.
Luminile s-au stins pretutindeni
Numai noi veghem
Sub orbitorul candelabru
Al marelui salon.
Stăm în fotolii și ascultăm
Gîfîitul nisipului pe străzi
Și chipul tău mi-a devenit străin
Iar tu, uimită mă privești, de parcă
M-ai vedea acum întia oară.

Veniți

Veniți în piața fără de hotar
Cu torțe și cu flamuri argintate
Și ascultați al mării zvon
Și freamătul deșertului departe.

Veniți și vă prindeți de miini
La sărbătoarea noastră cea deplină
Înveșmîntați în hainele de preț
Cu chipuri bucuroase în lumină.

Veniți ca să cîntăm în cor
Izbinda unui veac care-i aproape
Și pulberi noi pe umeri ne-or cădea
Și mii de aripi în văzduh vor bate.

Din văzduh

Din văzduh vin fulgi laolaltă
cu stele.
Pretutindeni zăpadă, în cer, pe
pămînt
Ninsoarea învălmășește lumea.
Cu bulgări arunc în beznă
Pe cine am nimerit, cine strigă ?
Sau poate e numai viscolul.
De-acum, va ninge de-a pururi
Și nu-mi mai este dor de nimeni
Și noaptea aud împăcat cum
trosnește
Casa mea sub troiene.

Vitalitate

În munți trăiește
Un vultur uriaș.
Cînd doarme, aripile lui
Nu-ncap în cuib și se revarsă
Peste oraș înăbușindu-ne
Și izgonind lumina.
Uneori zboară flămînd în depărtări
Și pînă se întoarce
Cu prada înfiptă în gheare
Bezna alunecă în scorburi.
Acum a îmbătrînit
Și tot mai rar vinează
Dincolo de mare
Și noi ne rugăm
Cu ochii înțepoșați de lacrimi
Să nu moară
Cînd stă cu aripile desfăcute
Deasupra noastră.

Jivine singerează pe zăpezi

Jivine singerează pe zăpezi
La margine de codru, căsăpite
Și alte fiare vin prin fragede
ninsori
Și-nțepenesc în blana lor fierbinte.
Gilgite piraiele de singe,
Torentul cald către oraș se-ntinde.

Cad fulgii ropotind pe mari
grămezi
De cărnuri roșii, aburinde.

Noaptea, pîndarii luminează
Zadarnic locurile cu făclii o mte.
Cresc maldăre de trupuri pe nămeți
Și cine-i ucigașul nu se știe.

Copacul nemistuit

Din senin a izbit trăsnetul
Și copacul a rămas arzînd.
Focul ciudat, fără fum
N-au izbutit să-l stingă
Furtunile de nisip
Să-l potolească ninsorile.
Zile întregi am privit flăcările
Pînă cînd, nepricepuți
Am început să ne-nchinăm
Ca la o minune de-altădată.
Cu timpul ne-am obișnuit
Să știm mereu aprins un rug
În preajma noastră.
Și noaptea, venind din depărtări
Orbecăind pe drumuri
Ne regăsim orașul cufundat în
beznă
După stejarul nemistuit de jar
De la marginea pădurii.

Grigoraș Dinicu: Memorii

Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

În anul 1937, orchestra lui Grigoraș Dinicu a cunoscut unul din cele mai răsunătoare succese internaționale: participarea la Expoziția universală de la Paris. Dreptul de a reprezenta muzica populară românească peste hotare l-a obținut în urma unui sever concurs al celor mai bune formații din țară. Nume strins legate de folclorul nostru — Victor Predescu, Costică Tandin, Petrică Moțoi, Jean Marcu, Vasile Julea, Ion Matache — au figurat pe afișul în-

tregerii de la Arenele Romane. Desigur că arta lui Grigoraș Dinicu nu avea termeni de comparație, dar concursul era unica formă de promovare a valorilor și trebuia îndeplinită. Greul însă abia de acum înainte începea. Muzica populară românească avea un prestigiu internațional care trebuia apărat și amplificat. Mesagerul nostru la Paris s-a numit Grigoraș Dinicu.

VIROEL COSMA ■

Mai întii „viza artistică” pentru Paris

Ziarele începuseră de vreo lună de zile să publice aproape zilnic fel de fel de amănunte în legătură cu Expoziția internațională de la Paris și cu pavilionul românesc de acolo. Erau fotografii care stîrneau curiozitatea viitorilor vizitatori. Amănunte de tot felul, date istorice asupra marilor muzee, asupra tablourilor de la Louvre, de la Versailles, de la Rouen etc.

Însă adevăratele noastre pregătiri de plecare începură din ziua cînd ne-am dus la Ministerul de Justiție pentru a ne completa cazierul și fișele individuale ale amprentelor. Apoi ne-am dus

la proba pentru ilice, cu care urma să ne îmbrăcăm la Paris.

Cunoștințele noastre ne asaltau cu fel de fel de întrebări asupra zilei de plecare spre Paris. Doream să se înțeleagă în sfîrșit și aceasta, numai și numai pentru a scăpa de sicieliile care de acum nu că ne plictiseau, dar ne oboseau.

De cîțva timp, în orchestrele de frunte ale Bucureștiului era un freamăt tulburător, fiindcă zvonul unui concurs pentru cea mai bună orchestră care să reprezinte România la Expoziția internațională de la Paris punea la încer-

care capacitățile profesionale ale difertelor orchestre.

Zilele își urmau cursul lor obișnuit. Dimineața repetiție, seara local pînă la două-trei dimineața. Zile plăcute. Zile pentru mulțumire sufletească de neînțîlnit. Însă lîngă el plutea entuziasmul și mirajul Parisului, pe care nici nu ne închipuiam că nu îl vom vedea.

Pe la 15-20 martie apără în presă următorul comunicat: „Pentru desemnarea unei formațiuni de muzică populară, care să reprezinte România la Expoziția internațională de la Paris, se instituie un concurs de muzică populară dotat cu 3 premii. Concursul se va ține în zilele de... la Arenele Romane. N.R. Printre formațiunile care vor concura, aflăm că orchestrele de frunte din București vor concura toate”.

Cînd arătai maestrului vestea, prinse a zîmbi și-mi spuse:

— În dimineața zilei am concert cu Filarmonica, iar după-amiază se va ține concursul de care-mi vorbești. Tată, să știi că mai greu are să-mi fie la concurs decît la concert.

— Cum, tăticele? Asta nu înțeleg.

— Tăticele, la concert voi fi ajutat de marele muzician și de muzicanții Filarmonicii, plus spectatori, care știu și apreciază munca mea, pe cîtă vreme acolo voi fi cu voi și în loc de spectatori concertelor simfonice vom avea de-a face cu părțile lăutarilor, care sînt într-o mare măsură mai puțin educați pentru un concurs. Dar voi știți eu cum să-i fac să încline steagul.

Pînă la concurs ne mai despărțeau numai vreo 10 zile cînd, într-o dimineață la repetiție, maestrul ne spuse:

— Băieți, vă rog să mă scuzați, dar de azi nu vom mai face repetiție pentru concurs, fiindcă eu am concert cu maestrul Perlea și dînsul este foarte exigent cu soliștii pe care îi dirijează. Tată, tu să mergi cu mine la repetiție.

Concertul a însemnat pentru Grigoraș Dinicu un nou triumf.

Cînd a coborît în aula Ateneului Român, publicul i-a făcut o nouă manifestație de simpatie foarte zgomotoasă prin aplauze ce nu au conținut decît atunci cînd Grigoraș Dinicu a părăsit incinta de la intrarea Ateneului.

Și iată-mă după-masă, cu tătice, în Parcul Carol, spre ora 5 și jumătate. Prima vorbă care-mi spuse a fost:

— Tăticele, nu am mai fost pe aci de cînd am cîntat cu maestrul George Georgescu, prin 192... Știi că nu s-a schimbat aproape nimic!? Ia privește sus, la mormîntul eroului necunoscut. Dacă ai ști tu, tată, ce-mi evocă mie acest mormînt...

— Ei, tată. Să știi și tu că noi, românii de azi, în frămîntările în care ne găsim, am suferit mult, mult de tot în acei ani ai războiului din 1916—1918 și numai grație dragostei de țară și a spiritului de unitate națională ce le-a avut armata pentru țară, am putut și putem azi să ne respectăm eroii neamului nostru românesc. Acei care s-au jertfit sincer, din patriotism, au fost

acei ce zac poate și azi încă prin Transilvania, prin Oltenia și mai cu seamă prin Moldova. Tată, dacă ai ști tu cîți au murit de tifos, de frig, de foame, în tranșeele Moldovei, și tu ai fi făcut la fel ca mine, te-ai fi închinat și ai fi spus: „Ajută-mi, Doamne, ca să trăiesc în țara mea, cu respectul morților căzuți pe cîmpul de onoare și în pacea pe care ei au dorit-o atît de mult, încît și-au jertfit și viața”.

Dar acum, iată-ne la intrarea de la Arenele Romane.

Primul a cîntat Ion Matache, unul cu un talent real, unde școala nu are de spus nici un cuvînt. A cîntat niște briuri și niște hore care și azi încă sînt de neinterpretat din cauza stilului absolut țărănesc pe care Ion Matache l-a arborat așa de splendid, de specific, lăutarului român oltean.

Remarcele erau unanime pentru calificativul „bine”.

Apoi a cîntat Petrică Moțoi, în felul și în stilul despre care cei care l-au ascultat și azi au de spus un cuvînt frumos.

A urmat Jean Marcu. Surpriză. Nimeni nu a răspuns.

Căutai cu privirea prin mulțimea ce ocupa Arenele Romane pînă la refuz, dar nu-l zării, cu toate că l-am văzut cînd am intrat. Și azi rămîne o enigmă pentru mine ce l-a făcut pe Jean Marcu să nu se prezinte la acel concurs.

A venit la rînd Costică Tandin, care cînta muzică populară românească cu sensibilitatea specifică malurilor Dunării, fiindcă atunci cînd a executat Hora de la Severin, lumea l-a răsplătit cu vii aplauze.

S-a prezentat în continuare Vasile Julea, crezut de mulți rivalul lui Costică Tandin. Adevărul era că amîdoi au obținut un succes la public și așa zisa rivalitate a lor s-a răsfrînt asupra întregii Oltenii.

În fine, este strigat Grigoraș Dinicu. Cînd publicul i-a auzit numele, o furtună de aplauze a răbufnit. Tata a pus arcușul la coardă. Știam ce se va cînta. (Eu în acel timp eram numai ucenic în orchestra lui Grigoraș Dinicu. Cîntam cu fisarmoniu). Hora lui Dobrică răsună clar, impetuoasă și plină de coloritul pe care Grigoraș Dinicu știa să-l imprime orchestrei sale. De aci, urmă un potpuriu care alterna cu jocuri și cîntece românești autentice, piesa culminînd cu Ciocirlia.

A fost o nebunie de succes. A fost pentru prima dată cînd am asistat și eu la succesul lui Grigoraș Dinicu în materie de muzică populară românească, după cum doar auzisem pînă atunci.

Mă apropiai încetîșor și îi zării ochii săi verzi și blînzi inecați în lacrimi.

— Tată, ce bine își cunoaște românul cîntecele lui. Sînt fericit cum nu știu dacă voi mai trăi, să mai simt bucuria și mulțumirea sufletească de azi.

Orchestra noastră cîștigase concursul. Plecam spre Paris.

(Va urma)

Grigoraș Dinicu cu orchestra sa, la Expoziția internațională de la Paris (1937)

Umbră și urma

Generoasă ca nimeni alta, viața a cinstit precum se cuvine centenarul nașterii lui Edmond Locard. Lumea nu s-a gândit la timp, adică la 13 februarie 1977, când era sorocul. Dar la sfârșitul anului trecut, chiar în ultimul număr al lui „Le Monde” pe '77, președintele Asociației franceze de criminologie a găsit cu cale să reamintească cine a fost și ce-a făcut pentru omenire Edmond Locard. El a pus — nici mai mult, nici mai puțin — bazele poliției științifice. El a sistematizat, primul, toate elementele care pot contribui la prinderea unui criminal. Profani cum sîntem, avînd la bază citeva filme cu Maigret și Columbo, sîntem dispuși să credem că a prinde un răufăcător e o chestie la mintea oricărui cocoș inteligent, nuanțat și perspicace. Semidocism benign și simpatic — ca altele altele, Locard și-a dedicat viața și opera transformării poliției într-o instituție serioasă, științifică și cultă. Era și cazul, era și vremea. El ne-a dat — ca o încoronare a studiilor lui despre amprente digitale, urmele de pași, firele de păr, firele de praaf, despre imensul univers de amănunte care nu permite nici unei crime să atingă perfecțiunea — un tratat de 3000 de pagini în șapte volume fără de care nici un criminolog nu se mișcă azi, oricîte progrese s-au înregistrat în tehnica meseriei sale. Firul de păr, amprenta pe pahar, urma de picior, ruju pe țigară, mătreața pe o haină au rămas imuabile sursele revelațiilor esențiale în întinerul unui cadavru ascuns în bibliotecă, în ascensor sau în baie. Recursul perpetuu la firul de păr, de praaf, de lină sau de scrum, la amănuntul fizic, material, pentru a dezlega complicațiile unui păcat care deseori ține de metafizică, dovedește — mai mult decît atîtea metafore trase de păr — că omul nu e doar o umbră, ci în primul rînd o urmă. Urma dezleagă umbra, chiar și umbra unei îndoeli. Locard, savant, a sistematizat domeniul urmelor mai apăsătoare decît orice literatură a umbrelor.

Cu o tandră și îndreptățită ironie, exact în zilele cînd se evoca personalitatea creatoare a lui Locard, viața oferea amintirii acestuia una din acele enigme a cărei dezlegare ridică monument tăcut detectivului și aduce mare succes de casă scenaristului: în noaptea de crăciun, cum se cuvine, într-un sătuc francez, un octogenar muri după ce bău un pahar de vin dintr-o sticlă de Côtes du Rhône, proaspăt destupată. Soția lui, după ce ciocni și bău și ea, intră în comă. Gînerul și lăcătușul satului — venind să-l pună în sicriu pe decedat — avură ideea să guste și ei din sticla rămasă pe masă. O oră mai tîrziu, amîndoi se găseau în agonie. Autopsie, analiză a vinului și lucrurile devin clare: vinul era otrăvit. Urmează — ca după orice claritate — enigma: a fost o crimă sau vinovăția unui negustor de băuturi? Urmează întrebările: cînd a apărut sticla? Sticla a apărut în vara lui '77. Cine a adus-o? Un nepot din Paris, om în vîrstă de 58 de ani. Urmează platitudinea cunoscută prin expresia: „anchetatorii n-au neglijat nimic”. Ei au mers pe urma sticlei, precum scrie la Locard. În a doua zi a anului 1978, nepotul a fost adus la Parchet. „El a sfîrșit prin a mărturisi” — o, frumoasa, banala și împăcata încheiere. Da, el a introdus în sticlă un produs farmaceutic otrăvitor. Nu, el nu a vrut să-și ucidă unchiul, ci să se răzbune pe o mătușă pe care o bănuia vinovată de moartea mamei sale. De unde avea otrava? Dintr-o rețetă găsită într-un roman de Agatha Christie. Nu, să nu discutăm literatură! Edmond Locard a ținut timp de zece ani cronica muzicală într-un ziar lyonez. El ne-a dat — paralel cu monumentul criminologic — o istorie a teatrului liric. Îmi place și mă mîngîi — ca și cum așa ține la piept o dulce enigmă despre viață — cu imaginea unui om care pricepea și iubea „Traviata” ținînd în mînă o lupă cu care analiza o amprentă digitală pe un revolver.

RADU COSAȘU ■

România la reuniuni internaționale:

Prezență dinamică în abordarea problemelor vitale ale epocii noastre

Nu numai pentru observatorul politic atent, dar și pentru cititorul obișnuit, la o trecere în revistă a problemelor cu conținut major care au făcut obiectul unor reuniuni internaționale desfășurate în intervalul unei singure săptămîni, la New York, Geneva sau Belgrad, apare evident că ori de cîte ori se vorbește de inițiative, propuneri și acțiuni concrete îndreptate spre asigurarea destinderii și securității în lume revine cu o constanță și o prospețime remarcabile numele României socialiste.

Dacă este să ne referim la problematica dezarmării, nu se poate spune că aceasta „revine în actualitatea politică”, așa cum se afirmă adesea despre unele aspecte ale vieții internaționale. Ea este o problemă permanentă, gravă, apăsătoare, datorită distanței — foarte mare pe acest teritoriu incendiar — între vorbă și faptă. A demonstrat-o încă o dată într-o intervenție specială reprezentantul român în Comitetul pregătitor al sesiunii speciale a O.N.U. consacrate dezarmării. Obiectul acestei intervenții: problema informării corespunzătoare a opiniei publice internaționale cu privire la aspectele dezarmării. România consideră că datorită cea mai înaltă a guvernelor și statelor față de propriile lor popoare este de a prezenta în mod deschis primejdia pe care o constituie continuarea nestingherită a cursei înarmărilor, fapt că, pe măsura accelerării înarmărilor, securitatea statelor este amenințată considerabil. Crearea iluziei că se poate trăi în liniște și siguranță atît timp cît există asemenea acumulări de arme nu servește umanității. Acum, mai mult decît oricînd, trebuie concentrate toate eforturile pentru a se ajunge, pentru a se impune măsuri hotărîte în domeniul dezarmării, în primul rînd al dezarmării nucleare.

Sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. care urmează să se desfășoare între 23 mai și 28 iunie — inițiată la propunerea României și a altor state — reprezintă, fără îndoială, o etapă de mare importanță pentru înfăptuirea, în fine, a unor pași concreți în ceea ce privește dezarmarea, o ocazie care nu trebuie irosită, un for de dezbateri ale cărui documente trebuie pregătite cu multă atenție, angajare și responsabilitate. În noua etapă de negocieri ce au loc la New York, această patra reuniune a Comitetului pregătitor (care a început la 24 ianuarie și va dura aproximativ cinci săptămîni, urmînd ca între 10 și 21 aprilie să aibă

loc noi consultări) trebuie să avanseze în mod hotărîtor procesul de redactare a proiectelor celor trei documente ce urmează a fi adoptate la sesiunea specială: Declarația, Programul de acțiune, Structurile de negociere. Printre cele 10 documente de lucru se află și propunerile avansate de România. Țara noastră a prezentat proiecte elaborate în detaliu asupra tuturor celor trei documente, proiecte ce au întrunit deosebite aprecieri, fiind considerate o bază solidă pentru elaborarea documentelor finale. Este foarte semnificativ faptul că setul de principii de bază în realizarea dezarmării expus și argumentat de România la O.N.U. este practic reprodus în întregime în tabelul sinoptic comparativ elaborat de Centrul O.N.U. de dezarmare pe baza documentelor prezentate de diferite țări și grupuri de țări, spre a servi drept bază de discuție și negocieri în vederea elaborării proiectului de document final al sesiunii speciale. Astfel, în proiectul de lucru al Declarației reuniunii speciale este evidențiat pe larg conceptul românesc fundamentat pe larg de președintele Nicolae Ceaușescu după care cursa înarmărilor și cheltuielile militare frînează progresul economic și social, dezvoltarea cooperării între state, constituind prin aceasta un obstacol în calea eforturilor pentru lichidarea subdezvoltării, pentru rezolvarea celorlalte probleme de care depinde viitorul omenirii.

De sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării se leagă și noua rundă de negocieri ce se desfășoară, începînd cu 1 februarie, la Geneva. Semnificația deosebită a rezultatelor acestei reuniuni este de o mare importanță, considerîndu-se cu temei că activitățile Comitetului pentru dezarmare de la Geneva preced, deci într-un fel anticipează, sesiunea specială. Numeroși comentatori politici și reprezentanți ai statelor subliniază faptul că în cei 16 ani de activitate — în care au avut loc nu mai puțin de 800 de ședințe plenare — această agendă, ce poate impresiona din punct de vedere cantitativ, nu include însă și aspecte care să fi marcat vreun progres net în direcția transpunerii în viață sau, cel puțin, a adoptării unor măsuri ferme de dezarmare. Tocmai pentru aceasta, la ora actuală, marea majoritate a statelor așteaptă ca acest organism să devină un sediu de negocieri reale, democratice, cu un caracter multilateral, capabil să exprime și să răspundă aspirațiilor și voin-

ței tuturor statelor și popoarelor. „Așteptăm și în acest an realizarea aceluși revirement în activitatea comitetului, pe care îl reclamăm cu insistență majoritatea covârșitoare a statelor care vor să vadă în Comitetul pentru dezarmare un organism de negocieri reale” sublinia în intervenția sa șeful delegației române, arătînd că singurul criteriu al eficienței comitetului la sesiunea specială este contribuția pe care o aduce la oprirea cursei înarmărilor, acesta fiind criteriul valabil pentru aprecierea rezultatelor oricărui negocieri.

Aceeași idee, legată de felul în care Adezbatările din cadrul unei reuniuni răspund așteptării popoarelor, implicit nădejilor nutrite de națiunea noastră, a fost afirmată și la Belgrad de delegația României, care a insistat asupra faptului că documentul final pe care urmează să-l adopte reuniunea trebuie să fie un document politic de substanță, care să conțină înscrise măsuri concrete și recomandări susceptibile să impulsioneze eforturile de soluționare a principalelor probleme de care se leagă asigurarea securității pe continent. Este cît se poate de clar, pentru oricine, că fără adoptarea unor măsuri eficiente de dezarmare și dezangajare militară nu se poate vorbi de o creștere a încrederii, de întărirea securității sau de crearea acelor condiții necesare dezvoltării și extinderii cooperării în Europa.

O activitate desfășurată în puține zile este concentrată în direcțiile ei mari în această încercare de sinteză a expresiei contribuției României la rezolvarea marilor cauze ale omenirii. Idei și eforturi elaborate de-a lungul a mulți ani, afirmate cu insistență, cu constanță deplină, își găsesc confirmată valabilitatea. Li se recunoșc forța și clarviziunea în spații tot mai largi, în cele mai ample și responsabile foruri ale lumii. Este o recunoștere care a făcut din România un nume de ecou și de referință. Iar acest început de an, an de care omenirea întreagă își leagă speranțele de pace, găsește țara noastră în primele rînduri ale forțelor care gîndesc această pace, care luptă pentru ea prin împlinirea unui complex de factori, o pace în realizarea căreia popoarele, statele sînt datoare să contribuie numai cu propuneri și măsuri concrete, de bună credință, călăuzite de cea mai înaltă responsabilitate față de destinele umanității, ale viitorului planetei noastre.

DOINA IOVĂNEL ■

Paradoxurile supercivilizației

ARTĂ ȘI CRIZA. Hotărît lucru, judecățile nu salvează pe nimeni de la pieire. Faptul a fost demonstrat la Milano, cu prilejul inaugurării expoziției „Arta de a te descurca în criză”. Organizată de tineri și pentru tineri, această primă expoziție avînd obiectivul declarat de a deschide ochii tinerii generații (dacă mai era nevoie!), și anume în direcția descurcării în viață, în condiții adverse, a stîrnit un succes enorm.

Utilizînd mijloace dintre cele mai simple (diapozitive, texte luminoase, benzi de magnetofon etc.), manifestarea cu pricina și-a propus și a reușit să realizeze portretul sintetic al unei lumi în care tinerii nu prea au ce căuta dacă pornesc în viață fie și cu un optimism prudent. Cum în Italia, din 1.800.000 de șomeri, 73 la sută sînt tineri sub 28 de ani, este ușor de înțeles cam în ce proporție noile eşaloane de forță de muncă bat pasul pe loc la porțile diverselor meserii. În consecință, este, a fost și va fi nevoie de găsirea unor „soluții de conjunctură”. Amintita expoziție a excelat tocmai în acest domeniu. S-au prezentat „metode”, căi și mijloace prin care tineretul poate executa un slalom prin societate ciupînd, de ici și de colo, mărunte expediente. Astfel, s-a evidențiat, pe baza de sondaje, că studenții la filosofie și drept sînt preferați pentru posturi de guvernante, cei de la biologie și zoolo-

gie au șanse mari să plimbe, de citeva ori pe săptămîină, căteii protipendadei etc. S-a mai demonstrat că liceenii sînt „preferați de sindicatul hoților de magazine” pentru producerea unei ferme-cătoare stări de panică: copiii intră în magazine, simulează groază, țipă cît îi țîn gurile „bomba!”, lumea se sperie de posibilul atentat, iar profesioniștii operează în liniște... Așadar, sfaturi de toate calibrele pentru însușirea artei de a transforma criza în mărunțiș.

O CHESTIUNE DE BUN-SIMȚ. Oricît ar părea de ciudat, între „Vogue” și conflictele de muncă din siderurgia franceză există o fină legătură. Marii autori de modă, patronii colecțiilor care provoacă patimi costisitoare în rîndul clientelei internaționale (mereu aceiași) s-au decis, primăvara aceasta, să nu forțeze nota. Yves Saint Laurent, un nume din constelația acelora care vînd o vagă schiță de bluză cu 200.000 de franci, este de părere că prețul colecțiilor trebuie menținut, dar modelele merită să nu fie ostentative, ultradecorative, pe linia luxului sofisticat din precedentele sezoane. Cu alte cuvinte, bluzele și pantalonii, rochiile și poșetele de marcă vor costa la fel de mult, dar vor părea, culmea disimulării, sărăcuțe. Avîndu-se în vedere actuala tensiune economică și foarte „neplăcutele” probleme sociale, distinsa clientelă va plăti cît se poate de scump spre a arăta vag și fonat, chiar modest. Splendidă învingere a orgoliului, excelentă demonstrație a bunului-simț care, oh, a ajuns să se vîndă.

Și, ca totul să fie în regulă, bijuteriile din acest an vor fi mitite, mate,

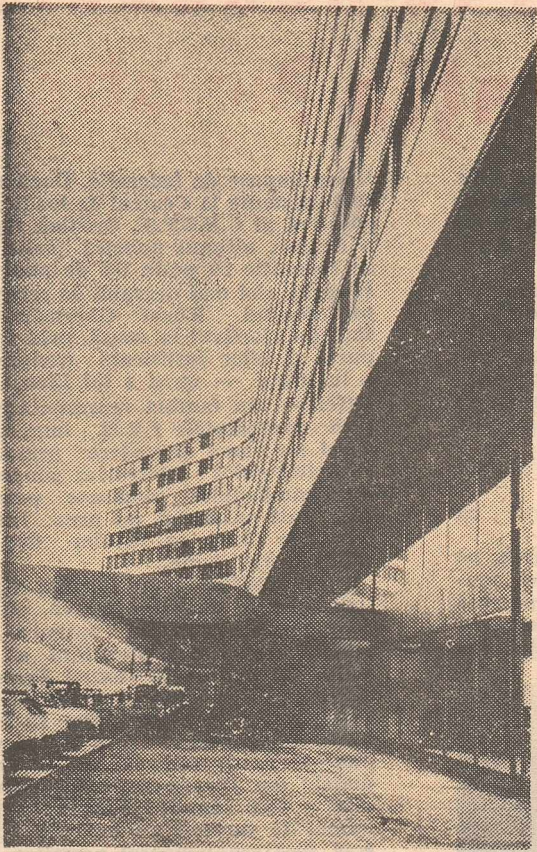
oferind purtătoarelor senzația remarcabilă de austeritate...

PERMUTĂRI. Frumoasele americane se vor urîți în mod planificat. Limuzinele care își propoționau trufașa lor lungime la o lățime și mai trufașă, automobilele-dormitor care tăiau respirația prin monstroasele lor dimensiuni vor trebui să facă loc unei arătări cît de cît marcate de criza de energie. Deocamdată, „mașina americană a anului” e franceză. O realizează Chrysler (al treilea producător din S.U.A.) la Poissy. E relativ mititică și se va desface pe piața americană sub două mărci diferite: Plymouth Horizon și Dodge Omni. Intrucît „Energy Policy Conservation Act” stipulează ca, în 1980, la suta de kilometri parcurși automobilele să nu depășească un consum de benzină de 11,76 litri, iar începînd din 1985 doar 8,85 litri, este posibil să asistăm, în următoarea perioadă, la un război al mașinulețelor, așa cum am asistat la unul al găinilor, vinului, peștelui etc. Este știut că mașinile mici produse de japonezi au invadat piața nord-americană, la fel cum Volkswagenele vest-germane s-au plasat puternic pe piețele latino-americane, aceasta într-o perioadă cînd dilemele energetice nu luaseră proporții. Acum situația s-a schimbat în conținut și formă: japonezii au început să agreeze automobile spațioase, iar vest-germanii se lasă tentați să fabrice automobile care seamănă, ca două picături de apă, cu frumoasele americane!

RADU BUDEANU ■

Debut de sezon diplomatic la Geneva

Noul sediu al Națiunilor Unite din Geneva

Arteziana, înaltă cât Turnul Eiffel, care tinde să devină o a doua, vivanță, emblemă a orașului, stă în tradiționala sa hibernare, de câteva săptămâni, în adâncurile clare ale Lemanelui, iar castanii de pe malul lacului, proaspăt tunși ca în fiecare an, cu meticulozitate de ceasornicar elvețian, ezită încă să-și pornească mugurii. Este momentul, și el tradițional, în care cele câteva sute de corespondenți de presă acreditați la Palatul Națiunilor își transcriu conștiincios de pe ediția proaspătă a utilului „Calendar provizoriu al conferințelor și reuniunilor care urmează să se țină în prima jumătate a anului la Oficiul O.N.U. de la Geneva”, în agenda de buzunar, abia începută, datele care-i interesează în meserie. Până acum, certe sînt cam 80 de conferințe și reuniuni de o importanță mai deosebită, între care capete de afiș sînt: Conferința internațională a organizațiilor nonguvernamentale asupra dezarmării (în februarie), sesiunea extraordinară a Consiliului UNCTAD (în martie), sesiunea anuală a Comisiei economice a O.N.U. pentru Europa (în aprilie), cea de-a 31-a Adunare Mondială a Sănătății (în mai), Conferința internațională a muncii (în iunie). Și, de asemenea, cea mai lungă probabil dintre ele (prevăzută a dura din martie și pînă în mai) — Conferința Națiunilor Unite privind dreptul mării, ediția a III-a, sesiunea a VII-a.

În sfîrșit, acest început de sezon diplomatic genevez are de consemnat reluarea a două reuniuni maraton, consacrate unor

probleme cardinale ale lumii prezente și viitoare: dezarmarea și cooperarea. Este vorba, în speță, de noua sesiune a Comitetului de dezarmare, față de care, de această dată, interesul și speranțele observatorului politic ca și ale omului de rînd de pretutindeni sînt potențate de apropierea momentului convocării sesiunii speciale a O.N.U. consacrată dezarmării și de reluarea negocierilor G.A.T.T., de la care se așteaptă o contribuție importantă la dezvoltarea liberă, nestingerită, în interesul tuturor statelor, al comerțului mondial.

Cu un asemenea calendar de evenimente, Geneva se poate considera mulțumită și pentru această primă jumătate a anului în legătură cu posibilitățile de care dispune în vederea afirmării vocației sale internaționale. Vocație atît de grijuliu cultivată, îndeosebi în ultimii ani, mai precis de cînd pe malurile vieneze reușite ale eforturilor statelor de a se ajunge la consensuri, în această epocă a dialogului internațional. Pentru aceasta însă prevalente în demersurile politico-diplomatice trebuie să fie voința politică și dorința reală de a se trece de la vorbe la fapte.

CORNELIU VLAD ■

MONDO UMANO ?

Ce fel de țărni ?

Indiscutabil, filmul „Ultimul țărni”, programat recent la TV și realizat, după cîte am aflat, acum un deceniu și jumătate, a avut — și-și menține — un acut caracter vizionar. Nu sînt cronicar TV și nici de cinema. Dar faptele de acolo, mai precis premisele ce au stat la baza lor și, îndeosebi, atmosfera apăsătoare, ce plana asupra acelor oameni, nu puteau să nu iște un mare semn de întrebare în legătură cu sensul acestei mondo, prea puțin umano și bîntuită de îngrozitorul spectru al armelor tot mai multe și mai sofisticate.

E adevărat, filmul avertizează cu limpezime „Erate încă ne-a mai rămas timp” și e cert că acest timp la care se apela era — și este — destinat pașilor spre eliminarea cauzelor stării apăsătoare; era — și este — numit în speranța triumfului rațiunii și înțelepciunii. Cuvintele par inari în acest context și chiar lozinci desprinse de realitate. Și totuși...

Avem la îndemină un articol recent din „Science et vie”, publicație de incontestabil profil științific, care, acum, în preajma a două decenii de la lansarea operațiunii cuceririi spațiului cosmic, vorbește cu date certe despre fața necunoscută (de noi) și ascunsă cu grijă (de alții) a acestei operațiuni; despre competiția (tot mai acerbă) declanșată pentru supremația în folosirea în scopuri militare a spațiului cosmic. Așa se face, de pildă, că de 15 ani, pornindu-se de la concepția potrivit căreia „principalele mijloace de apărare antispacială sînt sateliții și vehiculele speciale care pot fi controlate fie de la sol, fie de echipaje specializate”, prin 1964 se făceau publice primele încercări ale rachetei americane „Thor” interceptoare de sateliți. De prisos să precizăm că la aceste știri s-a reacționat cu efecte în consecință. Mai tîrziu, tot dincolo de ocean, a apărut o altă întrebare și anume, dacă sateliții plasați pe orbită joasă (de ascultare electronică, de cercetare — ca „Bib Bord”, de 11 tone — sau de navigație — ca „Transit”) ar putea fi distruși. În atari perspective, preocupările s-au concentrat, evident, spre contracararea sau distrugerea, la rîndul respectiv, „De aceea, arată „Science et vie”, U. S. Air Force studiază posibilitatea lansării de sateliți militari, cu rachete balistice strategice „Minuteman 3” și „Titan 2” pentru a înlocui rapid sateliții care ar fi fost distruși”.

N-au fost neglijate nici alte măsuri, pentru a se asigura superviabilitatea acestor sateliți. Astfel, aflăm că simultan s-a început protejarea sateliților militari. De pildă, cei doi sateliți americani „LES 8 și LES 9” ai USAF aveau misiunea de a testa diferite modalități de apărare împotriva efectelor armelor antisateliți: generator radioizotopic (în loc de pile electrice), giroscop (în locul senzorilor terestri), baterii întărite, circuite electronice blindate etc. În plus, toamna trecută, Pentagonul a încheiat un contract de 58,7 milioane dolari, cu o companie din Dulles, pentru o armă mult mai sofisticată decît altele: un mic dispozitiv în lungime de 30 cm și un diametru de 20 cm propulsat și dotat cu senzori infraroșii, pentru a repera satelitul după diferența de temperatură, în raport cu mediul înconjurător: ghidat astfel, dispozitivul va lovi satelitul ce urmează a fi distrus, chiar dacă acesta manevrează pentru a-l evita. Pentru a-l realiza în circa doi ani, compania a afectat 25% din cei 1 500 ingineri ai săi și deșigur că se au în vedere și alte arme (ca raza laser cu energie puternică, emisă de la sol și, de ce nu, de pe un satelit aflat pe orbită — rază, care ar putea distruge panourile solare ce îl aprovizionează cu energie). De aceea, de pe acum, sateliții sînt dotați cu minicentrale nucleare.

PETRE NICOLAE ■

Fapte și zile

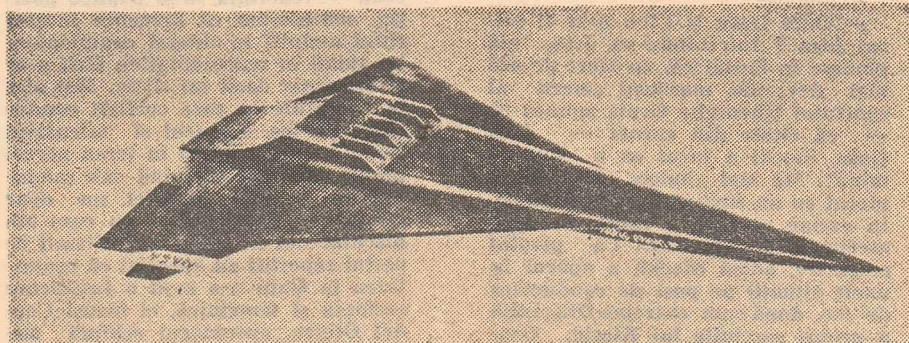
● Un curs, cu durată de un semestru, privind istoria civilizației române, poate fi audiat la Institutul de romanică la Universității din Amsterdam. Inițierea acestui curs — care se bucură de mare interes din partea studenților olandezi — a fost prilejuită de acțiunile legate de sărbătorirea a 2050 de ani de la formarea primului stat dac centralizat și independent ● Din 1962 și pînă în prezent fondurile strînse în întreaga lume pentru finanțarea acțiunilor de salvare a animalelor și plantelor amenințate cu dispariția s-au ridicat la 30,28 milioane dolari. Suma a fost folosită în 1847 de proiecte transpuse în fapt în peste 130 de state. Între animalele a căror prezență pe Terra este considerată amenințată se numără „tigrii, lupii, cerbii, balenele, elefanții, rinocerii, păsările de pradă, broaștele țestoase și crocodilii ● Guvernul spaniol a ordonat recent distrugerea tuturor fișelor personale a mii de lideri politici și ai sindicatelor, deținuți de poliție și considerați dușmani ai statului în perioada franchistă. Aceste fișe — se arată într-un ordin al biroului primului ministru al Spaniei — nu mai au nici o „valoare administrativă” ● Capitala Alaskai, Juneau, a cunoscut prima sa spargere la o bancă din ultimii 46 de ani. Știrea este considerată de cei 17 000 de locuitori ai orașului drept glumă, iar șeriful însuși îl consideră pe spărgător „ori incredibil de stupid, ori incredibil de dibaci și cunoscind o ieșire din oraș”, deoarece localitatea este, în pofida celor 80 de kilometri de drumuri, izolată de restul țării. Singurele posibilități de a părăsi orașul sînt avionul sau vaporul ● 34 de milioane de impulsuri luminoase pe secundă străbat cablul telefonic din fibre de sticlă conducătoare de lumină pus la punct în R.F.G. Fibrele, de sticlă specială, au grosimea unui fir de păr și pot transmite, sub formă de impulsuri rapide, date, emisii vizuale ori sonore, deschizînd perspective nebănuite în telecomunicații, mai ales în domeniile telefoniei și televiziunii prin cablu. Această nouă tehnică va fi experimentată, pe un circuit cu lungimea de patru kilometri, începînd cu primăvara 1978 ● Faptul că febra constituie un mijloc de apărare împotriva factorilor infecțioși a fost demonstrat în mai multe rînduri, scrie în numărul său din ianuarie, 1978, revista „Science et Avenir”. Numeroase observații făcute în lumea întregă au arătat că febra produsă de o infecție microbială este un mijloc de apărare imediată, care permite organismului să lupte împotriva infecției într-o primă etapă, pînă sînt pregătiți anticorpii ● Lăcustele, care încetaseră în ultimii ani să mai reprezinte un pericol real pentru agricultura mondială, sînt pe cale să formeze din

nou stoluri uriașe în unele regiuni din Orientul Mijlociu, a declarat, la Roma, un expert al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (F.A.O.). Expertul F.A.O. și-a exprimat însă speranța că pericolul acestui flagel va putea fi îndepărtat prin răspîndirea de insecticide în regiunile de formare a stolorilor ● În orașul Dresda din R.D. Germană se află cea mai mare și, totodată, cea mai veche bibliotecă din lume consacrată stenografiei. Fondul ei, alcătuit din aproximativ 40 000 de volume, cuprinde modele de transcriere rapidă în 50 de limbi, pe baza unui număr de aproape două mii de sisteme stenografice ● „Telepați, lăsați-l în pace pe Einstein!” avertizează în ultimul său număr revista „Science et vie”, arătînd că obiceiul unor adepți ai parapsihologiei de a invoca adeziunea lui Albert Einstein la convingerile lor ca un argument favorabil nu are acoperire. Albert Einstein a scris, într-adevăr, în 1930 prefața unei cărți a lui Upton Sinclair — „Mind Reach” — în care se arată oarecum favorabil teoriei acestuia asupra proprietăților și puterilor sufletului. De curînd însă, Martin Gardner de la „Scientific American” a obținut copia unei scrisori aparținînd părintelui teoriei relativității, în care acesta se explică asupra atitudinii din 1930: el își exprimă scepticismul cu privire la parapsihologie, precizînd că prefața cărții lui Sinclair nu a fost scrisă decît din prietenie pentru scriitorii?! ● Prin dietă poți ajunge să-ți tîrști picioarele. De curînd, afirmă specialiștii, s-a descoperit că o subalimentație de felul celei pe care o urmează cei ce vor să

slăbească poate antrena același efect cu cel datorat alcoolismului, unei infecții cronice sau chiar unui sedentarism excesiv: paralizia nervului peroneal, care comandă mișcarea picioarelor. Deci, atenție la dietă!

Expertul american Robert Sonin examinînd un fals, pretins a aparține civilizației maya. Pentru un ochi bine exercitat, un microscop este uneori suficient...

Imaginea pe care o reproducem după revista franceză „Science et vie” reprezintă proiectul Lockheed al unui super-Concorde. Pe ampenaj se pot distinge inițialele N.A.S.A. Într-adevăr, acesta este organismul care încurajează firma americană să-și continue cercetările în materie de aviație supersonică. Ultima „încurajare”, afirmă „Science et vie”, este, ce-i drept, cam subțire: 270 000 de dolari, în timp ce finalizarea proiectului necesită milioane de dolari. Aparatul urmează să fie prevăzut cu

două sisteme de propulsare, în funcție de regimul de zbor. La altitudine joasă, propulsarea va fi asigurată de turbo-reactoare convenționale, în timp ce la altitudine mare și în regiunile de regim de croazieră, stato-reactoare cu hidrogen ar trebui să asigure propulsarea. În stadiul actual de transpunere în viață a proiectului, specialiștii prevăd însă, cel puțin pentru o perioadă de cîțiva ani, activitate nestingerită (!?) pentru supersonicul franco-britanic.

După 17 ani

Nu-mi amintesc ca în istoria vreunui sport românii să fi dominat ca-n handbal: 17 ani! Probabil că rugbystii sint singurii care s-ar putea apropia de ei. Ba, dacă bag bine de seamă, chiar tenisul de masă și unii atleți pot să se laude cu performanțe foarte bune pe un timp mai îndelungat. În sfârșit, nu de statistică este vorba acum, ci de o poveste duioasă pe care mai tinerii noștri cititori ar trebui s-o cunoască...

Handbalul este un sport nemțesc care a prins rădăcini la noi și a fost ilustrat de mari sportivi, între care aș aminti două nume mai recente: Gruia și Gațu. Jucători absolut geniali, care au dus farmecul acestei discipline pe culmi nebănuite. Gruia era un tun atomic care a incântat sute de mii de spectatori și miliarde de telespectatori. Din păcate, o hotărâre de neînțeles l-a făcut să anune că se retrage din acest sport în plină glorie. Dacă n-ar fi existat Birtalan care să ne amintească de el, am fi socotit că încă n-a fost egalat. Oricum, plecarea precipitată din activitatea sportivă a lăsat un gol imens în handbalul nostru. Despre micuțul Gațu ce să mai spunem? El avea fantezia diabolică a unui scamator care ascundea mingea, o iuteală de gândire care te trimitea în domeniul electronic, o imaginație de poet supraréalist și cred că poate fi socotit, fără îndoială, cel mai mare jucător al lumii din toate timpurile. Din nefericire, și în cazul lui, sfătuitorii proști l-au împins în afara terenului mai devreme decât trebuia (știu că amindoi mai joacă handbal, dar eu vorbesc de domeniul internațional, unde ei ar mai fi arătat multe, chiar la acest ultim campionat mondial).

Antrenorul naționalei noastre, încă după primul meci din Danemarca, și-a recunoscut eroarea de a-l fi lăsat acasă pe Gațu. De fapt, erorile au fost mai multe: au lipsit jucători foarte buni din apărare, care ar fi redus cu mult pasivul nostru la golaveraj și deci ne-ar fi sporit șansele la câștigarea unui loc mai bun în clasamentul general. Greșelile puteau să fie și mai multe, pentru că portarul Penu era cit pe-acum să fie și el lăsat acasă, deși a apărut excelent. Nu vreau să acuz pe antrenorul de ocuparea locului VII pentru că o echipă în plină prefacere trebuie să-și asume și riscurile de a pierde chiar un campionat mondial, dar se petrece un fapt bizar: înlocuirea jucătorilor așa-zisi bătrâni se face în momentul când valoarea celui care vine nu este egală cu a celui care pleacă, ceea ce este o eroare. Așa s-a întâmplat și în fotbal. Noi, personal, am cerut înlocuirea vechilor vedete cu un lot nou de tineri, dar asta cerea timp și o confruntare care ar fi dus la rezultatul că, cu toate păcatele lui, de pildă, Răducanu ar fi făcut mai mult decât Moraru în meciurile de calificare pentru Argentina. Ce vreau să spun mai precis? Că pregătirea loturilor A, B, C în orice sport înseamnă participarea la competiții grele care să arate dacă tinerii s-au copt și dacă bătrânii pleacă atunci când le-a venit vremea. Un Gațu, un Penu, chiar un Gruia, menținuți în formă până la data acestui ultim campionat mondial, ar fi schimbat fața jocului echipei României. Am văzut și finala campionatului mondial de anul ăsta și mi-am dat seama ce frumos și ce bine jucau foștii campioni mondiali, adică echipa României! Fantezia lui Gațu, fentele lui Gruia sint de domeniul amintirii, în locul lor niște roboți înalți de peste 2 metri, lipsiți de orice imaginație, care, ca la baschet, trăiesc numai în altitudine, au dus la o circulație lentă a balonului, la o scădere a spectaculozității, în acest sport atât de frumos și ne-a iscat un dor nebul după micuții spiriduși, după scamatorii care făceau și balet, și prestidigitatie, și un spectacol grandios.

Ne pare rău că am pierdut acest campionat mondial, dar nu trebuie nici să-l dojenim pe cei din noul val, pentru că ei vor ajunge acolo unde au fost înaintașii lor, sintem siguri de asta. Jucători ca Fölker și Durău nu se găsec pe toate drumurile. Ei vor aminti în curind de talentul celor pe care i-au înlocuit. Așa că să ne amintim cu drag de marii noștri campioni mondiali și să privim cu dragoste spre cei care ne-au apărut culorile naționalei, deocamdată cu forțele de care au dispus.

Cu dragoste,

EUGEN BARBU

Primele explicații ale unui eșec:

Cine a pierdut titlul la handbal? Jucătorii sau federația?

— Tovarășe profesor Ioan Kunst Ghermănescu, cel care urmează să vă pună câteva întrebări în numele iubitorilor handbalului românesc, afectați de comportarea echipei noastre în Danemarca, are convingerea că eșecul de acolo nu trebuie să capete dimensiunile unei catastrofe. Asta nu-l împiedică să se adreseze însă președintelui federației de specialitate direct și fără menajamente, rugându-l să limpezească unele lucruri. Altfel zis, tovarășe președinte, cine a greșit, cum și cit, de a ajuns handbalul românesc pe planul al doilea al ierarhiei mondiale? Firește, dacă sinteți de părere că a greșit cineva?

- Căutați un vinovat cu orice preț?
- Nu caut nimic. Aștept.
- Ce așteptați?
- Explicațiile dumneavoastră.

— Evoluția echipei noastre la campionatele mondiale a dezamăgit. Ea n-a mai avut nici pregătirea de altădată și nici sudura sufletească de la edițiile anterioare. Au existat minusuri de ordin educativ, iar jucătorii n-au înțeles totdeauna imperativul pregătirii. În plus, criza de timp în care ne-am aflat după Olimpiada de la Montreal nu ne-a permis să realizăm o garnitură completă.

(Acest răspuns ne obligă la o primă paranteză. Opinia noastră diferă radical de cea a președintelui F.R.H. Înclinăm să credem că jucătorii și-au făcut și în Danemarca datoria față de culorile sportive ale țării, neprecupețind nici un efort, aruncind în luptă toate energiile. Încercarea interlocutorului nostru de a-l scoate pe handbaliștii din teren țapli ispășitori ni se pare pe cit de lipsită de obiectivitate, pe atât de străină spiritului de fair-play. Argumentul crizei de timp poate fi adus în discuție, în sensul că un răgaz de numai un an și jumătate, cit s-a scurs de la Montreal până la mondiale, nu ajunge în orice condiții pentru a primeni generațiile și a reconstrui o echipă capabilă să candideze la titlu. Numai că, din păcate, prima parte a intervalului amintit s-a irosit în căutări sterile, garnitura pentru Danemarca constituindu-se practic pe ultima linie dreaptă, mai exact la începutul acestui an. Ca atare, o serie de jucători mai vîrstnici, între care Licu și Tudosie, au participat vreme îndelungată la pregătirile comune ale lotului, la meciuri de verificare și la turnee, renunțarea la ei anunțându-se în preajma competiției. Dacă federația a avut în vedere întinerirea masivă a lotului, acțiune la care a și procedat până la urmă, atunci se pune întrebarea firească de ce n-a intervenit în această direcție imediat după J.O.? Dar asupra chestiunii vom reveni.)

— Tovarășe profesor, credeți că s-a aliniat în Danemarca echipa cea mai reductabilă pe care o putea strînge, la acea oră, handbalul românesc?

— Neîndoios.

— Oare Gațu și Licu n-ar fi putut juca? Întrebându-vă asta, mă gîndesc la faptul că, un sfert de oră mai devreme, maestrul emerit al sportului Gheorghe Gruia spunea că — vă citesc din carnet, — „fără Gațu, Stockl a jucat cu o singură mină”. Mă mai gîndesc că echipa a plecat cu un singur pivot specializat, în vreme ce Licu a rămas să vadă meciurile la televizor! Că pivotul respectiv, adică Stockl, a apărut în unele situații pe post de conducător de joc, după cum extrema Drăgăniță a primit sarcinile lui Kicsid, Grabovschi sau Mironiuc, inter dreapta „de meserie”, asta e altceva. Să revenim la Gațu și la Licu.

— Handbalul de astăzi nu mai poate fi conceput în afara unei înclăștări fizice extraordinare. Din multe puncte de vedere, jocul la semicerc aduce cu grămezile din rugby, presupunînd un consum de energie ieșit din comun, de care nu-i mai cred capabili nici pe Gațu, nici pe Licu.

— Poate că în condițiile în care Radu Voina a făcut deplasarea acuzînd încă dureri de pe urma unei

accidentări, Gațu ar fi avut loc în echipă, mai ales că, din cite se știe, un conducător de joc nu e la fel de solicitat ca, să zicem, un pivot.

— Pe tema asta putem discuta în contradictoriu pînă miine, fiecare trăgînd cu dinții de opinia sa. Numai că, din păcate, fenomenul sportiv este ireversibil, fiind imposibil de spus acum, după ce mondialele s-au consumat, ce s-ar fi întimplat dacă ar fi jucat cutare sau cutare.

— Asta-i adevărat, numai că unii susțin că Cristian Gațu...

— Văd că insistați. Mi-e teamă că înotați în ape turburi!

— Vă mulțumesc pentru grija pe care mi-o arătați. Din respect pentru adevăr, voi consemna părerea dumneavoastră de mai devreme cu fidelitate. În altă ordine de idei, cite

Interlocutorul nostru, Ioan Kunst Ghermănescu, președintele Federației Române de handbal.

meciuri ale echipei României ați văzut în Danemarca?

— Ca membru în Consiliul federației internaționale, am avut o serie de alte însărcinări, așa că n-am putut asista decît la ultima partidă a echipei României. Modul în care tinerii noștri jucători au cîștigat meciul cu Suedia mi-a întărit convingerea că ne aflăm pe drumul cel bun și că vom reuși să prezentăm la Olimpiada din 1980 o garnitură capabilă să recucerească pozițiile de frunte ale handbalului mondial.

(Se simte nevoia unei a doua paranteze. Constanți cu punctele noastre de vedere mai vechi, exprimate în numărul 50/1977 al revistei „Flacăra”, ocazie cu care am cerut punerea în discuție a necesității prezenței lui Cristian Gațu în echipa națională, invînd — fără nici un ecou — federația să-și explice poziția, considerăm că prezența jucătorului amintit în timpul campionatelelor lumii în reprezentativa țării n-ar fi însemnat decît un cîștig. Mai ales în condițiile în care celălalt conducător de joc, harnicul și talentatul Radu Voina, a intrat în teren nerestabilizat complet, evoluînd sub randamentul scontat. Dealtfel, nu doar tehnicienii din handbal cu care am discutat noi în vederea realizării acestui reportaj au apreciat că renunțarea la Gațu n-a avut o justificare serioasă și temeinică, ci însuși Cornel Oțelea, antrenorul echipei naționale, a deplins lipsa acestuia, declarînd textual după înfrîngerea din confruntarea cu R.D.G.: „regret foarte mult absența lui Cristian Gațu din echipă, el fiind singurul om care ar fi putut...” Înălțurarea lui Gațu, e drept provocată și facilitată de o declarație a sa de retragere benevolă, nu poate avea, cum încearcă să ne convingă președintele F.R.H., nici o legătură cu incapacitatea sa fizică, dat fiind faptul că Gațu, jucător activ în echipa de club „Steaua”, campiona Europei, a trecut mereu cu succes baremurile

fizice impuse de federație. După datele existente la Centrul de medicină sportivă al C.N.E.F.S., Cristian Gațu a depășit ultimul punctaj solicitat de federație cu peste 100 de puncte! E vorba aici mai degrabă de rezerva profesorului Kunst Ghermănescu față de sportivul în cauză, prin timpurie și deloc justificată excludere a lui Gațu — ca și a lui Licu, de altfel — din familia reprezentativei țării președintele F.R.H. impunîndu-și un punct de vedere personal în detrimentul intereselor generale ale handbalului românesc pentru care într-un trecut nu prea îndepărtat a făcut, ca să fim drepiți, multe lucruri bune.

În declarațiile făcute imediat după întoarcerea din Danemarca, cîțiva componenți ai lotului național au acuzat lipsa din garnitură a lui Gațu. Ba mai mult, Cornel Penu a subliniat că „antrenorii echipei n-au putut hotărî, ei singuri, cine să facă parte din echipă...”?! În încheierea parantezei, să amintim că la mondialele din Danemarca lotul României a fost singurul care a înscris numai 15 jucători pe foile de arbitraj, deși regulamentul permitea folosirea a 16 handbaliști. Dacă Gațu și Licu au fost lăsați acasă din motive de vîrstă, atunci se ridică întrebarea de ce n-a fost folosit cel de-al șaisprezecelea loc regulamentar pentru rodarea unui tînăr jucător? Dacă a avut cei mai puțini jucători, în schimb reprezentativa noastră a avut cei mai mulți tehnicieni pe banca rezervelor, pe antrenorul federal Nedef, pe antrenorul Oțelea și pe consilierul Trofin!! N-a existat, firește, un punct de vedere unitar, responsabilitățile au fost diluate fără temelii, cooptarea celor trei tehnicieni, din însărcinarea federației, fiind cu atât mai curioasă cu cit Oțelea și Trofin — o știe oricine din perimetrul handbalului — reprezintă două firi diametral opuse, adesea incompatibile. Profesorul Kunst Ghermănescu ne-a confirmat incompatibilitatea temperamentală a celor doi, dar a refuzat să facă vreun comentariu pe această temă.)

— Tovarășe președinte, așteptînd avionul de Copenhaga mi-a fost dat să reîntînesc o opinie mai veche, despre care „Flacăra” a scris în urmă cu vreo două luni, atrăgînd atenția asupra eventualelor pericole. Anume că jucătorii și-au pierdut pofta de a juca, fiind tînuiți cu lunile în pregătiri centralizate, fără ca ei să aibă, drept compensație pentru privațiunile la care erau supuși, măcar siguranța titularizării. Ce părere aveți?

— Nu ne-am pregătit mai mult ca alții.

— E adevărat că „Steaua”, campiona de cluburi a Europei, a fost retrasă din Cupa campionilor pentru ca jucătorii să se poată pregăti la națională?

— Așa s-a hotărît. La fel am procedat și în alți ani, ceea ce nu ne-a împiedicat să cucerim titlul de campioni ai lumii.

— Dat fiind faptul că „Steaua” numără mai bine de jumătate din efectivul lotului reprezentativ și dat fiind faptul că antrenorul ei este una și aceeași persoană cu cel al echipei naționale, nu s-a considerat că meciurile din Cupa campionilor ar putea constitui cel mai nimerit mijloc de pregătire și verificare înaintea mondialelor? Mai ales că, nu-i așa?, nu cucerăți un trofeu atât de prețios numai pentru a-l lăsa în anul următor la dispoziția altora?!

— A fost o decizie colectivă.

— O ultimă întrebare. Unde credeți că s-a compromis încercarea noastră de a rămîne în posesia titlului mondial?

— Nu înțeleg.

— Pe terenul de joc sau la federație?

— La o asemenea întrebare nu știu să răspund.

OVIDIU IOANIȚOIA

RACUL

Durerea de a-ți merge bine

Cunoscutul actor de film, teatru și circ, interpret de muzică ușoară, de muzică grea, populară și preclasică, dirijor, compozitor, autor de texte — unele proprii — admirat de critică, răsfățat de adolescente și femei în etate, invidiat de colegi, iubit în Capitală, așteptat în provincie, e ceea ce se numește un monstru sacru. A-l vedea măcar pentru o clipă, în miraculoasa lui intimitate, cum se bărbiereste, cum se umflă tragic în pene, cum bate melancolic cîmpii, e un privilegiu pe care puțini îl au. Ei bine, eu mă număr printre aceștia, printre acești fericiți, puțini la număr.

A tinjit să fie un anonim, asta a fost visul lui, nu i-a mers, acuma e prea tîrziu, a devenit celebru — așa e viața făcută. Acceptă să dea autografe cu un suris plin de tristețe, își suie cu demnitate Golgota succesului, suportă cu stoicism riscurile bunăstării.

După ce a avut omenescul impuls de a-și discreditat colegii, de a săpa destoinic, în dreapta și în stînga, de a calomnia voinicește, cu tinerească energie, acum a ajuns, semn al triumfului deplin, să se vaite de povara succesului — e și el un om, cît poate să rabde? Prea multe călătorii în țară și în străinătate, prea multe icre negre, prea multe femei care îl asaltează cu iubirea lor veșnică. E hărțuit și în viața personală, n-are și el voie sărăcuțel la o strîngere de mînă, discretă, imediat se știe pe cine iubeste și pe cine nu.

Și atîtea griji...
Grija piscinei.
Grija tenului — un monstru sacru trebuie să fie mereu frumos, impecabil, strălucitor.

Grija Renault-ului 16... Și lista acestui calvar e mult mai lungă.

Ultima oară l-am găsit într-o stare de deprimare, vecină cu nebunia. Plîngea ca un copil. Lacrimi fierbinți se prelingeau pe obrazul lui celebru.

— Gloria o să mă bage în mormînt. Ce bine de tine că nu te cunoaște nimeni.

Telefonul sună, rău prevestitor. Se întoarce spre mine, palid de indignare:

— Iarăși Parisul? Să mă duc la Paris pe vremea asta? Nu vezi că plouă? Simțeam cu ce satisfacție își trăiește durerea avantajoasă de a fi un monstru sacru, simțeam că dacă n-ar avea asemenea feerice necazuri, s-ar spînzura. Cum însă lacrimile continuau să-l brăzdeze, sistematic și manierat, obrazul atît de rumen și de notoriu, i-am întins prietenește mîna și l-am îmbrățat:

— Lasă, trece și asta. O să mai mergi o dată la Paris, sînt în viață necazuri și mai mari.

Și iată că vulturul, provizoriu jumultit, își ridică din nou aripile. Părea din nou gata să suporte coroana de spini a celebrității, să urce eroic Golgota bunăstării.

...Să fie într-un ceas bun!

TEODOR MAZILU ■

Tandem

Corbul pe sus, Lupul pe jos — Acesta-i drumul secular
Pe care-n paralel, și-l duc
Cu gînd de pradă, funerar.

Corbul pe sus, Lupul pe jos — Croncăne unul, urlă altul
Și amîndoi visează clipa
Cînd, printre turme, dau asaltul.

Din înălțimi, Corbu-l îndrumă
Prin croncănit, pe Lup spre oi.
Din pradă are și el parte
Doar crima se consumă-n doi.

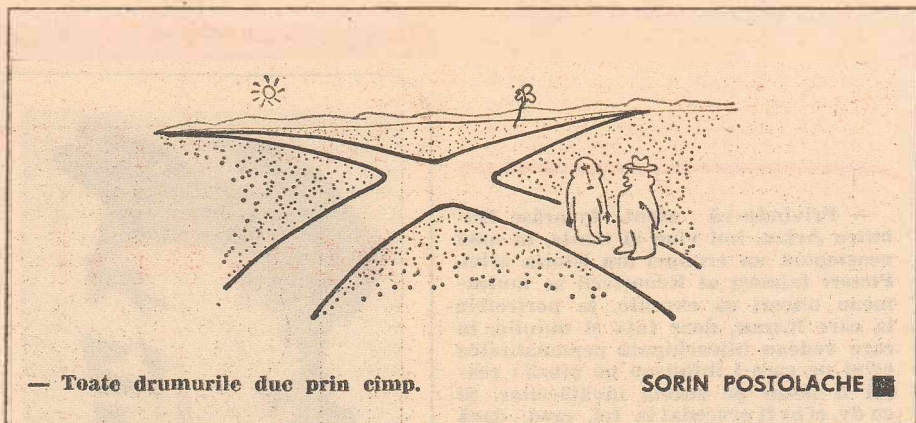
Corbul pe sus, Lupul pe jos — Acesta-i drumul secular
Pe care-n paralel, și-l duc
Cu gînd de pradă, funerar.

...S-a tras de-aici și o morală
Ori mai degrabă un blestem
Spre călăuza'naripată
Ce poartă Lupul către pradă —
Să însemnăm acel blestem:

**„Corb, Corb, croncăni-ți-ar mâțele
Pe-o custură oltenească
Mâțele să-ți croncănească! ...**

Corbul pe sus, Lupul pe jos
Visînd cadavre, siamezii,
Jertfind din veac miei și iezi,
De cînd se știu arunca sînge
Peste luminile livezii.

NICOLAE DRAGOȘ ■

— Toate drumurile duc prin cîmp.

SORIN POSTOLACHE ■

Ghici cine vine la „Cina” (de la 10 dimineața)?!

„Și la urma urmei, în cadrul orelor de serviciu, orice om al muncii are dreptul la o jumătate de oră de masă!” — susține Dumitru Stănișel, tehnician principal în cadrul Cooperativei „Arta încălțămintei”, avînd sediul în Piața Rosetti. Lucru desigur greu de combătut, adică perfect adevărat, numai că trebuie să facem precizarea că „masa” la care se referă Dumitru Stănișel se petrece la ora 10,05 de dimineață, într-un colț al cochetului restaurant „Boema”. La această oră dînsul ar fi trebuit de fapt să se afle în control desigur („fac multă muncă de teren, sînt responsabil cu protecția muncii”, ne spune), tocmai într-o unitate aflată în cartierul Rahova, secția a 7-a mase plastice, de pe strada Zecului nr. 2. Fără îndoială că protecția muncii mai poate aștepta, intru-cît la ora respectivă responsabilul în cauză se afla în compania unei mai vechi cunoștințe, Ștefana Ariciu, dînsa de meserie desenator tehnic în cadrul Institutului de studii și proiectări pentru îmbunătățiri funciare. Se pun cîteva întrebări care rămîn fără răspuns. Dumitru Stănișel susține că în cursul dimineții a controlat deja o altă unitate, secția a 9-a mase plastice, dar cînd e întrebare de numărul de telefon al unității, pentru verificarea afirmației, răspunsul e „nu-l știu!”. Pe șeful dînsului îl cheamă Voiculescu (numărul de telefon „nu-l știu!”), iar pe președintele cooperativei, Ion Papuc (numărul de telefon, măcar al centralei: „nu-l știu!”)... De asemenea, reporterul este întrebare, la rîndul lui, „de cîți ani muncеști pe bani dumneata?”, intrucît Dumitru Stănișel ar avea cu 17 mai mulți, motiv pentru care, atunci cînd va căpăta experiența necesară, va ști să facă „în două ore de muncă mai mult decît fac alții în opt!”. Bineînțeles că, din lipsa experienței respective, problema a rămas în suspensie — așa cum și noi, plecînd mai departe, i-am lăsat pe cei doi chiușangii să savureze în continuare „masa”, compusă e adevărat dintr-un Muscat Ottonel din soiurile cele mai pure. Dar aici aveam să dăm și peste Ion Ioan, reparator AMC, secția Metrologie a Institutului de fizică atomică de la Măgurele. Tînărul Ioan fusese pur și simplu învoit (asa cum ne va confirma șeful său direct, inginerul Eugen Mindru) pentru niste cumpărături în oraș. Se grăbea însă foarte tare, intrase la „Boema” numai pentru „niste țigări străine”, fiindcă avea la 10,30 o întîlnire cu o fată, întîlnire pe care n-ar fi vrut s-o scape pentru nimic în lume.

Intrînd la restaurantul „Union”, aveam să dăm peste un om care ne-a mărturisit că, oricum, munca sa este nenorocită, motiv pentru care nimic nu l-a împiedicat să guste un coniac cu Pepsi. Se numește Paul Schveninger și deține postul de șef formație în cadrul secției chimice a Grupului întreprinderilor de industrie locală Ilfov. „În funcție de cerințele producției mă duc și eu la lucru”, ne-a mărturisit dînsul. Avem ocazia să o întîlnim și pe tînăra de 21 de ani Garofița Tănase, fără ocupație din cauză de boală, cum ne-a indicat dînsa, o tînăra care nu arată chiar ca o garofiță, de vină fiind fără îndoială lungile nopți pierdute și viața deabusolată pe care o duce. La o masă în bar, tată și fiică — Dumitru Boghici și Geta Boghici, împreună cu Carol Georgescu. Bărbații lucrează amîndoi în cadrul Serviciului plan, dezvoltare, organizare și control („avem multă muncă de teren, am intrat și noi la o cafea, ce, nu e voie?”) din

D.G.D.A.L., aflată în subordinea Consiliului popular municipal, iar fata e calculatoare la I.C.L., Alimentara 4. Se pare că tînăra Boghici are de gînd să-și construiască locuință proprietate personală, iar tătîcul, împreună cu colegul respectiv de serviciu, o poate ajuta în această direcție. „Acum înțelegeți-ne și dumneavoastră!”, ne roagă Dumitru Boghici, lucru desigur cu puțință și pentru o inimă mai puțin caritabilă ca a noastră. Iată însă că la o altă masă, sus în restaurant, dăm peste întreaga conducere a întreprinderii agricole de stat Titu, județul Dimbovița. Sînt de față inginerul Virgil Nicolescu, director, inginerul Ion Nicolescu („nici o legătură de familie!”, ni se precizează), șef de fermă, și Nicu Curduman, șeful sectorului chimizării. Dînsii sînt veniți spre a merge la Departamentul agriculturii de stat — avînd în vedere necesarul aprovizionării cu semințe, îngrășăminte și furaje animale — dar au făcut mai intîii o escală la „Union”, pentru o masă oarecum copioasă, țînînd seama de oră.

De aici trecem la braseria restaurantului „Cina”, destul de plină după cum se va vedea. Vom avea ocazia să stăm de vorbă cu persoanele de la două mese, timp în care însă, scena observîndu-se ușor, alte două mese se golesc subit, clienților rămîniuindu-le probabil îmbucăturile în gît. Dar îi vom cunoaște mai intîii pe cei doi muncitori — electricianul Petre Marcu și strungarul Mihai Osepiciu — ambii pregătindu-se de schimbul doi pentru întreprinderea la care lucrează, recte I.T.A. — Autobaza marfă Băneasa. Este ora 11, dar dînsii au consumat de pe acum patru mici, două chifle, două ape minerale și tot două sticle (de un litru) dintr-un vin numit „Sortiment”, purtînd pe un colț și inscripția Murfatlar. Cum ziua bună de dimineață se cunoaște, tot de dimineață au luat-o cu băutura și brăilenii Nicolae Mitu (C.I.C.H. Fibre artificiale) și Anton Căpătină (I.C.S. Mărfuri comerciale — magazinul universal), ambii de meserie electricieni. Anton Căpătină se află, mărturiseste, „între două trenuri”, fiindcă vine de la Brăila și pleacă la Tg. Mures, pentru aprovizionare cu ceva materiale, dar Nicolae Mitu ar avea de mers pe la Tehnoimport, I.M.E.B., Romenergo și M.E.F.M.C., adică exact motivele pentru care a și fost trimis la București. Dînsii se luptă deocamdată cu două sticle de vin, una „Sortiment”, cealaltă „Riesling” de Timnave, incit tare ni se face frică să nu piardă cumva trenul spre Tg. Mures trimisul Magazinului universal din Brăila...

Nu-i mai puțin adevărat că pentru a reflecta situația cît mai exact, în cadrul acesteiași acțiuni (întreprinse cu sprijinul prețios al serviciului judeciar din cadrul Miliției municipiului București) am întîlnit și o multime de oameni față de care a trebuit să ne cerem scuze, fiind evident statutul lor de cetățeni cinstiți, oameni care nu aveau nimic de ascuns, nici chiulul de la muncă, nici sticla de vin sub masă. Dar, pentru că asta am urmărit, am demonstrat că locurile noastre au clienții lor regulați și din speța de oameni care se grăbesc să deshidă circuma cît mai de dimineață (ora 10, ora... alcoolului!) cu coniacul sau sticla cu vin, aceiași oameni fiind, mai grav, de cele mai multe ori pur și simplu „în timpul producției”, adică efectiv chiușind și lăsîndu-i pe alții să muncească în locul lor.

DUMITRU GEORGE ■

CRONICA ȘOSELEI

Un caz petrecut la Timișoara

Accidentele de genul celui descris în acest articol sînt din păcate destul de frecvente în acest sezon. Am putea spune că este accidental tipic comis de șoferul amator — nu neapărat cu puțină experiență — pe drumurile de iarnă.

„Furat” de discuțiile cu ocupanții, ori ignorînd pur și simplu „perfidia” stratului imperceptibil de mîzgă, de polei, de zăpadă, supraevalundu-și priceperea de a pilota mașina pe drumuri glisante, pilotul apasă cu nesăbuintă pe accelerație nemaiputînd la un moment dat să stăpînească mașina angajată în slalomul ori pirueta morții.

Dacă poleiul, mai ales cel „sticlos” vizibil de la distanță avertizează direct convingător, aproape la fel ca gheața, că mașina trebuie pilotată cu mare prudență sau chiar să se renunțe la deplasare, zăpada în curs de topire dă unor neavizați imaginea liniștitoare că drumul nu e chiar atît de periculos. Nu puțini sînt cei care se lasă prinși (uneori fără scăpare) în capcana unor drumuri acoperite cu zăpadă topită, asemănătoare cu „gelatina de la răcitură”.

Pe F. C., care pilota un autoturism „Dacia 1100” din direcția Timișoara-Lugoș, l-a indus în eroare nu numai stratul subțire și apos de zăpadă, dar și sarea presărată pe drum, care accelera vizibil procesul de topire al zăpezii. L-a înșelat la un moment dat și curba largă, de aproximativ 240°, care părea abordabilă cu viteză relativ mare.

Tocmai de aceea, F.C., pilot nu cu vastă experiență în conducere, dar nici novice (permis de conducere din 1975), nu a redus viteza la intrare în curba respectivă, ci a lăsat autoturismul să se înscrie în viraj spre dreapta precum vara cînd asfaltul este perfect uscat și mașina parcă se lipește de drum.

Abia cînd a simțit că autovehiculul începe să „fugă” cu spatele spre exteriorul curbei, pilotul a dat primele semne de îngrijorare, intrînd în panică.

La jumătatea curbei Dacia 1100 pătrunsesse deja pe sensul opus. Apăsarea precipitată pe frînă nu a avut alt efect decît să amplifice derapajul. Autoturismul a trecut peste linia mediană, a mai rulat pe sensul opus încă 30 m, după care a intrat în plin în autotractorul frigorific 31-B-2016 condus de șoferul C.D. Pilotul autovehiculului greu care circula regulamentar a sesizat pătrunderea pe sensul său de mers al Daciei 1100. Era însă prea tîrziu pentru a întreprinde o măsură de natură a evita coliziunea. A redus viteza, ieșînd pe acostament cu partea din față a colosului.

Izbitura a fost groznică! Fragilul autoturism a intrat literalmente sub cabina autozotermei. Trei dintre ocupanții Daciei 1100 au murit pe loc, iar al patrulea s-a ales cu leziuni extrem de grave.

Caroseria autoturismului redusă la jumătate în înălțime față de starea inițială i-a strivit complet pe cei trei ocupanți, al patrulea scăpînd de la moarte numai datorită faptului că ocupase un loc în partea din spate a mașinii „sifonate” ceva mai puțin în urma impactului.

Ciudad în acest accident este faptul că cei trei pasageri nu erau niște neavizați. Ei lucrau în aceeași întreprindere cu șoferul și toți lucrau în profesii de înaltă tehnicitate, neputînd să nu știe ce înseamnă și mai ales ce consecințe poate avea deplasarea cu viteză vădit neadecvată unei șosele glisante.

Încă un tragic exemplu care arată, nu știu pentru a cîta oară, rolul important care trebuie și pot să-l aibă pasagerii, mai ales cunoscători în ale volanului, în temperarea, în prevenirea și avertizarea șoferului predispus la imprudență, în ultima instanță în protejarea vieții și sănătății lor de pericolul accidentelor de circulație.

Colonel VICTOR BEDA ■

Ziua bună de dimineață se cunoaște...

Dumitru Arjan, Erou al Muncii Socialiste: „Pentru mine petrolul a fost și rămâne pasiunea vieții”

— Privindu-vă atent, tovarășe Dumitru Arjan, îmi vine în minte, în mod neașteptat, un crime din istoria artei. Pictori faimoși ai Renașterii se mulțumeau uneori să execute, la portretele la care lucrau, doar fața și mâinile, în care vedeau intruchipată personalitatea celui pe care-l înfățișau pe pînă; restul îl lăsu pe seama învățăcelilor. Și cu dv. ei ar fi procedat la fel, cred, dacă v-ați fi născut cu vreo cîteva sute de ani în urmă. Fața și mâinile vă recomandă poate chiar mai exact decît titlaturile: Erou al Muncii Socialiste, deputat în mai multe legislaturi în Marea Adunare Națională etc. Adevărat, de cîteva ani ați ieșit la pensie, dar oare eroii ies și ei la pensie? Fața și mâinile vă caracterizează ca un om drept și dirz, care n-a făcut la viața lui decît trei lucruri: a muncit, a muncit și iar a muncit.

— După ce ai stat 42 de ani la gura sondei, este într-adevăr greu să ieși din priză. Și în somn mi se părea — după pensionare — că sonda 106 erupe, că se umplu casele de țitei, că plouă cu țitei, că țiteiul curge în valuri și că pericolul de foc crește cu fiecare secundă. Răcneam: „Săriți, bă! Puneți cameronul la gura puțului!” Apoi mă scutura nevasta: „Linștește-te, Mitică! E toiu noptii, ești în patul tău și nu arde nici o sondă. Ai ieșit la pensie, frate!” Dar sondăria, cum îi spun eu, n-o mai uit și nici nu vreau. Fără să pun la socoteală că mereu mă vizitează membri din brigadă și că mă duc eu însumi la schela Tirgoviște, unde am lucrat atît amar de ani, și la alte schele din țară, să le simt „pulsul” măcar cu ochii.

— Pare deci cu atît mai interesant de confruntat experiența dv. de aproape o jumătate de secol în producție cu realitățile din 1978, din care, de altfel, faceți și dv. parte cu egală îndreptățire. Dar mai intii, cum ar spune colegii de la Televiziune, v-aș ruga să vă prezentați. Măcar pentru cititorii noștri foarte, foarte tineri, căci altfel vă cunoaște toată suflarea românească.

— Sînt de fel din satul Diaconești, Dimbovița, unde m-ați și aflat. Tata a fost cetățean, plugar. Eram opt copii și a trebuit să intru slugă de mic, dar slugăritul nu s-a prins de mine și am devenit sonder. Am lucrat la Moreni, la Gura Ocnitei și, din 1948, la schela Tirgoviște. Una peste alta, 42 de ani la gura sondei, altceva n-am făcut și nu mi-am dorit. Titlul de Erou al Muncii Socialiste l-am obținut ca urmare a unei inițiative care a adus statului 14 800 000 lei economii anuale — suma a fost menționată și într-o dezbateră la Marea Adunare Națională.

— „Șoferul pe trolu!” Cine dintre noi, cu cîteva ani în plus, nu-și aminteste de Dumitru Arjan și de brigada sa? Ideea, în sine, era foarte simplă.

— Ea are însă și o poveste mai puțin cunoscută, pe care pot să v-o spun azi. Ideea, cum ați remarcat, era simplă de tot. Pînă atunci, șoferul ducea trolu la sondă și apoi pleca, iar — la căldurică, vara — la umbră. El o trăgea pe dreapta, în timp ce sondorii trăgeau din greu. Eu m-am gîndit că ar fi bine ca șoferul să lucreze pe trolu, nu maistrul, care căpăta astfel posibilitatea să rămînă la gura sondei și de acolo să urmărească și să îndrume mai cu folos echipa. Propunerea a fost acceptată și au venit la Băicoi sute de delegați ai schelelor din țară, să le explice despre ce e vorba. Am citit și un referat, pe care nu-l făcusem eu, ci niște contopiști, ca și cum nu mi-aș fi cunoscut propriile gînduri. Dar nu asta-i esențialul. După referat, se apropie de mine un director și un inginer șef, care inițial fuseseră contra propunerii mele. „Nea Mitică — spun ei — trece-ne și pe noi colaboratori!” „Păi, dv. ați fost contra!” „Nu-i nimic, acum sîntem pentru. Și să fii liniștit, dacă faci ce te-am rugat, nu ți se stîrbește cu nimic cîștigul”. Eu, oricum, nu prea mă gîndeam la cîștig, doream și doresc

un singur lucru, ca toată lumea să muncească. Numai dacă dai mai mult societății, poți lua mai mult. După mine, asta-i esența politicii partidului.

— Tovarășe Arjan, ați avut o brigadă vestită. Poate și acum, după ce ați părăsit-o, vă mai poartă numele. Oricum, sînt sigur că vă calcă pe urme. Li vedeți des?

— Am rămas strîns legat de sondorii șefi Ion Năstăsescu, Constantin Militaru, Ion Geambașu, de troluștii Ion Stanca și Constantin Ilie — toți de la schela Tirgoviște — ca și de alți zeci de muncitori, tehnicieni și ingineri alături de care am muncit din greu, dar cu bucurie. Geambașu și Năstăsescu sînt chiar din Diaconești, vecini cum s-ar zice. Mă duc și eu la schelă. Deunăzi, vîd pe masă la un director o sticlă cu lichid galben. Glumesc: „Ați trecut la ceai?” „Nu e ceai, e țitei”. Cîteodată, țiteiul are culoarea asta și nu e prea bine.

— Ce vă impresionează mai mult cînd vedeți vechiul loc de muncă sau vizitați sondele noi?

— În ultima vreme am fost pe la Suplacu de Barcău (înainte se trimiteau acolo muncitorii „sanționați” de la schela Tirgoviște, acum e o minune acolo), la schelele Ciurești și Topoloveni, de prin partea Piteștiului, la cele din preajma Craiovei etc. Mă impresionează mult grija pentru om, securitatea muncii, tehnica noastră progresa e norm. Eu nu pot să uit teama ce mă cuprîndea cînd o sondă intra în erupție. Am văzut schele care zvirleau petrol pe casele din sat, gazele amenințau, țiteiul se prelingea de pe streșini. Strigau: „Stingeți focurile din casă!”

Ușor de închipuit urmările dacă ar fi scăpărat de unde va sau dacă o singură flacără de chibrit... Acum toate acestea au trecut, dar e bine ca tinerii să știe că ele nu sînt preistorie, ci viața părinților.

— Ce-a fost a fost. Acum duceți o viață liniștită...

— Dar să nu uităm să punem mîna pe lopată. Iată, eu locuiesc pe o uliță în pantă, desfundată. Am-cărat pietriș, nisip, mi-am suflecat mînele și m-am pus pe lucru să lărgesc și să pietruiesc drumul. Vecinii nu prea m-au ajutat, se uitau doar pe fereastră, ba unii se mai plîngeau că din cauza pietrișului îngrămădit nu mai puteau ieși din curte, deși de pe urma muncii mele aveau să profite toți. Săptămîni de zile am lucrat mai mult singur pînă am mîntui treaba. Departe de mine gîndul să mă fudulesc sau să pretind că asta-i regula la noi în sat. Și apoi, exemplul e mititel: o ulicioară dosnică. Dar aici nu e vorba de lucrul în sine, ci de atitudinea cetățenească. Să punem mîna pe lopată, să nu așteptăm ca altul să trudească pentru noi! La fel de adevărat cînd nu lopata decide, ci o unealtă mult mai complicată sau, pur și simplu, mintea omului. Coautori, da!, dar coautori adevărați.

— De cînd v-ați pensionat și aveți mai mult timp, vă preocupă, așadar, mai mult problemele legate de contri-

buția cetățenilor la ridicarea satului, comunei, orașului lor. Ce alte probleme cu valoare generalizatoare ați vrea să mai ridicați în acest sens?

— Să se dea totdeauna răspuns la propunerile cetățenilor, bune, rele, cum or fi. Noi în ședințe am propus de atîtea ori asfaltarea drumului Miculești — Diaconești, să se revină la construirea barajului pe riul Bizdidel, punctul Miculești, să se ridice anexe la căminul cultural — toate, bineînțeles, cu contribuția locuitorilor. Nici un răspuns. Nu susțin că toate sugestiile erau bune sau imediat realizabile. Poate că, dintr-un motiv sau altul, nici una nu era potrivită, pentru moment. Dar oamenilor trebuie să li se explice de ce și cum. Aceasta înseamnă dialog cu masele, nu ședințele bune pentru dări de seamă și statistică. Faptul că pe riul Bizdidel s-a construit sau nu un mic baraj nu prezintă importanță în afara cercului mic de cetățeni direct interesați. Important este însă stilul de muncă, renunțarea la formalism față de cetățean. Documentele de partid sînt clare în această privință. Și, în primul rînd, exemplul personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu, atît de apropiat de oamenii muncii, în mijlocul cărora se află permanent. Atît timp înșă cit, pe alocuri, principalul rămîne ședința, procesul verbal, și nu omul cu nevoile sale, aceste adevăruri simple merită și trebuie repetate. Să nu mai auzim niciodată spunîndu-se, așa cum am auzit eu: „Aștia sînt prea mici ca să rezolve ceva”. Și ar mai fi un lucru pe care vreau să-l subliniez: să nu uităm de unde am plecat! De multe ori însuși secretarul general al partidului nostru a insistat asupra acestei elementare cerințe față de orice conducător. Eu am cunoscut mai demult un om cu funcție de răspundere în petrol, care plecase de jos. (Unii afirmă că încă de pe timpul cînd era muncitor nu se prea omora cu lucrul și că trebuiau să-l trezească sondorii din moșăială ca să dea presiune la cazane.) Fapt este că atunci cînd a ajuns în post mare, în loc să se consulte cu inginerii și cu muncitorii, să ofere soluții, oferea doar sancțiuni și vorbe grele. Firește, și sancțiunile sînt necesare, dar nici să te rezumi la ele nu e o socoteală. Venea pe la noi și striga: „Încing biroul cu o sîrmă și vă trag pe toți afară!” Parcă ți-era necaz că vorbea așa. Pe om trebuie să-l respecti chiar cînd îl pedepsești — presupunînd că a greșit cu adevărat — cel puțin așa cred eu.

— Despre dv. se spune că atunci cînd v-ați cîștigat titlul de Erou al Muncii Socialiste vi s-a oferit casă și mașină la București și că ați refuzat, preferînd să rămîneți cu brigada. Așa a fost?

— Așa. Deși, la drept vorbind, ceva tot am cerut ca recompensă: să se bage lumină electrică la mine în sat. Unora de la schelă le-a părut însă rău că n-am plecat la București. „Am fi avut și noi un sprijin!” — oftau. Dar cel mai bun sprijin pe care l-am putut da tovarășilor a fost munca mea.

— L-ați dat din plin. Ce simțiți, ca

simplu cetățean și ca om al sondelor, privind azi lumea dv., lumea petrolului?

— Mîndrie pentru drumul parcurs în ultimii ani, care este al întregii țări. Într-o anumită privință, însăși meseria de petrolist s-a schimbat și nu s-a schimbat. Firește, azi petroliștii noștri utilizează tehnici de foraj și extracție la nivel mondial, instalații perfecționate, produse ale industriei românești. Cine s-ar fi gîndit, cu doar cîteva ani în urmă, la o platformă marină românească? S-au elaborat metode complexe: forajul cu jet, injecția cu apă și gaze, combustia subterană, se tînde spre creșterea continuă a valorii economice, spre un grad avansat de recuperare din zăcămint. Instalațiile noastre de foraj au devenit faimoase în întreaga lume, iar „Drumul petrolului” străbate azi localități ignorate de noi pînă nu demult: Videle, Otești, Băbeni, Țicleni, Suplacu de Barcău, Poiana Lacului și cîte altele, pe care le-am văzut eu însumi sau despre care am citit. Au rămas și multe greutăți de învins, dar realizările sînt incontestabile și ele sînt de nedezlipit de munca grea, de privațiunile pe care eu și cei din generația mea le-am înfruntat tocmai pentru a face posibil acest azi. Tinerii să n-o uite! Eu, cînd vîd pe unul mai fardos, mă gîndesc la focarul (muncitorul de la cazane) care, în anii grei de după război, a trebuit să-și facă pantalonii din pătura cu care se învelea. Avea omul de ales: să dîrdie noaptea sau să meargă ziua cu o anumită parte a corpului goală. Cînd îi vîd pe tovarășii mei mai tineri stînd la bloc sau în cămine, maximum 2-3 într-o cameră, îmi zboară gîndul la „cazarma” în care am dormit eu: 20-30 muncitori într-o încăpere. Sau cînd vîd instalațiile noastre petroliere nou-nouțe gonind pe camioane îmi amintesc de cazanul acela cu aburi care mi-a luat șapte zile și șapte nopți ca să-l transport de la Moreni la Ploiești, într-un car tras de 14 boi!

— Și totuși spuneți că munca petrolistului nu prea s-a schimbat.

— În sensul că ea tot dură a rămas și că nu poate fi altfel. Tocmai de aceea socot cum nu se poate mai binevenită orientarea dată de secretarul general al partidului nostru ca învățămîntul să fie tot mai mult legat de practică. Vedeți mîinile astea ale mele? Cînd lucram cu tubingul, îl căram singur. Cei din brigadă se plîngeau: „Noi nu putem, nea Mitică, n-avem mîinile dumitale”. Odată, mîinile au înghețat și s-au opărit în același timp. Era un ger de minus 30 de grade și noroiul care picura din virful sondei, de la tija patrată, se transforma în sloi pînă să atingă pămîntul... Eu trăgeam de zor de un cablu de 32 mm, îngroșat cu țitei, fără mînuși, căci mă stînjeneau în mișcări. Mîinile au înghețat de tot. Ca să le dezmorețesc, le-am apropiat de o conductă fierbinte, pe care însă nici n-o mai simțeam, și s-au ars. A doua zi erau numai o rană, și nimeni nu putea ști dacă asta li s-a tras din prea mult frig sau din prea mult cald. Nu-ți pasă însă de nimic cînd îți iubești munca, meseria. Nu e nici o descoperire, dar îmi place s-o repet. Pentru mine petrolul a fost și rămîne pasiunea vieții. Cînd eram tînăr, am fixat la eșapament, la ieșirea aburului din pompa de noroi, niște piedici, le ziceam piercănitori. Cînd ieșea aburul cîntau ca la orgă și eu mă simțeam, vă rog să mă credeți, ca la petrecere, asta-i cuvîntul.

— Este poate marea lecție a celor 42 de ani petrecuți la gura sondei. Cînd știe pentru ce muncește, în numele căror idealuri — și dv. ați știut-o prea bine — omul pasionat de muncă deslușește pînă și în pînă unei pompe cu noroi tainice acorduri — un Preludiu?, o Passacaglia?, o Fugă? — și, chiar la minus 30 de grade, se simte ca la petrecere.

LIONEL NIȚESCU

FLACARA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu - 16 17); cultură, știință, învățămînt, sport (I. Octavian, N. Ionescu - 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenzură, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef adjunct (Nicolae Stoian - 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii” Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la: ILEXIM - Departamentul Export-import presă, P O Box 136-137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU